

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย**

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรรณ์ ปะพาน รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิชาการวิจัยและประกันคุณภาพ ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์ ดร.ยิ่งสรรค์ หาพา อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
3. นางสาวณัฏฐิชาภา ทองหนู่ม รองศึกษาธิการจังหวัดตราด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด
4. ดร.รัชนี จันทรทัตทอง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
5. นางรัตนา เมืองจินดา ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1. นายประพันธ์ โภคสมบัติ	ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดตราด
2. นายอุดร รัตนพิทักษ์	กรรมการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดตราด
3. นายโอภาส ศรีสันต์	ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
4. นางสาววาสนา ไกรสมุทร	ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
5. นายนุติบัณฑิต กองไธสง	ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
6. นางสาวจิรภา สงวนหงษ์	ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
7. นายเทิดศักดิ์ แสงทอง	ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
8. นางสมคิด อยู่เกษม	ผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความบกพร่องออทิสติก
9. นางสาวรุ่งนภา สุขสว่าง	ผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. นายโอภาส ศรีสันต์	ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
2. นายนาวิน อนันตดา วิภาตนาวิน	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ
ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
3. นางสาวพรจนา แก้วเกิด	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล
ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
4. นางสาวจรรจิรา โพธิ์ตาด	หัวหน้ากลุ่มบริหารงานทั่วไป
ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
5. นางสาวสุกษณา พันจะบก	ครูกิจกรรมเสริมหลักสูตรกายภาพบำบัด
ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
6. นางสาวมนลดา กุมภะ	ครูประจำห้องเรียนออทิสติก
ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
7. นางสาวจิณณฉัตร เรืองจ้อย	ครูกิจกรรมเสริมหลักสูตรคอมพิวเตอร์
ครูผู้ช่วย ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด
8. นางสาวกรแก้ว มิตรमार	หัวหน้าหน่วยบริการเกาะช้าง
พนักงานราชการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๘๘๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกรณ์ ปะพาน เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๘๘๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ยิ่งสรณ์ หาพา

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวุฒิ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรงความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๘๘๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวณัฏฐา ท่องหนู่ม

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิฑูรย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๘๘๙

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.รัชณี จันทร์ทับทอง

ด้วยนางสาวรัชณีกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉีกา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๘๕๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน นางรัตนา เมืองจินดา

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิญญู บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๕๑๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิฏา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

"Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๙๘๐

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง

เรียน **นายประพันธ์ โภคสัมพันธ์**

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความเห็นชอบจากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นายอุตร รัตนหิ์ทก**

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมาก โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอรับรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นายไวยุทธ ศรีสันต์**

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิฑูรย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นางสาววาสนา ไกรสมพร**

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฟื่อง สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง

เรียน **นายอนุทิน ชาญวีรกูล**

ด้วยนางสาวรัชฎา จิตรกระจำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์
การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ
จังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ
อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความเห็นชอบจากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชฎา จิตรกระจำ สัมภาษณ์
ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำเอกสารสัมมนาเชิงลึก

เรียน นางสาวจิรภา สงวนหงษ์

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุมัติขอความเห็นชอบจากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เกียรติบัตรเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นายหิโตศักดิ์ แสงทอง**

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตเผยแพร่จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน **นายสมศักดิ์ อยู่เกษม**

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจา สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๑๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรียน นางสาวรุ่งนภา สุสัจจาว

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๓-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม

เรียน นายไธสง ศรีสันต์

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่างเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม

เรียน นายพรหม อินทาทา วิชาทนต์

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำวัก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำวักเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวพรจนา แก้วเกตุ

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวจรินทร์ ไพฑูรย์

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำ เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวสุกัญญา หิณะนุก

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกขะ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวมนต์ดา กุศลระ

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม

เรียน นางสาวฉัตรฉัตร เรืองชัย

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๓๘

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

เรียน นางสาวกรแก้ว มีธรรม

ด้วยนางสาวรัชนิกร จิตรกรแจ้ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการบริหารศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินิจ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรัชนิกร จิตรกรแจ้ง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าวโดยการสนทนากลุ่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา
สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อ ตามความคิดของท่านคำตอบที่ได้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

รัชนิกร จิตรกระจ่าง

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความและเติมเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่งหรือความเกี่ยวข้อง

☐ คณะกรรมการสถานศึกษา

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ข้าราชการครูหรือบุคลากรทางการศึกษา

☐ ผู้ปกครอง

4. ประสบการณ์ทำงานหรือระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

☐ 1 – 10 ปี

☐ 11 – 20 ปี

☐ มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 การบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

คำชี้แจง โปรดอ่านแล้วพิจารณาว่าข้อความที่เกี่ยวกับการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

5 ความหมายคือ ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

4 ความหมายคือ ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก

3 ความหมายคือ ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านปานกลาง

2 ความหมายคือ ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย

1 ความหมายคือ ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน						
0	ผู้บริหารจัดให้มีหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามความสามารถเฉพาะบุคคล				✓	

จากตัวอย่าง แสดงว่าข้อ 0 ผู้บริหารจัดให้มีหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามความสามารถเฉพาะบุคคล อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2.1 แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน						
1	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการพัฒนาหลักสูตรเน้นการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะบุคคล					
2	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน					
3	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
4	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล					
5	ศูนย์การศึกษาพิเศษเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งในด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา					
6	ศูนย์การศึกษาพิเศษจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายตามประเภทความพิการของผู้เรียน					
7	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการประเมินผลผู้เรียนตามศักยภาพและสภาพจริงของผู้เรียน					

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
2. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา						
8	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีกระบวนการ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
9	ศูนย์การศึกษาพิเศษมุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรสามารถออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
10	ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน					
11	ศูนย์การศึกษาพิเศษส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ					
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม						
12	ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม					
13	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการวางแผนและออกแบบพื้นที่ทางกายภาพและจิตวิทยาโดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะบุคคลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาการของผู้เรียน					
14	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อลดข้อจำกัดในการเรียนรู้					
15	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเสริมสร้างความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้เรียนพิการรอบด้าน					
4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย						
16	ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้พิการ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น					

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
17	ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษและ หน่วยงานภายนอกช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน					
18	การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคี เครือข่าย ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน พิการทั้งในระดับบุคคลและสังคมอย่างยั่งยืน					
5. ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา						
19	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัด การศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ					
20	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีนโยบายที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นความเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนตาม ความสามารถและศักยภาพเฉพาะบุคคล					
21	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดทรัพยากรที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร และการออกแบบหลักสูตรและ การประเมินที่ยืดหยุ่น					
22	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนดนโยบายที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริงและเชื่อมโยงกับการดำเนินงานสู่ การบริหารที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และยั่งยืน					
6. ด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี						
23	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมสร้าง โอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนพิการ					
24	ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการใช้สื่อ เทคโนโลยี และ สิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม					
25	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสรรทรัพยากรอย่าง มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะ บุคคลเพื่อลดข้อจำกัดทางการศึกษา					

ตอนที่ 2.2 การเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อที่	การเรียนรู้ตลอดชีวิต	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
26	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัยและทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย					
27	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่จำกัดวิธีการเรียนรู้					
28	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และศักยภาพของ บุคคลให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ					
29	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและพึ่งพาตนเองได้					
30	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม					
31	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญในการ เสริมสร้างโอกาสในการมีงานทำ มีรายได้ และใช้ชีวิต ในสังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา
สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ นาย/นาง/นางสาว

ระดับการศึกษาสูงสุด

ตำแหน่งปัจจุบัน วิทยฐานะ/ระดับ

ประสบการณ์ในการทำงาน ปี หรือที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ปี

วันที่ให้สัมภาษณ์ เวลา ถึง

สถานที่ให้สัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

คำชี้แจง ให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตอบคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของท่าน โดยแบ่งเป็น 6 คำถาม ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

3) การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

4) การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

5) การกำหนดนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

6) การจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวทางการสนทนากลุ่ม
งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา
สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

สนทนากลุ่มวันที่..... เวลา..... ถึง.....

สถานที่จัดสนทนากลุ่ม.....

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน.....คน ประกอบด้วย

1) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

2) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

3) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

4) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

5) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

6) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

7) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

8) ชื่อ - นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 การสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

คำชี้แจง ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด ดังนี้

1. จากประสบการณ์ของท่าน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีบทบาทและส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไรบ้าง

2. ในมุมมองของท่าน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไร

3) ในความคิดเห็นของแต่ละท่านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร

4) ในประสบการณ์ของแต่ละท่านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร

5) แต่ละท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ การกำหนดนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน

6) แต่ละท่านมีความคิดเห็นในการจัดหาสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี มีความสำคัญและส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหา
แบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการ
การศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ผู้วิจัย นางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง

ประเมินผลแบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

ผศ.ดร.ณัฐกรรณ์ ปะพาน

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิชาการวิจัยและประกันคุณภาพ ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษา

ดร.ยิ่งสรรค์ หาพา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

นางสาวณัฏฐิชาภา ทองหนุ่ม

ตำแหน่ง รองศึกษาธิการจังหวัดตราด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด

นางรัตนา เมืองจินดา

ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด

ดร.รัชนี จันทร์ทับทอง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรปราการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหาแบบสอบถาม แนวทางการบริหาร
ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม								
1	เพศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ตำแหน่งหรือความเกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ประสบการณ์ทำงานหรือระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 2 การบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด								
ตอนที่ 2.1 แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา								
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน								
1	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการพัฒนาหลักสูตรเน้นการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์ การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการ จัดการศึกษา		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
5	ศูนย์การศึกษาพิเศษเน้นให้ผู้เรียน พัฒนาอย่างรอบด้านทั้งในด้าน จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	ศูนย์การศึกษาพิเศษจัดกิจกรรมที่มี ความหลากหลายตามประเภท ความพิการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการ ประเมินผลผู้เรียนตามศักยภาพ และสภาพจริงของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา								
8	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีกระบวนการ พัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ศูนย์การศึกษาพิเศษมุ่งเน้นให้ครู และบุคลากรสามารถออกแบบและ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	ครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความ แตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	ศูนย์การศึกษาพิเศษส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความ เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัด การศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม								
12	ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการวางแผนและออกแบบพื้นที่ทางกายภาพและจิตวิทยาโดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะบุคคลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อลดข้อจำกัดในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเสริมสร้างความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้เรียนพิการรอบด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย								
16	ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้พิการ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานภายนอกช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์ การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการ จัดการศึกษา		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
18	การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนพิการ ทั้งในระดับบุคคลและสังคมอย่างยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา								
19	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนด ทิศทาง เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีนโยบายที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นความเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนตามความสามารถ และศักยภาพเฉพาะบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดทรัพยากรที่เหมาะสมการพัฒนาบุคลากร และการออกแบบหลักสูตร และการประเมินที่ยืดหยุ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนดนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเชื่อมโยงกับการดำเนินงานสู่การบริหารที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
6. ด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี								
23	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการใช้สื่อเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคลเพื่อลดข้อจำกัดทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 2.2 การเรียนรู้ตลอดชีวิต								
การเรียนรู้ตลอดชีวิต								
26	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัยและทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาโดยไม่จำกัดวิธีการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ และศักยภาพของบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์ การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการ จัดการศึกษา		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
29	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและพึ่งพาตนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างโอกาสในการมีงานทำ มีรายได้ และใช้ชีวิตในสังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนพิการ รวมถึงพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการศึกษาระบบเรียนรวม และควรจัดหาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการพิเศษ และสามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ในประเด็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตนี้ คิดว่าข้อความคิดว่าข้อความยังเป็นรูปแบบของข้อความที่เป็นการเขียนแบบคำถามทั่วไปยังไม่บ่งชี้ว่าเป็นคำถาม อาจมีการปรับข้อความให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการหาคำตอบนี้เป็นข้อความอาจมีการปรับข้อความให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการหาคำตอบนี้เป็นข้อความจะดีมาก

- ควรจะเพิ่มความร่วมสมัยเข้าไปในข้อความในเรื่องของการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และโลกดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

- ควรใช้ข้อความที่กระชับและเป็นภาษาที่สามารถประเมินหรือวัดผลได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากตาราง แสดงว่าแบบสอบถามการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความอยู่ที่ 1.00

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหา
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ผู้วิจัย นางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง

ประเมินผลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับนี้มี 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อ
 การพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

ตอนที่ 3 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

ผศ.ดร.ณัฐกรรณ์ ปะพาน

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิชาการวิจัยและประกัน
 คุณภาพ ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษา

ดร.ยิ่งสรณ์ หาพา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

นางสาวณัฏฐิชา ทอหนุ่ม

ตำแหน่ง รองศึกษาธิการจังหวัดตราด สำนักงาน
 ศึกษาธิการจังหวัดตราด

นางรัตนา เมืองจินดา

ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด

ดร.รัชณี จันทร์ทับทอง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
 จังหวัดสมุทรปราการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหาแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการ
บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ข้อความที่ใช้วัดแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการ จัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของ ผู้เรียนหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจ้ด การศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของ ผู้เรียนหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผล ต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และ ภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ ตลอดชีวิตของผู้เรียนหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	การกำหนดนโยบาย และแนวทางการจัด การศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพ การจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ของผู้เรียนหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	การจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีส่งผล ต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

หลายข้อความค่อนข้างยาว อาจทำให้เข้าใจยากเล็กน้อย การปรับให้กระชับ เลือกใช้คำเชื่อมข้อความ หรือแบ่งโครงสร้างประโยคที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น

จากตาราง แสดงว่าแบบประเมินความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหาแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความอยู่ที่ 1.00

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหา
แบบสนทนากลุ่ม เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัด
การศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ผู้วิจัย นางสาวรัชนิกร จิตรกระจ่าง

ประเมินผลแบบสนทนากลุ่มมี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 การสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

ผศ.ดร.ณัฐกรรณ์ ปะพาน

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิชาการวิจัยและประกัน
คุณภาพ ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษา

ดร.ยิ่งสรณ์ หาพา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

นางสาวณัฏฐิชา ทอหนุ่ม

ตำแหน่ง รองศึกษาธิการจังหวัดตราด สำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดตราด

นางรัตนา เมืองจินดา

ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด

ดร.รัชนี จันทร์ทับทอง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
จังหวัดสมุทรปราการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตรงตามเนื้อหาแบบสนทนากลุ่ม แนวทางการบริหาร
ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ข้อความที่ใช้วัดแบบสนทนากลุ่มแนว ทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อ พัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การ เรียนรู้ตลอดชีวิต		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	จากประสบการณ์ของท่าน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีบทบาทและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ในมุมมองของท่าน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ในความคิดเห็นของแต่ละท่านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ในประสบการณ์ของแต่ละท่านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อความที่ใช้วัดแบบสนทนากลุ่มแนว ทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อ พัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การ เรียนรู้ตลอดชีวิต		ประเมินค่าความคิดเห็นคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
5	แต่ละท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับ การกำหนดนโยบาย และ แนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อ การพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	แต่ละท่านมีความคิดเห็นในการจัดหา สื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี มี ความสำคัญและส่งผลต่อการพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

- ในหัวข้อการออกแบบและปรับหลักสูตรอาจมีข้อความที่เกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตรให้
เหมาะสมกับความต้องการพิเศษของผู้เรียนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อ
ความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล

- ควรใช้ข้อความที่เป็นแนวเดียวกัน ในมุมมองของแต่ละท่าน เช่น แต่ละท่านมีความคิดเห็น
ในความคิดเห็นของแต่ละท่าน และปรับให้เป็นแนวทางเดียวกันจะเน้นของท่าน หรือของแต่ละท่านให้
พิจารณาอีกครั้ง

จากตาราง แสดงว่าแบบประเมินความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหาแบบสนทนา
กลุ่ม แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้
ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความ
อยู่ที่ 1.00

แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ข้าพเจ้า นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยเรื่อง
แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอด
ชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือและ
โปรดให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือที่มีคุณภาพต่อไป

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิชุดนี้ ประกอบด้วย
 - 1.1 นิยามศัพท์เฉพาะของแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.2 ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 31 ข้อความ
2. ขอความกรุณาจากท่านตรวจสอบข้อความที่ใช้วัดแนวทางทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในแต่ละข้อความว่าวัดตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นทางด้านขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดระบุข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ความคิดเห็น	ความหมาย	ระดับคะแนน
เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณา <u>วัดตรง</u> ตามนิยามศัพท์	+ 1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	<u>ไม่แน่ใจ</u> ว่าข้อความที่พิจารณา วัดตรงตามนิยามศัพท์	0 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณา <u>วัดไม่ตรง</u> ตามนิยามศัพท์	-1 คะแนน

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยฉบับนี้

นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**ข้อความที่ใช้วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา
สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต**

นิยามศัพท์เฉพาะของแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อความที่ใช้วัดการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

การบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม เหมาะสมกับศักยภาพเฉพาะบุคคล โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา พฤติกรรม และอารมณ์ เพื่อให้ผู้เรียนพิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนในบริบทของสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา และด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี ซึ่งแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษมี การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความ แตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้ เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล โดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งในด้าน จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายและประเมินผลผู้เรียน ตามศักยภาพและสภาพจริงของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนพึงการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพระดับคุณภาพ ชีวิตและการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์ การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการ จัดการศึกษา		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน					
1	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการพัฒนา หลักสูตรเน้นการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ตามความแตกต่างเฉพาะบุคคล				
2	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียน การสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพ ของผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะ บุคคลของผู้เรียน				
3	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียน การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง				
4	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการปรับเนื้อหา และวิธีการสอนให้เหมาะสมกับ ความ ต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล				
5	ศูนย์การศึกษาพิเศษเน้นให้ผู้เรียนพัฒนา อย่างรอบด้านทั้งในด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา				
6	ศูนย์การศึกษาพิเศษจัดกิจกรรมที่มีความ หลากหลายตามประเภทความพิการของ ผู้เรียน				
7	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการประเมินผล ผู้เรียนตามศักยภาพและสภาพจริงของ ผู้เรียน				

2. **ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา** หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษมีกระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรสามารถออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ส่งเสริมความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการดูแลที่เหมาะสม และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
2. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา					
8	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีกระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง				
9	ศูนย์การศึกษาพิเศษมุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรสามารถออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
10	ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน				
11	ศูนย์การศึกษาพิเศษส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ				

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม โดยการวางแผนและออกแบบพื้นที่อย่างเหมาะสมทั้งทางด้านกายภาพและจิตวิทยา เพื่อช่วยลดข้อจำกัดในการเรียนรู้ และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้เรียนพิการอย่างรอบด้าน

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม					
12	ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม				
13	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการวางแผนและออกแบบพื้นที่ทางกายภาพและจิตวิทยาโดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะบุคคลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน				
14	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อลดข้อจำกัดในการเรียนรู้				
15	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเสริมสร้างความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้เรียนพิการรอบด้าน				

4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย หมายถึง การที่ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนช่วยเสริมสร้าง สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีการพัฒนาการที่ดีขึ้นผ่านความร่วมมือในการดูแลผู้เรียนเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้ การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานภายนอกช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนในระดับบุคคลและสังคม

ข้อความที่ชี้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย					
16	ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้พิการ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น				
17	ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานภายนอกช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน				
18	การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนพิการทั้งในระดับบุคคลและสังคมอย่างยั่งยืน				

5. ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา หมายถึง การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ ที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ นโยบายที่มีประสิทธิภาพต้องมุ่งเน้นความเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนตามความสามารถและศักยภาพเฉพาะบุคคล ควบคู่กับการจัดทรัพยากรที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร และการออกแบบหลักสูตรและการประเมินที่ยืดหยุ่น นโยบายเหล่านี้ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเชื่อมโยงกับการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และยั่งยืน

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
5. ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา					
19	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ				
20	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีนโยบายที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นความเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนตามความสามารถและศักยภาพเฉพาะบุคคล				
21	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดทรัพยากรที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร และการออกแบบหลักสูตรและการประเมินที่ยืดหยุ่น				
22	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนดนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเชื่อมโยงกับการดำเนินงานสู่การบริหารที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และยั่งยืน				

6. ด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี หมายถึง การจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนพิการ โดยมุ่งเน้นการใช้สื่อที่เหมาะสม เทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ และการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคลเพื่อลดข้อจำกัดทางการศึกษา และสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เท่าเทียมและครอบคลุมสำหรับผู้เรียนพิการทุกประเภทความพิการ

ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
6. ด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี					
23	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนพิการ				
24	ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการใช้สื่อเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม				
25	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคลเพื่อลดข้อจำกัดทางการศึกษา				

ข้อความที่ใช้วัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้เรียนฝึกการ เป็น การเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นที่จะสามารถศักยภาพของผู้เรียนฝึกการให้ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม พึ่งพาตนเองได้ และ มีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญใน การเสริมสร้างโอกาสในการมีงานทำ มีรายได้ และสนับสนุนให้ผู้เรียนฝึกการสามารถใช้ชีวิตในสังคม อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ข้อความที่ใช้วัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
การเรียนรู้ตลอดชีวิต					
26	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัยและทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย				
27	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้ ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่จำกัดวิธีการเรียนรู้				
28	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และศักยภาพของบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ				
29	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและพึ่งพาตนเองได้				
30	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม				
31	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างโอกาสในการมีงานทำ มีรายได้ และใช้ชีวิตในสังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน				

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ข้าพเจ้า นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้
ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือและ
โปรดให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือที่มีคุณภาพต่อไป

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิชุดนี้ ประกอบด้วย
 - 1.1 นิยามศัพท์เฉพาะของแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.2 ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 12 ข้อความ
2. ขอความกรุณาจากท่านตรวจสอบข้อความที่ใช้วัดแนวทางทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในแต่ละข้อความว่าวัดตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นทางด้านขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดระบุข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ความคิดเห็น	ความหมาย	ระดับคะแนน
เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณา <u>วัดตรง</u> ตามนิยามศัพท์	+ 1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	<u>ไม่แน่ใจ</u> ว่าข้อความที่พิจารณา วัดตรงตามนิยามศัพท์	0 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณา <u>วัดไม่ตรง</u> ตามนิยามศัพท์	-1 คะแนน

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยฉบับนี้

นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำ

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**ข้อความที่ใช้วัดแบบสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา
สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต**

นิยามศัพท์เฉพาะของแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อความที่ใช้วัดการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

การบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม เหมาะสมกับศักยภาพเฉพาะบุคคล โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา พฤติกรรม และอารมณ์ เพื่อให้ผู้เรียนพิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนในบริบทของสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา และด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี ซึ่งแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล โดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งในด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายและประเมินผลผู้เรียนตามศักยภาพและสภาพจริงของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนพิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพระดับคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

2. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษมีกระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรสามารถออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ส่งเสริมความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการดูแลที่เหมาะสม และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม โดยการวางแผนและออกแบบพื้นที่อย่างเหมาะสมทั้งทางด้านกายภาพและจิตวิทยา เพื่อช่วยลดข้อจำกัดในการเรียนรู้ และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้เรียนพิการอย่างรอบด้าน

4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย หมายถึง การที่ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนช่วยเสริมสร้าง สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนพิการ ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นผ่านความร่วมมือในการดูแลผู้เรียนพิการให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้ การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานภายนอกช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนในระดับบุคคลและสังคม

5. ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา หมายถึง การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ ที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ นโยบายที่มีประสิทธิภาพต้องมุ่งเน้นความเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนตามความสามารถและศักยภาพเฉพาะบุคคล ควบคู่กับการจัดทรัพยากรที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร และการออกแบบหลักสูตรและการประเมินที่ยืดหยุ่น นโยบายเหล่านี้ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเชื่อมโยงกับการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และยั่งยืน

6. ด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี หมายถึง การจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนพิการ โดยมุ่งเน้นการใช้สื่อที่เหมาะสม เทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ และการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคลเพื่อลดข้อจำกัดทางการศึกษา และสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เท่าเทียมและครอบคลุมสำหรับผู้เรียนพิการทุกประเภทความพิการ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้เรียนพิการ เป็นการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นที่จะสามารถศักยภาพของผู้เรียนพิการให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม พึ่งพาตนเองได้ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างโอกาสในการมีงานทำ มีรายได้ และสนับสนุนให้ผู้เรียนพิการสามารถใช้ชีวิตในสังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ข้อความที่ใช้วัดแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ขอเสนอแนะ
1	การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร				
2	การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร				
3	การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร				
4	การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร				
5	การกำหนดนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร				
6	การจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร				

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ข้าพเจ้า นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำง นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้
ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือและ
โปรดให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือที่มีคุณภาพต่อไป

ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบการสนทนากลุ่ม

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิชุดนี้ ประกอบด้วย
 - 1.1 นิยามศัพท์เฉพาะของแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.2 ข้อความที่ใช้วัดแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 11 ข้อความ
2. ขอความกรุณาจากท่านตรวจสอบข้อความที่ใช้วัดแนวทางทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในแต่ละข้อความว่าวัดตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นทางด้านขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดระบุข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ความคิดเห็น	ความหมาย	ระดับคะแนน
เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณา <u>วัดตรง</u> ตามนิยามศัพท์	+ 1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	<u>ไม่แน่ใจ</u> ว่าข้อความที่พิจารณา วัดตรงตามนิยามศัพท์	0 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณา <u>วัดไม่ตรง</u> ตามนิยามศัพท์	-1 คะแนน

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยฉบับนี้

นางสาวรัชนิกร จิตรกระจำ

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**ข้อความที่ใช้วัดแบบสนทนากลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา
สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต**

นิยามศัพท์เฉพาะของแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อความที่ใช้วัดการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

การบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม เหมาะสมกับศักยภาพเฉพาะบุคคล โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา พฤติกรรม และอารมณ์ เพื่อให้ผู้เรียนพิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนในบริบทของสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา และด้านการจัดซื้อ ทรัพยากรและเทคโนโลยี ซึ่งแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล โดยเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้านทั้งในด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายและประเมินผลผู้เรียนตามศักยภาพและสภาพจริงของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนพิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพระดับคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

2. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษมีกระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรสามารถออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียน ส่งเสริมความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการดูแลที่เหมาะสม และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้

3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หมายถึง ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม โดยการวางแผนและออกแบบพื้นที่อย่างเหมาะสมทั้งทางด้านกายภาพและจิตวิทยา เพื่อช่วยลดข้อจำกัดในการเรียนรู้ และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้เรียนพิการอย่างรอบด้าน

4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย หมายถึง การที่ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนช่วยเสริมสร้าง สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนพิการ ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นผ่านความร่วมมือในการดูแลผู้เรียนพิการให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้ การมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานภายนอกช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนในระดับบุคคลและสังคม

5. ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา หมายถึง การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ ที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ นโยบายที่มีประสิทธิภาพต้องมุ่งเน้นความเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนตามความสามารถและศักยภาพเฉพาะบุคคล ควบคู่กับการจัดทรัพยากรที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร และการออกแบบหลักสูตรและการประเมินที่ยืดหยุ่น นโยบายเหล่านี้ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเชื่อมโยงกับการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และยั่งยืน

6. ด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี หมายถึง การจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนพิการ โดยมุ่งเน้นการใช้สื่อที่เหมาะสม เทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ และการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคลเพื่อลดข้อจำกัดทางการศึกษา และสร้างสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เท่าเทียมและครอบคลุมสำหรับผู้เรียนพิการทุกประเภทความพิการ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้เรียนพิการ เป็นการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นที่จะสามารถศักยภาพของผู้เรียนพิการให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม พึ่งพาตนเองได้ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างโอกาสในการมีงานทำ มีรายได้ และสนับสนุนให้ผู้เรียนพิการสามารถใช้ชีวิตในสังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ข้อความที่ใช้วัดแบบสนทนากลุ่ม แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ขอเสนอแนะ
1	จากประสบการณ์ของท่าน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีบทบาทและส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไรบ้าง				
2	ในมุมมองของท่าน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไร				
3	ในความคิดเห็นของแต่ละท่านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร				
4	ในประสบการณ์ของแต่ละท่านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร				
5	แต่ละท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ การกำหนดนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน				

ข้อความที่ใช้วัดแบบสนทนากลุ่ม แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	ข้อเสนอแนะ
6	แต่ละท่านมีความคิดเห็นในการ จัดหาสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี มีความสำคัญและส่งผลต่อการ พัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน หรือไม่อย่างไร				

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ฉ
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร
ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา	อำนาจจำแนก รายข้อ	ค่าความ เชื่อมั่น
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน			
1	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการพัฒนาหลักสูตรเน้นการ ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามความแตกต่างเฉพาะบุคคล	0.52	
2	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้น การส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามความแตกต่าง เฉพาะบุคคลของผู้เรียน	0.51	
3	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดการเรียนการสอนเน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	0.31	
4	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการปรับเนื้อหาและวิธีการสอน ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล	0.67	
5	ศูนย์การศึกษาพิเศษเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	0.41	
6	ศูนย์การศึกษาพิเศษจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ตามประเภทความพิการของผู้เรียน	0.44	
7	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการประเมินผลผู้เรียนตาม ศักยภาพและสภาพจริงของผู้เรียน	0.52	0.84
2. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา			
8	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีกระบวนการ พัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	0.68	
9	ศูนย์การศึกษาพิเศษมุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรสามารถ ออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	0.69	
10	ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดการเรียนการสอนที่ยึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะ บุคคลของผู้เรียน	0.77	

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา	อำนาจจำแนก รายชื่อ	ค่าความ เชื่อมั่น
11	ศูนย์การศึกษาพิเศษส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ	0.69	0.83
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม			
12	ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม	0.76	
13	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการวางแผนและออกแบบพื้นที่ทางกายภาพและจิตวิทยาโดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะบุคคลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน	0.52	
14	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อลดข้อจำกัดในการเรียนรู้	0.50	
15	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเสริมสร้างความมั่นใจและส่งเสริมพัฒนาการให้กับผู้เรียนพิการรอบด้าน	0.31	0.84
4. ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย			
16	ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้พิการ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น	0.68	
17	ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานภายนอกช่วยให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน	0.41	
18	การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนพิการทั้งในระดับบุคคลและสังคมอย่างยั่งยืน	0.44	0.84

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา	อำนาจจำแนก รายข้อ	ค่าความ เชื่อมั่น
5. ด้านนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา			
19	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนพิการ	0.52	
20	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีนโยบายที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้น ความเสมอภาค สนับสนุนผู้เรียนตามความสามารถและ ศักยภาพเฉพาะบุคคล	0.68	
21	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดทรัพยากรที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากร และการออกแบบหลักสูตรและ การประเมินที่ยืดหยุ่น	0.69	
22	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการกำหนดนโยบายที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริงและเชื่อมโยงกับการดำเนินงานสู่การ บริหารที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และยั่งยืน	0.77	0.81
6. ด้านการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี			
23	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสทาง การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนพิการ	0.69	
24	ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการใช้สื่อ เทคโนโลยี และ สิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม	0.76	
25	ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสรรทรัพยากรอย่าง มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล เพื่อลดข้อจำกัดทางการศึกษา	0.52	0.82
การเรียนรู้ตลอดชีวิต			
26	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องในทุกช่วงวัยและทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย	0.50	

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา ศักยภาพการจัดการศึกษา	อำนาจจำแนกรายข้อ	ค่าความ เชื่อมั่น
27	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถ เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่จำกัดวิธีการเรียนรู้	0.31	
28	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มี เป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และศักยภาพของ บุคคลให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ	0.68	
29	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและพึ่งพาตนเองได้	0.41	
30	การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดทักษะที่จำเป็นต่อ การประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม	0.44	
31	การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญในการ เสริมสร้างโอกาสในการมีงานทำ มีรายได้ และใช้ชีวิตใน สังคมอย่างมั่นคงและยั่งยืน	0.52	0.85

จากตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราดจำนวน 31 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.31 ถึง 0.77 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ช
ภาพประกอบการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1. นายประพันธ์ โภคสมบัติ

ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

2. นายอุดร รัตนพิทักษ์

กรรมการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตราด

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3. นายโอภาส ศรีสันต์
ผู้อำนวยการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

4. นางสาววาสนา ไกรสมุทร
ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

5. นายนุติบัณฑิต กองไธสง
ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

6. นางสาวจิรภา สงานหงส์
ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

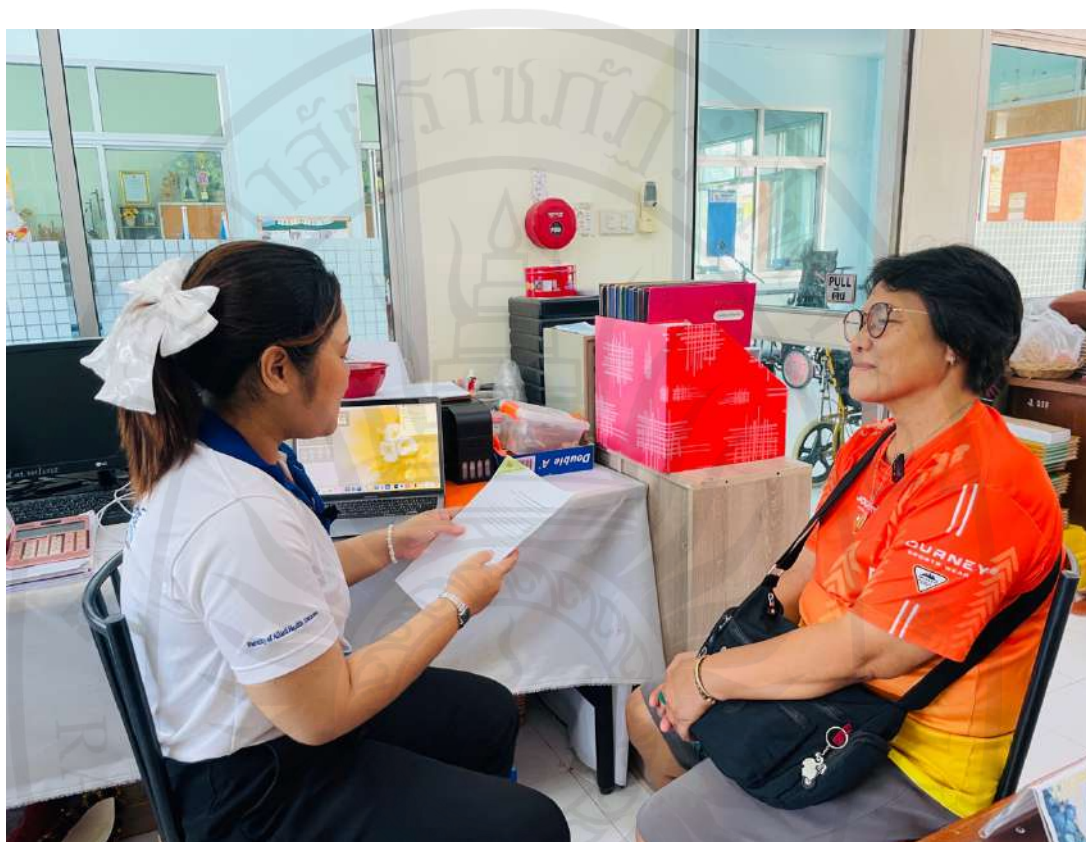

7. นายเทิดศักดิ์ แสงทอง
ครู ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

8. นางสาวศุภิต อยู่เกษม
ผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความบกพร่องออทิสติก

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

9. นางสาวรุ่งนภา สุขสว่าง
ผู้ปกครองผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

สนทนากลุ่มวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2568 เวลา 10.00 น. ถึง 11.30 น.
สถานที่จัดสนทนากลุ่ม ห้องประชุมศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ภาคผนวก ซ

บันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview transcript)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview transcript)

เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสนทนาสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ประสานงาน และนัดหมายผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอนัดสัมภาษณ์ ทั้ง 9 คน
ขอเวลาในการสัมภาษณ์เชิงลึกประมาณ 30 - 40 นาที
2. ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และประเด็นการวิจัยเพื่อทบทวนอีกครั้ง
3. ขออนุญาตบันทึกภาพ เสียง และบันทึกการสัมภาษณ์
4. ดำเนินการสัมภาษณ์โดยตั้งคำถามที่ได้กำหนดไว้
5. การสัมภาษณ์ และสรุปประเด็นสำคัญ มีดังนี้

1) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

...การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนพิการ และช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้และใช้ชีวิตได้อย่างยั่งยืนจริง ๆ ในศูนย์การศึกษาพิเศษจะเน้นเรื่องการเตรียมความพร้อมเป็นหลัก เพื่อให้เด็กสามารถก้าวต่อไปในเส้นทางการศึกษาได้ ไม่ว่าจะเป็นการไปเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ เรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ หรือบางรายก็อาจไปศึกษาต่อกับ กศน. เป้าหมายของศูนย์การศึกษาพิเศษชัดเจน คือช่วยให้เด็กพัฒนาได้มากที่สุดเท่าที่เด็กจะทำได้ และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สิ่งสำคัญที่สุดอีกอย่างก็คือ การพัฒนาครูและบุคลากร เพราะครูต้องมีความเข้าใจเด็กจริง ๆ และสามารถจัดทำแผน IEP หรือ IIP ได้อย่างถูกต้อง แผนเหล่านี้ต้องสอดคล้องกับความพิการ ความสามารถ และศักยภาพเฉพาะตัวของเด็กแต่ละคน ไม่ใช่แผนเดียวใช้กับทุกคน การจัดการเรียนการสอนก็จะจัดให้ครูสอนตรงกับประเภทความพิการของเด็ก เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะได้อย่างเหมาะสม และ ไม่ได้ทำงานแค่เฉพาะครูอย่างเดียว แต่ มีทีมสหวิชาชีพเข้ามาช่วยเกือบทุกด้าน เช่น ถ้าเด็กพูดไม่ได้ ก็จะมีนักแก้ไขการพูดคอยฝึกสื่อสาร หรือถ้าเด็กเดินไม่ได้ ก็จะมีนักกายภาพมาช่วยฝึกเดิน รวมถึงการว่ายน้ำซึ่งช่วยพัฒนากล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหวทั่วร่างกาย รูปแบบการสอนแบบนี้ทำให้เด็กมีทักษะติดตัวมากขึ้น ทั้งด้านร่างกาย การสื่อสาร พฤติกรรม และทักษะชีวิตที่จำเป็น ทำให้เด็กอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ดีขึ้น และท้ายที่สุดก็คือพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมั่นคง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2568)

...เรื่องแรกที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารและครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาพิเศษอย่างแท้จริง ไม่ใช่แค่รู้ตามเอกสาร แต่ต้องเข้าใจลึกซึ้งถึงวิธีการนำไปใช้จริงกับเด็กแต่ละคน เพราะต่อให้หลักสูตรเป็นไปตามกรอบของกระทรวงศึกษาธิการ ก็ยังต้องนำมาปรับให้

เหมาะสมกับความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลอยู่ดี ครูจึงต้องวิเคราะห์พัฒนาการของเด็กอย่างละเอียด ดูว่าเด็กคนไหนมีจุดเด่นอะไร จุดที่ยังต้องพัฒนาอะไร แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาเขียนลงในหลักสูตร รายละเอียดการจัดการเรียนรู้ และแตกออกมาเป็นแผนการสอนที่เป็นรูปธรรมให้เด็กได้ฝึกจริง สำหรับการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษได้ให้ความสำคัญกับ “ความสุข” เป็นอันดับแรก ไม่ใช่แค่เด็กต้องมีความสุขในการเรียน ครูก็ต้องมีความสุขในการสอนร่วมด้วย เพราะถ้าครูมีความสุข เด็กก็จะรู้สึกได้ แล้วบรรยากาศการเรียนรู้ก็จะดีขึ้นมาก การจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นแบบแผนเฉพาะบุคคล หรือที่เรียกว่า IEP/IIP ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว ช่วยให้เด็กได้พัฒนาตามจังหวะของตัวเอง ไม่ต้องกดดัน และสามารถสร้างความก้าวหน้าได้จริงตามศักยภาพของแต่ละคน เป้าหมายในการพัฒนาเด็กในระยะยาวที่จะเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต คือการเตรียมทักษะความรู้พื้นฐานที่มั่นคง โดยเฉพาะ อ่านออกเขียนได้ ช่วยเหลือตัวเองได้ และอยู่ร่วมกับสังคมได้ นี่คือทักษะสำคัญที่ต้องมีติดตัว ไม่ว่าจะไปต่อในเส้นทางไหน ในส่วนของทักษะอาชีพทางศูนย์การศึกษาพิเศษก็พยายามส่งเสริมให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กด้วย เช่น งานบริการ งานเสิร์ฟ หรืองานโรงแรม ก็เหมาะมากสำหรับเด็กที่มีระดับสติปัญญาแบบบางกลุ่มที่สามารถทำงานจริงได้ พยายามให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ทักษะเหล่านี้ เพื่อเตรียมตัวก้าวเข้าสู่โลกของการทำงานในอนาคต โดยรวมแล้วการพัฒนาเด็กสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญมากสำหรับศูนย์การศึกษาพิเศษ และศูนย์การศึกษาพิเศษจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องค่อย ๆ วางรากฐานให้เด็กเห็นคุณค่าในตัวเอง พึ่งพาตนเองได้ และสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษในปัจจุบันนั้นทำได้ดีแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียน ไม่รู้สึกเครียด และมีความสุขกับการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับทักษะชีวิต การเรียนการสอนที่ดีควรเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำและปฏิบัติจริง เมื่อเด็กได้ปฏิบัติจริง พวกเด็กสามารถนำประสบการณ์แปลกใหม่ที่ได้เรียนรู้ไปพูดคุยหรือทำท่าทางให้ผู้ปกครองฟังที่บ้านได้ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต้องเริ่มต้นจากความเข้าใจในตัวผู้เรียน ครูจะต้อง วิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล และรู้ว่าเด็กคนไหนมีจุดเด่นหรือจุดที่ต้องซ่อมแซม เพราะครูที่อยู่กับเด็กทุกวันจะรู้ว่าเด็กควรไปในทิศทางใด การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กต้องสอดคล้องกับความสามารถของเด็ก หากเด็กมีความสามารถน้อยก็ต้องค่อย ๆ ส่งเสริมไป การที่ผู้ปกครองเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีของบุตรหลาน เช่น การได้รับรางวัลจากการแข่งขัน แสดงให้เห็นว่าการวิเคราะห์และส่งเสริมของผู้ครูนั่นมาถูกทาง สำหรับการพัฒนาศักยภาพสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษควรเน้นการ สอนพื้นฐานด้านอาชีพ ซึ่งไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่แค่เพียงงานฝีมืออย่างเซรามิกเท่านั้น แต่สามารถเป็นทักษะอื่น ๆ เช่น การทำอาหาร ซึ่งในบางกรณีอาจต้องอิงกับอาชีพของครอบครัวเพื่อต่อยอดได้ง่าย การที่ศูนย์การศึกษาพิเศษให้เด็กได้ลองฝึก การซื้อขาย ผลิต

(เช่น ผัก) ที่พวกเด็กปลูกเอง และได้รับเงิน จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึก ภูมิใจในตนเอง ซึ่งเป็นการฝึกทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นการสร้างพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้ปกครองเห็นว่าเป้าหมายสำคัญคือทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถ ได้ก้าวออกไปสู่การศึกษาที่สูงขึ้น หรือไปโรงเรียนปกติ เพื่อนำทักษะที่ได้ไปต่อยอด... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาพิเศษควรให้ความสำคัญสูงสุดกับการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองหรือทักษะชีวิตประจำวันของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรเพื่อการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ผู้ปกครองเห็นว่าหลักสูตรควรเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการเข้าห้องน้ำเอง อาบน้ำเอง การแต่งตัวหรือหยิบเสื้อผ้าใส่เอง เพราะเมื่อเด็กสามารถดูแลตนเองได้ในระดับพื้นฐาน ก็จะช่วยลดความกังวลของผู้ปกครอง และทำให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมั่นใจมากขึ้น ในส่วนของการเรียนรู้ตลอดชีวิตควรมุ่งเน้นให้เด็กมี ทักษะอาชีพ เพื่อให้สามารถดูแลตนเองได้ในอนาคต อาชีพที่ส่งเสริมไม่จำเป็นต้องเป็นงานภายใต้มาตรา 35 เสมอไป แต่สามารถเป็นทักษะอาชีพทั่วไปที่เด็กทำได้ เช่น งานช่างหรือการทำงานในไซต์ก่อสร้าง ศูนย์การศึกษาพิเศษควรจัดเตรียม สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเด็กบางคนมีความสามารถพิเศษด้านนี้ หากได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ก็สามารถนำไปต่อยอดเป็นอาชีพได้ เช่น การขายสินค้าออนไลน์ ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถนำไปฝึกฝนและพัฒนาต่อบ้านได้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนพิการ ทำให้พวกเขาสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างมีคุณค่า... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2568)

...หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมานั้นดีอยู่แล้ว แต่ครูและผู้บริหารต้องนำมาปรับให้เข้ากับเด็กแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน บทบาทของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในการส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนการสอนต้องใช้ครูที่มี จิตใจดี และเข้าใจอารมณ์ของเด็ก ครูจะต้องมีความอบอุ่นอารี และพัฒนาทักษะการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน หัวใจของการพัฒนาศักยภาพคือการที่ครูต้องมีประสบการณ์สูง และต้องมีการ ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นหรือต้องพัฒนาต่ออย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผน ส่งต่อในอนาคต ครูที่ไม่จบตรงสายการศึกษาพิเศษโดยตรงก็จำเป็นต้อง ปรับตัวเข้าหาเด็ก และเรียนรู้นิสัยและอารมณ์ของเด็กพิเศษ และการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยการ ผสมผสาน ระหว่างการสอนของโรงเรียนกับครอบครัว ในการพัฒนาศักยภาพสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น ศูนย์การศึกษาพิเศษมีจุดเด่นในการ ส่งเสริมทักษะอาชีพและทักษะพิเศษ ซึ่งเห็นว่าศูนย์การศึกษาพิเศษประสบความสำเร็จในการส่งต่อเด็กไปสู่ทักษะต่าง ๆ เช่น การทำเซรามิก หรือการเล่นเปตอง จนได้รับรางวัล เป้าหมายสูงสุดคือทำให้ผู้เรียนมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถก้าวต่อไปในชีวิตได้

อย่างมีศักยภาพ ครูและผู้บริหารต้องช่วยกันแชร์ความรู้และ ผลักดัน ผู้เรียนแต่ละคนให้ไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กที่มีโอกาสน้อย นอกจากนี้ เทคโนโลยี ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องนำมาเสริมในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาของโลกปัจจุบัน และช่วยลดข้อจำกัดทางการศึกษาของผู้เรียน... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล , 11 ตุลาคม 2568)

...สำหรับเด็กที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ต้องบอกว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันมากจริง ๆ ทั้งด้านความสามารถ พัฒนาการ ระดับการเรียนรู้ รวมถึงความต้องการพิเศษเฉพาะของแต่ละคน เพราะฉะนั้น การใช้หลักสูตรเดียวสอนทุกคนเหมือนกันทั้งหมดคงไม่เพียงพอ และอาจทำให้เด็กบางคนไม่สามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพของตัวเอง ศูนย์การศึกษาพิเศษจึงให้ความสำคัญกับการจัด หลักสูตรเฉพาะรายบุคคล หรือ IEP/IIP เพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน หลักสูตรเหล่านี้จะไม่ได้เน้นเฉพาะด้านวิชาการอย่างเดียว แต่จะรวมถึงทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันด้วย สำหรับคำถามที่ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กพิการได้อย่างไร คิดว่ามันส่งผลโดยตรง เพราะการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษมีหลักสูตรรายบุคคลและจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก จะช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะอย่างถูกจุด ไม่รู้สึกเครียดหรือท้อแท้ และเห็นพัฒนาการของตัวเองทีละนิด เด็กที่ได้เรียนในแบบที่ตอบโจทย์เด็กจะรู้สึก ว่าตัวเองทำได้ เกิดความภาคภูมิใจอยากเรียนรู้ต่อสิ่งนี้เองคือพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ยกตัวอย่าง บางคนเน้นเรื่องทักษะการช่วยเหลือตัวเอง เช่น การแต่งตัว การรับประทานอาหาร การเข้าสังคม บางคนเน้นด้านทักษะอาชีพ หรือบางคนมีความสามารถด้านเทคโนโลยีก็ใช้สื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กเป็นพิเศษ ซึ่งพอเด็กเหล่านี้ได้เรียนรู้ในแบบที่เหมาะสมกับเด็ก เด็กก็จะพัฒนาได้อย่างเป็นธรรมชาติและต่อเนื่องการมีหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคล ช่วยให้เด็กพิการสามารถเรียนรู้ตามศักยภาพและความสามารถเฉพาะบุคคลของตัวเอง และสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ไปจนถึงการใช้ชีวิตในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการประกอบอาชีพตามความสามารถของเด็ก ซึ่งคือความหมายของการเตรียมเด็กให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...เวลาที่พูดถึงการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้เรียนพิการ สิ่งที่ศูนย์การศึกษาพิเศษให้ความสำคัญที่สุดก็คือการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนา “ตามธรรมชาติของเด็กเอง” ได้เต็มศักยภาพไม่ได้เปรียบเทียบกับเด็กกับใคร แต่มองที่ศักยภาพเฉพาะตัวของเด็ก แล้วตั้งจุดหมายและเป้าหมายการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล หลักการสำคัญคือหลักสูตรต้องยืดหยุ่น และต้อง “ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจริง ๆ” หมายความว่า จะดูทั้งความสามารถ จุดเด่น ความต้องการพิเศษ เวลาในการเรียนรู้ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน แล้วออกแบบการสอนให้สอดคล้องกับ

เด็กบางคนเรียนรู้เร็วในบางเรื่อง แต่ช้ากว่าในอีกเรื่องหนึ่ง ต้องปรับจังหวะการสอนให้ตรง ไม่เร่ง ไม่บังคับ แต่ให้เด็กได้เรียนรู้และเติบโตแบบที่เด็กทำได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตัวเองอย่างแท้จริง การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนประการอย่างใด มองว่ามันส่งผลอย่างชัดเจน เพราะเมื่อเด็กได้เรียนรู้ในแบบที่ตรงกับตัวเด็ก เด็กจะรู้สึกว่าคุณทำได้ เห็นพัฒนาการของตัวเองที่ละขั้น เกิดความมั่นใจ และยิ่งอยากเรียนรู้ต่อไป เด็กที่ได้รับการสอนแบบเข้าใจเด็กจริง ๆ จะไม่ปิดใจ ไม่กลัวการเรียนรู้ แต่เด็กจะสนุกไปกับมัน นอกจากนี้หลักสูตรที่ดีสำหรับเด็กพิเศษไม่ได้โฟกัสแค่เนื้อหาวิชาเท่านั้น แต่รวมไปถึงทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะพื้นฐานที่เด็กต้องใช้ในการดำรงชีวิตด้วย เช่น การช่วยเหลือตัวเอง การสื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทักษะอาชีพพื้นฐาน พอเด็กได้เรียนรู้แบบนี้ เด็กจะค่อย ๆ สร้างพื้นฐานที่มั่นคง เพื่อไปสู่ขั้นต่อไปของชีวิตได้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนต่อ การทำงาน หรือการใช้ชีวิตร่วมกับคนในสังคม ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ได้แค่ช่วยให้เด็กเรียนได้ดีขึ้นในวันนี้ แต่มันคือการวางรากฐานให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต อยู่ในโลกนี้ได้อย่างมีความสุข และมีคุณค่าในตัวเอง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้เรียนพิการ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการทำให้การเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กเองให้มากที่สุด เราไม่ได้มองว่าเด็กควรต้องเหมือนใคร หรือเท่าเทียมกับเด็กคนอื่น แต่เรามองว่าเด็กแต่ละคนมีศักยภาพเฉพาะตัว มีจุดเด่น จุดที่ต้องปรับ และวิธีการเรียนรู้ที่ไม่เหมือนกันเลย เพราะฉะนั้น จุดหมายปลายทางของเด็กก็ต้องตั้งให้เหมาะกับเด็กเป็นรายบุคคล หลักสูตรที่ดีสำหรับเด็กพิเศษต้องยืดหยุ่น และต้องยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง หมายความว่าเราต้องดูทั้งศักยภาพของเด็ก ความสามารถที่แท้จริงของเด็ก ความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมไปถึงเวลาในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน เพราะบางคนเรียนรู้ได้เร็วในบางด้าน แต่ช้ามากในอีกด้านหนึ่ง ก็ต้องปรับการสอนให้เข้ากับเด็ก ไม่เร่ง ไม่บังคับ แต่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ในจังหวะของตัวเอง และเมื่อสอนเด็กด้วยความเข้าใจแบบนี้ เด็กจะรู้สึกว่าคุณทำได้ทีละขั้น ๆ เด็กจะได้เห็นพัฒนาการของตัวเองอย่างต่อเนื่อง เกิดความมั่นใจในตัวเอง แล้วมันทำให้เด็กอยากเรียนรู้ต่อไปอีก ไม่ใช่เรียนเพราะถูกสั่ง แต่เรียนเพราะเด็กรู้สึกว่ามันเป็นไปได้และเด็กไม่กลัวการเรียนรู้ นอกจากนี้มองว่าหลักสูตรสำหรับเด็กพิการไม่ควรมุ่งเน้นแค่เนื้อหาวิชาเหมือนหลักสูตรทั่วไปเท่านั้น แต่ต้องรวมถึง ทักษะชีวิตที่เด็กต้องใช้จริง ๆ ในโลกจริง เช่น การช่วยเหลือตนเอง การสื่อสารกับผู้อื่น ทักษะการอยู่ร่วมกับสังคม การแก้ไขปัญหาในสถานการณ์จริง ทักษะอาชีพพื้นฐานที่ต่อยอดชีวิตเด็กได้ เมื่อเด็กได้เรียนรู้อย่างรอบด้านแบบนี้ เด็กจะค่อย ๆ มีพื้นฐานที่แข็งแกร่งขึ้น สามารถก้าวต่อไปได้ไม่จำเป็นการเรียนต่อ การทำงาน หรือการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคม การพัฒนาหลักสูตรที่ดีและการจัดการเรียนการสอนที่เข้าใจเด็กจริง ๆ มันส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการแบบ

ชัดเจนมาก มันไม่ใช่แค่ทำให้เด็กเรียนได้ดีขึ้นในวันนี้ แต่เป็นการวางรากฐานให้เด็กสามารถเติบโตในวันข้างหน้าได้อย่างมีคุณภาพ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และรู้สึว่าตัวเองมีคุณค่า ไม่ด้อยกว่าใคร... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิการจะสำเร็จได้ ผู้บริหารต้องมีบทบาทที่ชัดเจนมาก คือจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ และเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษาพิเศษอย่างลึกซึ้ง ผู้บริหารต้องไม่ใช่แค่คนอนุมัติแผนงาน แต่ต้องเป็นคนที่เข้าไปดูแล ควบคุม ให้คำปรึกษา และผลักดันให้หลักสูตรเกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ต้องเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรให้ถ่องแทีก่อน จากนั้นก็นำมาปรับให้สอดคล้องกับเด็กในศูนย์การศึกษาพิเศษ เพราะเด็กพิการแต่ละคนไม่เหมือนกัน ทั้งเรื่องความสามารถ ความต้องการ และลักษณะความพิการ อย่างเด็กบกพร่องทางการได้ยินก็ต้องใช้วิธีหนึ่ง เด็กบกพร่องทางสติปัญญาก็ต้องใช้วิธีหนึ่ง หรือเด็กบกพร่องทางการมองเห็นก็ต้องมีเครื่องมือเฉพาะ ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องถูกออกแบบไว้ตั้งแต่ในโครงสร้างหลักสูตร เพราะฉะนั้น การจัดหลักสูตรรายบุคคล หรือแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP/IIP) จึงสำคัญมาก เราจะวางแผนให้เหมาะกับเด็กแต่ละคนเป็นรายบุคคล ตั้งแต่จุดเริ่มต้นในการสอน จนถึงการประเมินผลว่าเด็กก้าวหน้าอย่างไร แล้วจะต่อยอดอย่างไรต่อไป การจัดการเรียนการสอนควรจะเน้นที่ “ศักยภาพของเด็กแต่ละคน” เป็นหลัก ไม่ใช่ให้ทุกคนเรียนเหมือนกัน มองว่าการเรียนรู้ของเด็กพิเศษนั้นต้องค่อย ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง และให้โอกาสเด็กได้ลงมือทำจริงมากที่สุด เพราะเมื่อเด็กได้ฝึกทักษะตรงกับความต้องการของเด็กจริง ๆ เด็กจะเรียนรู้เร็วขึ้นและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อเด็กได้เรียนรู้ในแบบที่เหมาะสมกับตัวเอง เด็กจะรู้สึกมั่นใจมากขึ้น กล้าที่จะเรียนรู้ และนำทักษะที่ได้ไปใช้ต่อได้จริงในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือตัวเอง การเข้าสังคม หรือแม้แต่ในอนาคต หากไปเรียนต่อหรือทำงาน ก็จะสามารถต่อยอดได้ ไม่หยุดอยู่แค่ในโรงเรียน พุดง่าย ๆ ก็คือ หลักสูตรที่ตีรวมกับการสอนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนจะทำให้เด็กมีพื้นฐานที่มั่นคง และเดินต่อไปด้วยความสามารถของตนเองได้ และนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 27 ตุลาคม 2568)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีผลโดยตรงและสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนพิการสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้เพราะเด็กพิการมีความแตกต่างหลากหลายด้าน ศูนย์การศึกษาพิเศษจึงต้องออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลผ่านแผน IEP และ IIP ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพจริง ครูผู้สอนและบุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงการประเมินพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับแผนสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง การจัดการเรียนรู้นั้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกทักษะชีวิต การช่วยเหลือตนเอง การสื่อสาร การเข้าสังคม รวมทั้งทักษะอาชีพพื้นฐาน

เพื่อวางรากฐานในการดำรงชีวิตในอนาคต ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข ผ่านการสอนแบบรายบุคคลที่ไม่เร่งรัด ให้เด็กเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ ตรงตามจังหวะและความถนัดของตน ผลลัพธ์คือผู้เรียนเกิดความมั่นใจ เห็นพัฒนาการของตนเอง และมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต นอกจากนี้ บทบาทของผู้บริหารมีความสำคัญสูงในการกำกับทิศทางการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนบุคลากร และสร้างระบบที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของเด็กแต่ละประเภท ความพิการ การบูรณาการทีมสหวิชาชีพ เช่น นักแก้ไขการพูด นักกายภาพบำบัด หรือผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรม ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาแบบรอบด้านมากขึ้น กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะอาชีพของผู้เรียนพิการ ซึ่งไม่เพียงช่วยให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีคุณภาพ แต่ยังเป็นการวางรากฐานสู่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมั่นคงและยั่งยืน

2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

...การพัฒนาครูถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ประเด็นนี้เป็นหัวใจในการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เพราะทางครูและบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษมีความเชื่อร่วมกันว่า “เมื่อครูดี ผู้เรียนก็ยอมดีตาม” ดังนั้น การส่งเสริมและพัฒนาครูจึงต้องมาก่อนเป็นอันดับแรก ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะในการจัดทำ แผน IEP และ IIP เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ครูสามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรมภายนอกอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กรด้วย เช่น การประชุมประจำเดือนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา และ การประชุม PLC ซึ่งจัดขึ้นทุกวันพฤหัสบดี ในการประชุมแต่ละครั้งจะนำกรณีศึกษาของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะด้านมาพูดคุย หากครูคนใดไม่ทราบแนวทาง ก็สามารถสอบถามและรับคำแนะนำจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม และนำแนวทางนั้นไปถ่ายทอดให้ผู้ปกครองนำไปปฏิบัติที่บ้านด้วย การพัฒนาที่ต่อเนื่องเช่นนี้ทำให้ครูมีองค์ความรู้ที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้ สอดคล้องกับลักษณะความพิการและความสามารถเฉพาะบุคคลของเด็กแต่ละคน เมื่อครูมีความพร้อม ก็สามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะ และศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถก้าวสู่การดำรงชีวิตและอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2568)

...การพัฒนาบุคลากรถือเป็นรากฐานสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จุดเริ่มต้นคือครูต้องมีความรู้และความเข้าใจในตัวเด็กและปัญหาของพวกเขามาก่อน ซึ่งรวมถึงต้องรู้จักประเมินตนเองว่า ยังขาดทักษะหรือองค์ความรู้ด้านใดที่จำเป็นต่อการพัฒนาเด็กต่อไป สำหรับกระบวนการพัฒนาที่นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน คิดว่าเริ่มจากเรื่องแรกคือ การอบรมที่ทำให้ครูเข้าใจจริง เพราะการอบรมไม่ใช่แค่เข้าคอร์สแล้วจบ แต่ต้องทำให้ครู “เข้าใจอย่างแท้จริง” หากครูไม่เข้าใจในเนื้อหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนจริง ๆ แล้ว การนำไปใช้ในชั้นเรียนก็จะไม่สามารถบรรลุผลได้ เรื่องต่อมาคือ การสร้างความสุขในการทำงานของครู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานโดยรวม เชื่อว่าถ้าครูมีความสุขกับการทำงาน เด็กก็จะสอนด้วยใจ และเมื่อครูสอนด้วยใจ เด็กก็จะเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้จะเกิดขึ้นตามมาอย่างเป็นธรรมชาติ สุดท้ายคือการนิเทศที่ส่งเสริมและให้กำลังใจ การนิเทศการสอนควรเป็นกระบวนการที่ทำด้วยความเข้าใจและความสุข ไม่ใช่การกดดันหรือการจับผิด ครูแต่ละคนมีวิธีคิดและวิธีทำงานที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นการนิเทศควรยึดความรู้และกระบวนการคิดของครูเป็นหลัก สนับสนุนและชี้แนะ เพื่อให้เด็กพัฒนาแผนการสอนและการทำงานของตนเองได้อย่างมีคุณภาพ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาคูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ศูนย์การศึกษาพิเศษสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยพื้นฐานแล้ว มีความเชื่อมั่นว่าครูที่จบการศึกษามาโดยตรงด้านการศึกษาพิเศษ และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษอยู่แล้ว ในมุมมองของผู้ปกครอง การพัฒนาคูส่งผลต่อเด็กอย่างชัดเจนหลายด้าน ด้านแรกคือเรื่องของ ความใส่ใจที่ต่อเนื่อง ผู้ปกครองรู้สึกได้ว่าครูให้ความใส่ใจและเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอในทุกวัน ทำให้เด็กได้รับทั้งความรัก ความอบอุ่น และสามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ประการที่สองคือ การปรับปรุงและพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ผู้ปกครองสังเกตเห็นว่าศูนย์การศึกษาพิเศษมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และเมื่อมีครูรุ่นใหม่เข้ามาก็จะมีแนวคิดและวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ช่วยเสริมให้เด็กได้สัมผัสประสบการณ์ที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมทำเกษตรกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก ครูเสมือน “เครื่องจักร” ที่ขับเคลื่อนการพัฒนาของเด็กอยู่ตลอดเวลา เพราะครูคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาคูเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพและยั่งยืน ในส่วนของแนวทางการพัฒนาคู เห็นว่าควรเน้นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคลได้อย่างแท้จริง เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านอารมณ์ ซึ่งมีตั้งแต่เด็กที่มีความเรียบร้อยไปจนถึง

เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนั้น การพัฒนาครูให้สามารถเข้าถึงและเข้าใจตัวตนของเด็กแต่ละคนจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรมีการจัดอบรมหรือการศึกษามเพิ่มเติมให้กับครูเพื่อให้สามารถรับมือกับพฤติกรรมและควบคุมอารมณ์ของเด็กได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถใช้วิธีการที่ถูกต้องในการดูแลและสนับสนุนผู้เรียน สิ่งสำคัญที่สุดคือ จิตวิญญาณของความเป็นครู ครูควรมีใจรักเด็กและรักในงานที่ทำ พร้อมทั้งมุ่งมั่นผลักดันให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุดเท่าที่ศักยภาพจะเอื้อ โดยเฉพาะในด้านทักษะชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กพร้อมเติบโตและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าในสังคม... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2568)

...บุคลากรคือปัจจัยสำคัญที่ชี้ขาดความสำเร็จของการจัดการศึกษาพิเศษ การทำงานด้านนี้จำเป็นต้องอาศัยครูที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวและต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ในส่วนของคุณลักษณะครูผู้สอนเด็กพิเศษ ครูจำเป็นต้องมีจิตใจที่ดี มีความเมตตา อดทน และเข้าใจอารมณ์ รวมถึงพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพราะงานด้านนี้เป็นงานที่ท้าทายและต้องอาศัยความละเอียดอ่อนในการดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ครูยังต้องมีประสบการณ์และพัฒนาทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถพิจารณาได้ว่าเด็กมีความก้าวหน้าหรือยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผนส่งต่อเด็กในอนาคต สำหรับครูที่ไม่ได้จบตรงสาขาศึกษาพิเศษ จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับเด็ก เรียนรู้นิสัย อารมณ์ และบริบทของเด็กแต่ละคน พร้อมทั้งทำงานร่วมกับครอบครัว โดยอาศัยความรู้เฉพาะบุคคลมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันต้องมีทักษะยุคใหม่ครูต้องเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่จากการศึกษาในปัจจุบันไม่หยุดนิ่ง และการใช้เทคโนโลยีจะเข้ามาช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือการทำงานเป็นทีม โดยครูทุกคนต้องมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมและผลักดันให้ผู้เรียนแต่ละคนพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง การพัฒนาบุคลากรและองค์กรควรดำเนินไปในลักษณะ “ครอบครัวใหญ่” ที่ทุกคนช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกันในการทำงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2568)

...ในศูนย์การศึกษาพิเศษของเรานั้น การพัฒนาครูและบุคลากรถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากครับ เพราะครูคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กที่สุด และเป็นคนที่เห็นพัฒนาการของเด็กทุกวัน การพัฒนาครูจึงเปรียบเสมือนการ “ต่อยอดศักยภาพของผู้เรียน” โดยตรง อย่างที่ทราบกันว่าบุคลากรในศูนย์การศึกษาพิเศษไม่ได้มาจากพื้นฐานทางการศึกษาพิเศษทั้งหมด ครูหลายท่านจบมาจากหลากหลายสาขา เช่น การศึกษาทั่วไป พลศึกษา ศิลปะ หรือแม้แต่วิชาชีพอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กพิการ เพราะฉะนั้น การพัฒนาครูให้เข้าใจการสอนเด็กพิเศษอย่างลึกซึ้งจึงเป็นเรื่องจำเป็นมาก จึงมีการจัดอบรมให้ครูและบุคลากรอยู่เสมอ ทั้งในรูปแบบการอบรมภายในศูนย์การศึกษาพิเศษและ

ภายนอกศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้แนวทางใหม่ ๆ เช่น วิธีจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) หรือการจัดกิจกรรมที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในแต่ละประเภทความพิการ นอกจากนี้ นักสหวิชาชีพ เช่น นักกายภาพบำบัด หรือนักแก้ไขการพูด ก็ต้องได้รับการพัฒนาเช่นกัน เพราะงานของพวกเขาเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้โดยตรง ที่สำคัญคือการพัฒนาไม่ได้จบแค่การอบรม แต่ศูนย์ยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในทีม เช่น การประชุม PLC (Professional Learning Community) ทุกสัปดาห์ เพื่อพูดคุยกรณีศึกษาของเด็กแต่ละคน ครูคนไหนมีประสบการณ์หรือแนวทางดี ๆ ก็จะมาแชร์ให้เพื่อนครูลองนำไปปรับใช้ต่อการแลกเปลี่ยนกันแบบนี้ทำให้ครูทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน และเกิดพลังในการทำงาน เมื่อครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เด็กจะมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น เข้าใจธรรมชาติของเด็กได้ดีขึ้น และรู้ว่าจะต้องปรับวิธีสอนอย่างไรให้เด็กแต่ละคนเข้าถึงการเรียนรู้ได้จริง ผลที่ตามมาคือ เด็กเองก็ได้รับประโยชน์โดยตรง เด็กเรียนรู้ได้ตรงกับความต้องการของตัวเอง และค่อย ๆ พัฒนาทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการสื่อสาร การช่วยเหลือตนเอง หรือแม้แต่การปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคม ดังนั้น การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ใช่เพียงการยกระดับคุณภาพของผู้สอนเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้าง “โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ให้กับเด็กพิการทุกคน เพราะเมื่อครูเข้าใจ เด็กก็จะสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่ต่อยอดชีวิตของเด็กได้จริง ๆ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาครูไม่ใช่แค่การให้ความรู้ใหม่ ๆ หรือทักษะใหม่ ๆ เท่านั้น แต่เป็นการสร้าง “ความพร้อม” ให้ครูในทุกด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ถูกต้อง และแรงจูงใจในการทำงาน เพราะการสอนเด็กพิเศษเป็นงานที่ละเอียดอ่อนมาก ต้องเข้าใจ ความเข้าใจ และต้องพร้อมปรับตัวอยู่ตลอดเวลา โลกสมัยนี้เปลี่ยนเร็วมาก ทั้งเทคโนโลยี รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้เรียน ครูเองก็ต้องเรียนรู้และพัฒนาตัวเองควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ด้วย ไมอย่างนั้นจะตามเด็กไม่ทัน และจะไม่สามารถออกแบบการเรียนรู้ให้ทันกับบริบทใหม่ ๆ ที่เด็กต้องเจอ การพัฒนาครูจึงมีส่วนสำคัญมากในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนพิการ เพราะเมื่อครูมีความรู้และทักษะที่ดี เด็กจะรู้วิธีประเมินเด็ก วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของเด็ก และปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคนได้ทันที ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล นอกจากทักษะด้านการสอนแล้ว เรื่องทัศนคติก็สำคัญ ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็กพิเศษ เข้าใจว่าการพัฒนาเด็กต้องค่อยเป็นค่อยไป และต้องมีความอดทนสูง ถ้าครูมีทัศนคติที่ดีต่อเด็ก เด็กจะสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและเป็นมิตรให้เด็กกล้าเรียน กล้าลองผิดลองถูก ซึ่งช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้เร็วและมีความสุขกับการเรียนมากขึ้น อีกเรื่องคือแรงจูงใจคิดว่ามีผลกับผลลัพธ์ของเด็กโดยตรง ครูที่มีแรงบันดาลใจและเห็นคุณค่าของงาน จะคอยสังเกตเด็กแบบละเอียด คอยหาวิธีพัฒนาเด็กอยู่เสมอ และพร้อมช่วยให้เด็กไปถึงศักยภาพสูงสุดของเด็ก พอครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านวิชาการและ

ด้านจิตใจ ผลที่ตามมาก็คือเด็กจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เด็กจะค่อย ๆ สร้างทักษะชีวิต ทักษะสังคม และความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องจริง ๆ เพราะงานของศูนย์ต้องเกี่ยวข้องกับหลักสูตรเฉพาะบุคคล และกระบวนการสอนที่เฉพาะทาง ครูจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่ทันสมัย และเข้าใจหลักสูตรอย่างลึกซึ้งมากขึ้นเรื่อย ๆ สิ่งที่เราต้องพัฒนาครูมีอยู่หลายด้านเลยครับ ตั้งแต่หลักสูตร ที่ครูต้องรู้โครงสร้าง รู้ว่าเมืองค์ประกอบอะไรบ้าง และใช้หลักสูตรตรงนี้ไปออกแบบประสบการณ์ให้เหมาะกับเด็กแต่ละคนอย่างไร เพราะเด็กพิเศษไม่ได้เรียนเหมือนเด็กทั่วไป การตีความหลักสูตรให้เข้ากับเด็กแต่ละประเภทความพิการเป็นเรื่องสำคัญมาก ด้านที่สองคือกระบวนการเรียนการสอน ครูต้องมีทักษะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทั้งสนุก เหมาะสม และตอบโจทย์ความต้องการพิเศษของผู้เรียน เช่น เด็กบกพร่องทางการมองเห็นก็ต้องใช้สื่อแบบหนึ่ง เด็กบกพร่องทางสติปัญญาก็ต้องใช้กิจกรรมอีกรูปแบบหนึ่ง ครูจึงต้องรู้วิธีเลือกใช้สื่อ อธิบายเนื้อหา และประเมินผลให้เหมาะกับเด็กแต่ละกลุ่ม อีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญมากคือ การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ซึ่งเป็นทักษะขั้นสูงที่ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพราะแผนนี้คือหัวใจของการสอนเด็กพิเศษ ต้องเขียนแผนให้ตรงกับความสามารถจริงของเด็ก และต้องตามพัฒนาการเด็กอย่างใกล้ชิด ปรับแผนให้การเรียนรู้ของเด็กเดินไปข้างหน้าได้เรื่อย ๆ สรุปคือ ครูต้องมีการพัฒนาในครบทั้ง 4 ด้าน 1. ความรู้หลักสูตร 2. โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร 3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4. การจัดทำแผนเฉพาะบุคคล เมื่อครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในทั้ง 4 ด้านนี้จริง ๆ เด็กจะสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้อย่างแท้จริง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อศักยภาพของเด็ก ผู้เรียนจะได้พัฒนาตามแบบของตัวเอง ไม่รู้สึกกดดัน และค่อย ๆ สร้างทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในระยะยาว เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงโดยตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเมื่อครูเก่ง เด็กก็จะมีพื้นฐานที่แน่นขึ้น มีความมั่นใจมากขึ้น และพร้อมที่จะก้าวต่อในเส้นทางของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา หรือการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในอนาคต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาครูและบุคลากรถือเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ เพราะการทำงานกับเด็กพิเศษนั้น ไม่ได้ใช้แค่ทักษะการสอนอย่างเดียว แต่ต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่ถูกต้อง และแม้กระทั่งพลังใจในการทำงานทุกวัน การพัฒนาครูจึงไม่ใช่เรื่องของการอบรมให้ได้เนื้อหาใหม่ ๆ เท่านั้น แต่เป็นการสร้างความพร้อมในทุกด้านให้กับครู ทั้งด้านความสามารถในการสังเกต การวิเคราะห์เด็ก การออกแบบกิจกรรม และการดูแลเด็กแบบองค์รวม เพราะเด็กพิเศษแต่ละคนแตกต่างกันมาก ทั้งในด้านพฤติกรรม อารมณ์ ความสามารถ และความต้องการพิเศษเฉพาะตัว ปัจจุบันสังคมและเทคโนโลยีเปลี่ยนเร็วมาก ครูเองก็ต้องปรับตัวให้ทัน

ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสอนรูปแบบใหม่ ๆ เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ใช้สื่อสารกับเด็ก หรือแนวทางการพัฒนาเด็กที่อุปเตอยู่ตลอดเวลา ถ้าครูหยุดนิ่ง หรือพัฒนาไม่ต่อเนื่อง เด็กจะไม่สามารถออกแบบการเรียนรู้ให้ตอบโจทย์ผู้เรียนได้ทันตามบริบทที่เปลี่ยนไป ที่สำคัญคือ เมื่อครูมีความรู้และทักษะที่ดี เด็กจะสามารถอ่านเด็กออก วิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ต้องเสริม และรู้ว่าควรใช้เทคนิคแบบไหนกับเด็กแต่ละคน นี่คือหัวใจของการจัดการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของการทำงานกับเด็กพิเศษ อีกประเด็นที่ผมมองว่าเป็นตัวกำหนดคุณภาพคือ ทักษะของครู ครูที่เข้าใจธรรมชาติของเด็กพิเศษจะรู้ว่าการพัฒนาต้องค่อยเป็นค่อยไป ต้องใช้ความอดทนสูง และต้องให้เวลาเด็ก การมีทัศนคติที่ดีทำให้ครูสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และเป็นมิตร ซึ่งเป็นพื้นที่ให้เด็กกล้าลอง กล้าแสดงออก และกล้าฝึกทักษะใหม่ ๆ ที่ขาดไม่ได้คือเรื่องของแรงจูงใจ ครูที่มีใจรักและเห็นคุณค่าของงาน จะสังเกตเด็กแบบละเอียด คิดหาวิธีใหม่ ๆ ในการพัฒนาเด็ก และไม่หยุดที่จะผลักดันให้เด็กไปถึงศักยภาพสูงสุดของเด็ก เมื่อครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ เทคโนโลยี วิธีการสอน และด้านจิตใจ ผลลัพธ์จะสะท้อนกลับไปให้ผู้เรียนอย่างชัดเจน เด็กจะได้รับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เห็นพัฒนาการของตัวเองอย่างต่อเนื่อง เกิดความมั่นใจ กล้าเรียนรู้ และค่อย ๆ พัฒนาทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในระยะยาว ทั้งหมดนี้คือพื้นฐานที่นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการ เพราะเมื่อเด็กเริ่มต้นด้วยครูที่เข้าใจและเชี่ยวชาญ เด็กจะมีแรงบันดาลใจและความเชื่อมั่นที่จะพัฒนาไปได้ไกลกว่าที่เราคิดเสมอ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 27 ตุลาคม 2568)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยเชิงกลยุทธ์ที่มีผลโดยตรงต่อการยกระดับศักยภาพของผู้เรียนพิการและการก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรมทั้งภายในและภายนอก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นทีม (PLC) การนิเทศที่ส่งเสริม รวมทั้งการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน เช่น การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP/IIP) และการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการจำเพาะของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ การพัฒนาครูมิได้จำกัดเพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการพัฒนา “ทัศนคติ” จิตวิญญาณความเป็นครู ความอดทน ความเมตตา และแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนาเด็กพิเศษ โดยการพัฒนาที่สอดคล้องนี้ช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์พัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ปรับวิธีสอนให้เหมาะสม และติดตามผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะอาชีพอย่างเป็นระบบ ผลลัพธ์ที่ปรากฏคือผู้เรียนมีความมั่นใจ เห็นพัฒนาการของตนเอง และมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ต่อเนื่องไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในเชิงบริหาร ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาครู ทั้งในด้านความรู้หลักสูตร

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ทักษะการออกแบบแผนการสอนเฉพาะบุคคล และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาครูที่เป็นระบบและมีคุณภาพจึงเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้ระบบการศึกษาพิเศษสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3) การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร

...ในส่วนของการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมนั้น มองว่าศูนย์การศึกษาพิเศษได้จัดเตรียมสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ แม้ว่าพื้นที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษจะค่อนข้างจำกัด มีประมาณ 5-6 ไร่ ซึ่งอาจไม่มากนัก แต่ภายในศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดสรรพื้นที่และกิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม เช่น มีเครื่องออกกำลังกาย และ สนามเด็กเล่น รวมถึงมี สระว่ายน้ำ ซึ่งถือเป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งของศูนย์การศึกษาพิเศษโดยจะมี นักกายภาพบำบัด มาฝึกสอนการว่ายน้ำให้กับผู้เรียน เนื่องจากการว่ายน้ำช่วยเสริมสร้างและออกกำลังกายทุกส่วนของร่างกาย ถือเป็นวิธีที่ช่วยพัฒนาด้านร่างกายของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน มีการจัดซื้อ สื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกปีโดยงบประมาณสำหรับสื่อแต่ละคนจะไม่เกิน 2,000 บาท และสื่อที่เลือกจัดซื้อนั้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการและประเภทความพิการของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ใช้ได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ในเรื่องของความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษยึดหลัก “เรียนฟรีทุกคน” ผู้เรียนจะได้รับบริการทุกอย่างโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นการให้บริการที่บ้านรวมถึงการเดินทาง ซึ่งทางศูนย์การศึกษาพิเศษดูแลค่าใช้จ่ายทั้งหมด และมีรถรับ-ส่งผู้เรียนให้ด้วย ทั้งหมดนี้คือความตั้งใจของศูนย์การศึกษาพิเศษในการจัดสภาพแวดล้อมและทรัพยากรให้ผู้เรียนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ และมีโอกาสก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียม... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2568)

...การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพิการเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม จำเป็นต้องเริ่มจากพื้นฐานที่สำคัญที่สุด คือ “ความปลอดภัย” ซึ่งความปลอดภัยนี้ไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะตัวเด็กเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคุณครูและผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วย นอกจากเรื่องความปลอดภัยแล้ว “สื่อการเรียนการสอน” การผลิตและคัดเลือกสื่อจำเป็นต้องใส่ใจเป็นพิเศษ เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีควรตอบโจทย์ความสามารถเฉพาะด้านของเด็ก และเอื้อให้เด็กสามารถทำกิจกรรมได้จริง เข้าใจได้จริง และที่สำคัญที่สุดคือ เด็กต้อง “มีความสุข” กับการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะเกิดขึ้น

ได้เมื่อสภาพแวดล้อมสนับสนุนการลงมือทำและสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ตุลาคม 2568)

...สภาพแวดล้อมของศูนย์การศึกษาพิเศษมีความเหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่อง “สถานที่ตั้ง” ศูนย์การศึกษาพิเศษไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความวุ่นวายมากเกินไป จึงช่วยลดสิ่งรบกวนที่อาจดึงความสนใจของเด็ก ทำให้เด็กมีสมาธิและมุ่งมั่นอยู่กับกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงได้มีการปรับปรุงสถานที่อย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารและครูให้ความใส่ใจในการพัฒนาพื้นที่ภายในศูนย์การศึกษาพิเศษอยู่เสมอ ทำให้สภาพแวดล้อมมีความสะดวกสบายมากขึ้น และช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การพัฒนาของเด็กเป็นไปอย่างต่อเนื่อง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2568)

...สภาพแวดล้อมปัจจุบันของศูนย์การศึกษาพิเศษมีความพร้อมค่อนข้างสมบูรณ์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายและครอบคลุมทุกด้าน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของเด็กอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านทักษะอาชีพ และด้านศิลปะและการแสดงออก ตัวอย่างพื้นที่และกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ สระว่ายน้ำและสนามเด็กเล่นสำหรับการพัฒนาร่างกาย ส่วนเกษตรและศูนย์ฝึกอาชีพ ห้องดนตรีที่มีเครื่องดนตรี เช่น อังกะลุง รวมถึงพื้นที่สำหรับงานศิลปะ งานปั้นเซรามิก และธาราบำบัด หากเด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ทั้งหมดได้อย่างเต็มที่ ก็ถือว่าศูนย์การศึกษาพิเศษมีสภาพแวดล้อมที่ยอดเยี่ยมและควรรักษาไว้ต่อไป... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2568)

...สภาพแวดล้อมของศูนย์การศึกษาพิเศษถือว่า “ดีครบถ้วนแล้ว” และไม่เห็นว่ามีส่วนใดที่จำเป็นต้องเพิ่มเติมในขณะนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ถูกมองว่าช่วยส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เช่น สระว่ายน้ำที่ช่วยให้เด็กออกกำลังกายได้ครบทุกส่วนของร่างกาย อุปกรณ์กิจกรรมสำหรับเด็กที่ครบครัน และพื้นที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษที่ถูกใช้สอยอย่างคุ้มค่า เช่น พื้นที่ฝึกทำเซรามิกและร้านกาแฟสำหรับฝึกทักษะอาชีพ การพัฒนาสภาพแวดล้อมต่อจากนี้ควรเป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงของผู้บริหารและครู และเมื่อมีความจำเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาพร้อมพิจารณาอนุมัติงบประมาณเพื่อสนับสนุน สิ่งเหล่านี้ทำให้ศูนย์การศึกษาพิเศษสามารถส่งเสริมทักษะพื้นฐานของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้เรียนเติบโตอย่างมีคุณภาพ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2568)

...การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็กพิการเป็นเรื่องที่จำเป็นมากจริง ๆ เพราะสภาพแวดล้อมนี้แหละที่เป็น “พื้นฐานสำคัญ” ในการเปิดโอกาสให้เด็กเข้าถึงบริการทางการศึกษาได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของพวกเขา เด็กพิการหลายคนมีข้อจำกัดแตกต่างกันไป บางคนเดินไม่สะดวก บางคนต้องใช้รถเข็น บางคนต้องการพื้นที่เงียบ บางคนต้องการ

สื่อพิเศษ ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่ดีจึงต้องถูกออกแบบให้รองรับความต้องการพิเศษเหล่านี้ให้มากที่สุด สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางลาด ห้องน้ำผู้พิการ พื้นที่กว้างที่ปลอดภัยต่อการเคลื่อนไหว รวมไปถึง สื่อ อุปกรณ์ และพื้นที่กิจกรรมเฉพาะทาง ล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กกล้าเข้ามาเรียน รู้สึกสบายใจ และพร้อมเปิดรับการเรียนรู้ พอสภาพแวดล้อมดี เด็กก็จะเข้าถึงกิจกรรมการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ไม่ติดข้อจำกัดเรื่องพื้นที่หรืออุปกรณ์ และสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างได้เท่า ๆ กับเพื่อน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างความมั่นใจและทักษะในการใช้ชีวิต สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้แบบที่ตรงกับศักยภาพของเด็กจริง ๆ เด็กที่รู้สึกปลอดภัยและสบายใจ จะพร้อมเปิดใจเรียน ร่วมกิจกรรมได้เต็มที่ และพัฒนาทักษะพื้นฐานของตัวเอง เช่น การช่วยเหลือตนเอง การเคลื่อนไหวร่างกาย การสื่อสารและเข้าสังคม การฝึกอาชีพในพื้นที่ที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะที่ต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาต่อ การทำงาน หรือการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม พุดง่าย ๆ ก็คือ สภาพแวดล้อมที่ดี ไม่ได้แค่ทำให้เด็กมาโรงเรียนได้สะดวกขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็น “จุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ของพวกเด็กเลยครับ เพราะเมื่อเด็กเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ก็จะมีโอกาสพัฒนาได้สูงสุดตามแบบของตัวเอง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนพิการ มันไม่ใช่แค่การจัดห้องเรียนหรือพื้นที่ให้ดูสวยงามเท่านั้น แต่เป็นการ “สร้างระบบ” ที่เข้าใจและเข้าถึงผู้เรียนแต่ละประเภทจริง ๆ เพราะเด็กพิการแต่ละคนมีความต้องการเฉพาะทางที่แตกต่างกันไป สภาพแวดล้อมที่ดีจึงต้องถูกออกแบบมาเพื่อ เอื้ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของเด็กแต่ละกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเด็กบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญา เด็กออทิสซึม เด็กที่ต้องใช้รถเข็น หรือเด็กที่ต้องใช้สื่อพิเศษ สิ่งเหล่านี้ล้วนต้องการการจัดระบบที่ตอบโจทย์เฉพาะด้าน การมีระบบที่เข้าใจและเห็นความแตกต่างของเด็กแต่ละประเภท ทำให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น เช่น สำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน อาจต้องมีสื่อภาพ วิดีโอ หรือภาษามือ สำหรับเด็กที่ต้องใช้รถเข็น สถานที่ต้องมีทางลาด และพื้นที่ต้องปลอดภัย สำหรับเด็กออทิสซึม ต้องมีพื้นที่ที่ช่วยลดสิ่งเร้า และมีตารางกิจกรรมที่ชัดเจน สำหรับเด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญา ต้องมีสื่อที่จับต้องได้ และกิจกรรมที่ฝึกทักษะซ้ำได้ พอระบบสภาพแวดล้อมรองรับเด็กได้แบบนี้ เด็กก็จะรู้สึกว่าการเรียนเป็น “ที่ของเด็กจริง ๆ” ไม่ต้องกลัวว่าจะเข้าไม่ถึง หรือทำอะไรไม่ได้เหมือนคนอื่น เมื่อเด็กได้เรียนในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะสามารถพัฒนาทักษะพื้นฐานของตัวเองได้อย่างมั่นคง ไม่ว่าจะเป็นทักษะการช่วยเหลือตนเอง การเคลื่อนไหว การสื่อสาร การเข้าสังคม หรือแม้แต่ทักษะอาชีพ เด็กที่เข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ตั้งแต่ตอนนี้ เด็กจะเติบโตขึ้นด้วยความมั่นใจ กล้าลองสิ่งใหม่ ๆ และพร้อมเรียนรู้ต่อไปในอนาคตโดยอัตโนมัติ ซึ่งนี่คือหัวใจของการเรียนรู้ตลอดชีวิตเลย ดังนั้น การสร้างระบบสภาพแวดล้อมที่เข้าใจและเอื้ออำนวยความสะดวกผู้เรียนพิการแต่ละประเภท ไม่ใช่เพียงแค่การจัดพื้นที่ แต่เป็นการเปิดประตูให้เด็กเข้าถึง

โอกาสในการพัฒนา และทำให้เด็กสามารถใช้ชีวิตในสังคมต่อไปได้อย่างมั่นคงในระยะยาว... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับผู้เรียนพิการมันไม่ใช่แค่เรื่องการจัดห้องให้สวยงามหรือเป็นระเบียบเท่านั้น แต่ต้องเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่ทำให้เด็กแต่ละคนสามารถทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพของตัวเองจริง ๆ เด็กพิการแต่ละคนมีความต้องการพิเศษไม่เหมือนกัน บางคนต้องการพื้นที่เงียบ ๆ เพื่อไม่ให้ถูกรบกวนจากสิ่งเร้า บางคนต้องการพื้นที่กว้างให้เคลื่อนไหวได้สะดวก บางคนต้องมีสื่อเฉพาะทางที่ช่วยให้เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ดังนั้น สภาพแวดล้อมที่ดีต้องตอบโจทย์เฉพาะบุคคล และให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเสมอภาคกับเพื่อน ๆ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือเรื่อง ความปลอดภัย เพราะถ้าเด็กไม่รู้สึกลปลอดภัยตั้งแต่ก้าวเข้ามา เด็กก็จะไม่กล้าเรียน ไม่กล้าทำกิจกรรม และไม่เปิดใจต่อการเรียนรู้เลย ดังนั้น เราต้องวางระบบให้ปลอดภัยทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่เดิน ทางลาด ห้องน้ำเฉพาะผู้พิการ สื่อที่ปลอดภัย และอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยและสภาพร่างกายของเด็ก เมื่อเราจัดสภาพแวดล้อมแบบนี้ให้เด็กได้ เด็กจะสามารถจดจ่อกับการเรียนรู้ได้เต็มที่ เด็กจะรู้สึกว่ที่นี้เป็นพื้นที่ของเด็ก เป็นพื้นที่ที่เด็กสามารถลองผิดลองถูกได้โดยไม่กลัวว่าจะถูกตำหนิ หรือทำไม่ได้เหมือนคนอื่น ซึ่งส่งผลให้เกิด แรงจูงใจในการเรียนรู้ จากภายในตัวเด็กเอง เมื่อเด็กได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับตัวเอง เด็กจะได้รับทั้งทักษะชีวิต ทักษะการช่วยเหลือตัวเอง ความมั่นใจในตัวเอง และความพร้อมที่จะก้าวไปสู่การเรียนรู้ในขั้นต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาที่สูงขึ้น การฝึกอาชีพ หรือการใช้ชีวิตในสังคม สภาพแวดล้อมที่ดีจึงไม่ใช่แค่พื้นที่ แต่เป็นฐานรากสำคัญ ที่ช่วยให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 ตุลาคม 2568)

...การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนพิการ เพราะสภาพแวดล้อมคือ ฐาน ของการเข้าถึงการเรียนรู้ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับว่าสถานที่นั้นรองรับความต้องการของเด็กมากแค่ไหน เด็กพิการมีความหลากหลายมาก บางคนต้องใช้รถเข็น เดินไม่สะดวก บางคนต้องการพื้นที่ที่เงียบเพื่อลดสิ่งรบกวน บางคนต้องใช้สื่อเฉพาะทาง หรือพื้นที่ฝึกทักษะเฉพาะด้าน ดังนั้น สภาพแวดล้อมที่ดีจึงไม่สามารถใช้รูปแบบเดียวกับเด็กทุกคนได้ แต่ต้อง ออกแบบให้เหมาะกับเด็กแต่ละประเภทความพิการ เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมที่สุด สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางลาด พื้นที่กว้างสำหรับเคลื่อนไหว ห้องน้ำผู้พิการ พื้นผิวปลอดภัย เครื่องเล่นที่ออกแบบเฉพาะ หรือแม้แต่สื่อการสอนในรูปแบบที่เหมาะสม ล้วนมีความสำคัญมาก เพราะทำให้เด็กกล้าที่จะเข้ามาโรงเรียน รู้สึกลปลอดภัย และพร้อมเรียนรู้ ไม่รู้สึกว่ตัวเองถูกจำกัดหรือด้อยกว่าใคร เมื่อสภาพแวดล้อมเอื้อ เด็กก็จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้เต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการเล่น การเคลื่อนไหว การฝึกทักษะชีวิต การสื่อสารกับเพื่อน หรือการฝึกอาชีพในพื้นที่เฉพาะทาง ต่างก็ช่วยให้เด็กค่อย ๆ พัฒนาทักษะสำคัญที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เชื่อว่าสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมไม่ใช่แค่ทำให้เด็กมาโรงเรียนได้ง่ายขึ้น แต่มันทำให้เด็กเปิดใจ ต่อการเรียนรู้ เด็กที่รู้สึกปลอดภัยและสบายใจจะกล้าลองทำสิ่งใหม่ ๆ กล้าสื่อสาร กล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในความสามารถของตัวเอง เมื่อเด็กเริ่มเห็นพัฒนาการของตัวเอง ก็จะเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ต่อไป สภาพแวดล้อมที่ดีคือจุดเริ่มต้นของการสร้างทักษะชีวิต ทักษะสังคม และความสามารถในการดูแลตัวเอง ซึ่งทั้งหมดนี้คือรากฐานสำคัญที่จะพาเด็กพิชการก้าวไปสู่การเรียนรู้ในระยะยาวทั้งการเรียนต่อ การทำงาน และการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข พุดให้เข้าใจง่าย ๆ คือ ถ้าสภาพแวดล้อมดี เด็กก็มีพื้นที่ที่จะเติบโต และเมื่อเด็กมีพื้นที่ที่จะเติบโต เด็กก็มีโอกาสที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตตามศักยภาพของเด็กได้อย่างดี... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 27 ตุลาคม 2568)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยพื้นฐานและมีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนพิการและการก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบเชิงกายภาพ (เช่น ทางลาด ห้องน้ำ ผู้พิการ พื้นที่กว้าง ทางเดินปลอดภัย) สิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมเชิงฟื้นฟู (สระว่ายน้ำ สนามเด็กเล่น ธาราบำบัด ศูนย์ฝึกอาชีพ ห้องดนตรี ห้องงานศิลป์) และสื่อการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบหรือคัดเลือกให้สอดคล้องกับประเภทความพิการของผู้เรียนแต่ละราย ทั้งนี้ความปลอดภัย ความสามารถในการเข้าถึง (accessibility) และการจัดพื้นที่ที่ลดสิ่งรบกวนช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิ ถ้าร่วมกิจกรรมและพร้อมรับการเรียนรู่มากขึ้น นอกเหนือจากโครงสร้างพื้นฐานแล้ว การออกแบบสภาพแวดล้อมต้องเป็นระบบที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่ม โดยพิจารณาความต้องการจำเพาะของเด็กแต่ละประเภท เช่น เด็กที่ใช้รถเข็น ต้องมีทางลาดและพื้นที่กว้าง เด็กออทิสติกอาจต้องพื้นที่ลดสิ่งเร้า เด็กที่บกพร่องการได้ยินอาจต้องสื่อภาพ ภาษามือ เป็นต้น เมื่อสภาพแวดล้อมถูกออกแบบให้เอื้อต่อผู้เรียนจริง ๆ ผู้เรียนจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเท่าเทียม ฝึกทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ในเชิงบริหารและนโยบาย ผู้ให้ข้อมูลยังสะท้อนว่า การรักษาและพัฒนาสภาพแวดล้อมต้องอาศัยการวางแผน การจัดสรรงบประมาณ และความร่วมมือของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายภายนอก เพื่อให้สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่คงความพร้อม สามารถเข้าถึงได้จริง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในระยะยาว โดยสรุปแล้ว สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมิใช่เพียงปัจจัยทางกายภาพเท่านั้น แต่เป็นฐานเชิงระบบที่ขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กรรวมของผู้เรียนพิการไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

4) การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร

...การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้การก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต บทบาทของผู้ปกครองและครอบครัว มีความสำคัญอย่างมาก เพราะหลังจากที่ผู้เรียนได้รับบริการจากศูนย์การศึกษาพิเศษแล้ว เมื่อกลับไปบ้านจะมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ช่วยต่อยอดการเรียนรู้ที่ครูได้จัดให้ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งบางครั้งเมื่อกลับไปบ้าน ผู้เรียนอาจลืมหรือไม่สามารถทำสิ่งที่เรียนมาได้ จึงขอให้ผู้ปกครองช่วยเสริมทักษะและฝึกฝนซ้ำ ไม่ว่าจะเป็นการให้ลองฝึกทักษะอาชีพเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือการมอบหมายให้ช่วยทำงานบ้านง่าย ๆ เช่น กวาดบ้าน เช็ดถูพื้น เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น และสามารถพัฒนาตนเองเพื่อมีบทบาทในสังคมได้ในอนาคตในด้านของชุมชนและหน่วยงานภายนอกศูนย์การศึกษาพิเศษเองก็มีบทบาทในการร่วมมือด้วยเช่นกัน จะส่งบุคลากรและผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น งานประเพณีลอยกระทง หรือกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ เพื่อเป็นการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ออกไปพบปะสังคม ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพวกเขาได้อย่างยั่งยืน... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2568)

...เมื่อพูดถึงการพัฒนาผู้เรียนให้การก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สิ่งหนึ่งที่สำคัญมาก ๆ คือ การมีส่วนร่วมของครอบครัวและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพราะการดูแลและส่งเสริมเด็กพิเศษไม่สามารถทำได้เพียงลำพังโดยครูหรือศูนย์การศึกษาพิเศษเท่านั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะคนใกล้ชิดอย่างครอบครัวและชุมชนรอบตัวเด็กด้วย ในส่วนของครอบครัวนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ปกครองที่ศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยบริการต่าง ๆ มีความใส่ใจและให้การสนับสนุนเด็กเป็นอย่างดี มักจะเห็นผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของลูก ทั้งการทำกิจกรรมร่วมกัน การติดตามพัฒนาการ และการสานต่อกิจกรรมที่ครูแนะนำไปทำที่บ้าน ซึ่งถือเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีความมั่นใจมากขึ้น ในด้านภาคีเครือข่ายก็มีบทบาทสำคัญไม่แพ้กัน หน่วยงานท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์ การจัดกิจกรรม หรือทรัพยากรอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพของเด็ก การสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายเหล่านี้มักจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ศูนย์การศึกษาพิเศษสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน การผลักดันให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุขในระยะยาว จำเป็นต้องอาศัยการเข้าใจร่วมกันจากครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ หากทุกฝ่ายมีความเข้าใจในเรื่องการศึกษาพิเศษ และเข้าใจในตัวเด็กพิการมากขึ้นก็จะช่วยให้ สามารถร่วมกันเตรียมความพร้อมให้เด็กออกไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีภาคภูมิใจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้ชุมชนยังมีส่วนช่วยในการแจ้งข้อมูลหรือ

แนะนำเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือให้เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษได้ด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้ทำให้เด็กมีความสุขและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคงในสังคม... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ตุลาคม 2568)

...เมื่อพูดถึงการพัฒนาศักยภาพเด็กพิเศษนั้น สิ่งที่สำคัญมากก็คือ “ความร่วมมือของครอบครัวและศูนย์การศึกษาพิเศษ” เพราะการพัฒนาเด็กไม่สามารถเกิดขึ้นได้ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเพียงอย่างเดียว ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันทั้งสองฝ่าย อย่างแรกคือความเข้าใจและเป้าหมายร่วมกันระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษกับครอบครัวทุกคนต้องมองไปในทิศทางเดียวกันว่า ต้องการช่วยให้เด็กพัฒนาไปข้างหน้าอย่างไร ศูนย์การศึกษาพิเศษจะคอยสนับสนุนอย่างเต็มที่ ขณะที่ครอบครัวก็ต้องช่วยดูแลและต่อยอดการสอนเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้าน เมื่อทั้งสองฝ่ายเดินไปในเส้นทางเดียวกัน การพัฒนาของเด็กก็จะเป็นไปอย่างถูกต้องและต่อเนื่องจริง ๆ การให้เด็กได้ออกไปเรียนรู้ในสังคมด้วยตนเอง ไม่ควรปิดกั้นหรือให้เด็กอยู่แต่ในบ้าน แต่ควรพาออกไปพบปะผู้คนและเห็นโลกภายนอกอยู่เรื่อย ๆ การได้ออกไปทำกิจกรรม เช่น การเล่นเปตอง หรือร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น ทำให้เด็กมีความสุข เปิดใจ และเรียนรู้ทักษะทางสังคมไปพร้อมกัน ครอบครัวยังมีบทบาทในการสร้างความรับผิดชอบให้เด็กทีละเล็กละน้อย เช่น ให้ช่วยงานบ้านง่าย ๆ หรือพาออกไปทำธุระนอกบ้านด้วย เพื่อให้เด็กรู้ว่าเด็กมีหน้าที่ มีบทบาท และสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในระดับหนึ่ง สิ่งเล็ก ๆ เหล่านี้ช่วยให้เด็กมีความมั่นใจและเรียนรู้ว่าตนเองก็มีความสามารถเหมือนกัน อีกประเด็นที่ผู้ปกครองเน้นคือเรื่องความสัมพันธ์ที่เหมือนครอบครัวใหญ่ ศูนย์การศึกษาพิเศษและครูทุกคนให้ความใส่ใจเด็กมาก ๆ จนรู้สึกเหมือนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน มีความรัก ความเข้าใจ และช่วยกันดูแลเด็กไปในทิศทางที่ดีที่สุด บรรยากาศแบบนี้ทำให้ผู้ปกครองสบายใจ และทำให้เด็กเติบโตอย่างมีความสุขและมีความเชื่อมั่นในศูนย์การศึกษาพิเศษ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2568)

...การมีส่วนร่วมเพื่อให้เด็กพิการสามารถเติบโตและอยู่ในสังคมได้อย่างยั่งยืน สิ่งที่สำคัญมากคือความร่วมมือของทุกฝ่าย ทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ ครอบครัว และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ อย่างแรกคือ การประชุมและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรมีการเชิญผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายเข้ามาประชุมร่วมกันเป็นประจำ เพื่ออัปเดตนโยบายและทิศทางของศูนย์การศึกษาพิเศษ รวมถึงเปิดพื้นที่ให้ผู้ปกครองได้เสนอความคิดเห็นหรือสะท้อนความต้องการของเด็กในมุมของครอบครัว การพูดคุยกันแบบนี้ช่วยให้ทุกฝ่ายเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น และปรับปรุงการดูแลเด็กได้ตรงจุด โดยเฉพาะเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กที่ศูนย์การศึกษาพิเศษอาจไม่เห็นทั้งหมด ในด้านของอนาคตผู้เรียนการส่งต่อสู่การมีอาชีพเป็นอีกหนึ่งเรื่องสำคัญ ภาคีเครือข่าย เช่น หน่วยงานท้องถิ่นหรือองค์กรภาครัฐและเอกชน ควรมีบทบาทในการช่วยประสานงานเรื่องการฝึกงานและการจัดหางาน给孩子 โดยเฉพาะงานภายใต้ “มาตรา 35” ที่สนับสนุนให้ผู้พิการมีโอกาสทำงานตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งช่วยให้เด็กสามารถสร้างรายได้ ดูแลตนเอง และมีบทบาทในสังคมได้เหมือน

คนทั่วไป สุดท้ายคือ ความร่วมมือระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษกับบ้าน การพัฒนาของเด็กจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเมื่อทั้งครูและผู้ปกครองช่วยกันทำงานร่วมกัน ครูจะรับผิดชอบเรื่องการวางแผนการสอน การฝึกทักษะพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การกิน การแต่งตัว การเข้าสังคม และเมื่อเด็กกลับบ้าน ผู้ปกครองก็ต้องช่วยฝึกต่อในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง โดยส่วนมากเด็กมักจะ “เชื่อครูมากกว่าพ่อแม่” ดังนั้นการให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นจุดเริ่มต้นในการวางระเบียบและสร้างทักษะพื้นฐานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก แล้วครอบครัวก็ทำหน้าที่เสริมให้เข้มแข็งขึ้น เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าความร่วมมือของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ครอบครัว หรือหน่วยงานในชุมชน ล้วนมีส่วนสำคัญในการช่วยให้เด็กพิเศษสามารถก้าวไปข้างหน้า ใช้ชีวิตได้อย่างมีความหมาย และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในระยะยาว... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2568)

...บทบาทของแต่ละภาคส่วนในการช่วยพัฒนาเด็กพิการให้เติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ทุกฝ่ายต่างมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญทั้งนั้น ไม่มีฝ่ายใดทำงานเพียงลำพังได้ ต้องช่วยกันคนละด้าน เพื่อให้การดูแลเด็กเป็นไปอย่างสมบูรณ์และยั่งยืน อย่างแรกคือ บทบาทในการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ ในความเป็นจริง งบประมาณที่ศูนย์การศึกษาพิเศษมีอยู่เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการพัฒนาที่ต้องอย่างต่อเนื่อง เช่น การเสริมเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือการจัดกิจกรรมพิเศษให้เด็ก หน่วยงานท้องถิ่นอย่างองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลจึงเข้ามา มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ศูนย์การศึกษาพิเศษเองก็ต้องประสานงานกับหลายหน่วยงานในทุกอำเภอที่ศูนย์การศึกษาพิเศษดูแล เพื่อให้ความช่วยเหลือครอบคลุมและต่อเนื่อง ส่วนครอบครัวนั้นก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เพราะการพัฒนาเด็กไม่ได้เกิดขึ้นเพียงแค່ตอนอยู่ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่เกิดขึ้นทุกวันที่บ้านด้วย เด็กต้องได้รับการดูแลอย่างอบอุ่นและฝึกฝนซ้ำเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามก็มีครอบครัวบางกลุ่มที่มีฐานะยากจนหรือมีข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนลูกได้เต็มที่เท่าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษทำได้ ในกรณีแบบนี้หน่วยงานต่าง ๆ ควรเข้ามาช่วยเหลือครอบครัวเหล่านี้เพิ่มเติม เพื่อให้เด็กไม่เสียโอกาสทางการพัฒนา ต่อมาคือเรื่องของ การส่งต่อเด็กเข้าสู่สังคมและการประกอบอาชีพ ศูนย์การศึกษาพิเศษเองมีความสำเร็จให้เห็นแล้วหลายกรณี เด็กบางคนมีทักษะเฉพาะ เช่น เล่นเปตองเก่ง ทำงานเชรามิกได้ หรือมีทักษะอาชีพด้านอื่น ๆ ซึ่งเมื่อได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสมก็สามารถก้าวออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้จริง และดูแลตัวเองได้ในระดับที่น่าภูมิใจ ในด้านการทำงานภายในศูนย์การศึกษาพิเศษเอง ครูก็มีบทบาทสำคัญมากเช่นกัน ครูต้องช่วยกันแชร์องค์ความรู้ เทคนิคการทำงาน และสังเกตศักยภาพของเด็กแต่ละคน เพื่อหาทางพัฒนาจุดเด่นให้เด็กต่อยอดได้ ครูเปรียบเสมือนทีมงานที่เดินไปด้วยกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ และความร่วมมือแบบนี้ก็ช่วยผลักดันให้เด็กก้าวหน้าได้มากขึ้น

สุดท้ายคือการเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน ศูนย์การศึกษาพิเศษสามารถเชิญผู้นำชุมชนหรือบุคคลที่มีประสบการณ์ เช่น กำนันที่มีความรู้ระดับสูง เข้ามาร่วมประชุมกับคณะกรรมการ

สถานศึกษา เพื่อให้ความเห็น นำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ หรือแบ่งปันประสบการณ์จริง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษในอนาคต ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาเด็กพิการให้ก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่ต้องเกิดจากความร่วมมือกันของครอบครัว ศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยงานรัฐ และชุมชน เมื่อทุกฝ่ายเดินไปด้วยกัน เด็กก็มีโอกาสที่จะเติบโตได้อย่างแข็งแรงและมีชีวิตที่มีคุณภาพ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาผู้เรียนพิการให้ก้าวไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต มันไม่สามารถเกิดขึ้นได้ด้วยศูนย์การศึกษาพิเศษเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยเฉพาะครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายที่อยู่รอบตัวเด็ก อย่างแรกเลยคือ ครอบครัวและชุมชนต้องมีเจตคติที่ดีต่อผู้พิการ ต้องเชื่อว่าผู้พิการก็สามารถพัฒนาได้ เหมือนกับเด็กทั่วไป เพียงแต่เด็กต้องการเวลาและวิธีการที่เหมาะสม ถ้าครอบครัวมีทัศนคติที่ดี เด็กจะรู้สึกมั่นใจ กล้าที่จะเรียนรู้ และกล้าที่จะพัฒนาตัวเอง จะเห็นได้ชัดว่า เด็กที่มีครอบครัวสนับสนุนจะก้าวหน้าเร็วกว่าเด็กที่ถูกกีดกันหรือไม่ได้รับการยอมรับ ในด้านชุมชนเองก็สำคัญไม่แพ้กัน ชุมชนที่เข้าใจและเปิดใจยอมรับเด็กพิการ จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้เด็กได้ฝึกเข้าสังคม ได้ทำกิจกรรมกับคนอื่น ได้รู้จักกฎกติกา และเรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกับคนในชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรื่องต่อมาคือ การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทั้งที่ศูนย์การศึกษาพิเศษและที่บ้าน การเรียนรู้ของเด็กพิการไม่ได้จบแค่ตอนออกจากห้องเรียน แต่ต้องต่อเนื่องที่บ้านด้วย ถ้าครูสอนอย่างหนึ่ง แล้วที่บ้านไม่ช่วยเสริม เด็กก็จะลืม หรือพัฒนาช้าลงอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็น ผู้สานต่อการเรียนรู้ ที่สำคัญที่สุด ตัวอย่างเช่น เด็กฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเองที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เช่น การใส่รองเท้า การแต่งตัว หรือ การสื่อสาร ถ้าผู้ปกครองกลับบ้านแล้วให้โอกาสเด็กฝึกซ้ำ จะเห็นว่าทักษะเหล่านั้นพัฒนาเร็วขึ้นมาก แต่ถ้ากลับบ้านแล้วผู้ปกครองทำให้หมดเด็กก็ไม่มีโอกาสฝึก สิ่งที่เรียนมาก็หายไป ในส่วนของภาคีเครือข่าย เช่น อบต., โรงพยาบาล, หน่วยงานท้องถิ่น หรือองค์กรภาคประชาชน ต่างก็มีบทบาทสำคัญเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสนับสนุนงบประมาณ การจัดกิจกรรมร่วม การให้บริการด้านสุขภาพ หรือการสนับสนุนอุปกรณ์บางอย่างให้กับผู้เรียน สิ่งเหล่านี้ช่วยเสริมให้ระบบการศึกษาพิเศษแข็งแรงขึ้น และช่วยให้เด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้คือความร่วมมือที่จะผลักดันให้เด็กพิการ เติบโตขึ้นเป็นตัวของตัวเองได้ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...ถ้าพูดถึงการพัฒนาผู้เรียนพิการให้ก้าวไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบครัว คือหัวใจสำคัญที่สุด เพราะเด็กจะพัฒนาได้เต็มที่หรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนในบ้าน เด็กที่ได้รับการฝึกซ้ำ ฝึกเสริม ได้รับกำลังใจ และมีคนในครอบครัวเข้าใจเด็กอย่างแท้จริง จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ครอบครัวเหมือนเป็น เสียงสะท้อน ของเด็ก คือถ้าครูสอนอะไรไปแล้ว เด็กมีพฤติกรรม

หรือความก้าวหน้าอย่างไร ผู้ปกครองจะเป็นคนที่สะท้อนกลับมาว่าเด็กทำได้ไหม ต้องปรับตรงไหน หรือมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นที่บ้านบ้าง สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เราปรับแผนการเรียนรู้ให้ตรงกับเด็กมากขึ้น อีกทั้งครอบครัวยังเป็น แรงสนับสนุนสำคัญ ที่คอยกำหนดพฤติกรรมพื้นฐานของเด็ก เช่น การช่วยเหลือตนเอง การมีวินัย และการเข้าสังคม ส่วนชุมชนเป็นเหมือน แหล่งเรียนรู้จริง ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ออกไปเจอผู้คนและสถานการณ์หลากหลาย ซึ่งช่วยฝึกทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ช่วยให้เด็กเรียนรู้วัฒนธรรม กติกา และการปรับตัวต่อสิ่งที่เด็กต้องเจอในชีวิตจริง ที่สำคัญคือชุมชนที่เปิดใจและให้โอกาสเด็กฝึกการ จะช่วยลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ ทำให้เด็กกล้าก้าวออกไปในพื้นที่สาธารณะและรู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ในด้านของ ภาศิเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานท้องถิ่น โรงพยาบาล อบต. เทศบาล หรือองค์กรต่าง ๆ ถือเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ พวกเด็กช่วยสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ ทรัพยากร สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมพิเศษ หรือแม้แต่โอกาสในด้านอาชีพสำหรับผู้เรียน ภาศิเหล่านี้ทำให้การทำงานของศูนย์ไม่หยุดอยู่ที่การสอนในห้องเรียน แต่สามารถขยายผลพัฒนาเด็กให้กว้างขึ้นและยั่งยืนขึ้น เมื่อครอบครัว ชุมชน และภาศิเครือข่ายทำงานไปในทิศทางเดียวกัน เด็กจะมีสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเข้าใจ ความเท่าเทียม และการเกื้อกูล เด็กจะได้รับโอกาสในการลองทำสิ่งใหม่ ๆ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และพัฒนาศักยภาพตัวเองได้อย่างต่อเนื่อง สุดท้ายผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือ เด็กฝึกการจะเติบโตขึ้นโดยมีสังคมที่รองรับเด็ก และเด็กก็จะมีความพร้อมและทักษะที่จะเรียนรู้ต่อไปในทุกช่วงวัย... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...คนที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนฝึกการจริง ๆ แล้วคือ ครอบครัว เพราะเวลาที่เด็กเรียนรู้หรือฝึกทักษะที่ศูนย์การศึกษาพิเศษแล้ว กลับไปบ้านก็ต้องอาศัยผู้ปกครองเป็นคนช่วยสานต่อจะช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กต่อเนื่อง ไม่สะดุด ในหลาย ๆ ครั้งเราจะต้องปรับบทบาทของผู้ปกครองให้กลายเป็นครูคนหนึ่ง และปรับบ้านให้กลายเป็นห้องเรียนอีกแห่ง เพื่อให้เด็กได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ซ้ำ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการฝึกช่วยเหลือตัวเอง การสื่อสาร หรือทักษะการเข้าสังคม ซึ่งเมื่อครอบครัวให้ความร่วมมือแบบนี้ เราจะเห็นเลยว่าพัฒนาการของเด็กจะก้าวหน้าเร็วกว่าปกติมาก เพราะเด็กได้เรียนรู้ทั้งที่ศูนย์การศึกษาพิเศษและที่บ้านไปพร้อมกัน ส่วนชุมชนและภาศิเครือข่ายก็ถือว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน ชุมชนเป็นเหมือนพื้นที่ให้เด็กได้ลองใช้ทักษะจริง ได้เจอผู้คน ได้ลองเข้าสังคม และได้เรียนรู้ว่าชีวิตจริงนอกห้องเรียนเป็นอย่างไร ความร่วมมือจากภาศิเครือข่าย เช่น อบต. เทศบาล โรงพยาบาล หรือหน่วยงานต่าง ๆ ก็ช่วยสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ ทรัพยากร และกิจกรรมที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา สิ่งเหล่านี้เป็นแรงสนับสนุนทางใจให้กับศูนย์การศึกษาพิเศษ ทำให้ครูและบุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงานมากขึ้น ที่สำคัญคือเป็นการสนับสนุนแบบไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ทุกภาคส่วนช่วยกันเพื่อให้เด็กฝึกการทุกคนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียม พอมีการร่วมมืออย่างต่อเนื่องก็จะเห็นผลชัดมาก ผู้เรียนจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น มีทักษะพื้นฐานในการใช้ชีวิต สามารถ

ช่วยเหลือตัวเองได้ ทำงานได้ หรือมีทักษะอาชีพติดตัว พุดง่าย ๆ คือเด็กจะค่อย ๆ เติบโตจนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีคุณค่า และสำหรับครูแล้วการที่เราเห็นเด็กคนหนึ่งพัฒนาจากวันที่เด็กแทบทำอะไรไม่ได้ จนวันนี้เด็กเดินได้ ช่วยเหลือตัวเองได้ หรือแม้แต่มีอาชีพ มีรายได้ มันคือเป้าหมายปลายทางของงานด้านการศึกษาพิเศษอย่างแท้จริง... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาผู้เรียนพิการให้ก้าวต่อไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าขาดความร่วมมือของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย เพราะทั้งสามส่วนนี้เปรียบเสมือนวงล้อที่ช่วยกันประคองเด็กให้เติบโตตามศักยภาพของเด็ก เริ่มจากครอบครัวซึ่งผมมองว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุด เด็กจะพัฒนาได้มากแค่ไหน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนในบ้าน เด็กพิการส่วนใหญ่ต้องการการฝึกซ้ำ ฝึกเสริม และการดูแลใกล้ชิด ถ้าครอบครัวเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ให้กำลังใจให้การสนับสนุน และร่วมฝึกตามแนวทางที่ครูวางไว้ เด็กจะมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าเร็วมาก ครอบครัวทำหน้าที่ว่าเด็กนำสิ่งที่เรียนกลับไปใช้ได้ไหม มีพฤติกรรมอะไรเปลี่ยนแปลงบ้าง ติดขัดตรงไหน หรือมีปัญหาใหม่ที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เราปรับการสอนได้ตรงจุดมากขึ้น เด็กแต่ละคนก็จะเดินหน้าตามเส้นทางของตัวเองได้มั่นคงขึ้น ต่อมาคือ ชุมชน ซึ่งทำหน้าที่เหมือนพื้นที่ฝึกชีวิตจริงของผู้เรียน เด็กพิการจะเรียนรู้ทักษะสังคมได้ดีต่อเมื่อเด็กได้ออกไปเจอคน เจอสถานการณ์จริง ได้รู้จักกติกาของสังคม การปรับตัว การรอคอย การทำงานร่วมกับผู้อื่น ชุมชนที่เปิดใจยอมรับเด็กพิการจะช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจ ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจริง ๆ ชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญมากในการลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกัน ส่วนภาคีเครือข่ายก็เป็นกำลังสำคัญที่ช่วยให้การทำงานของศูนย์การศึกษาพิเศษเดินหน้าอย่างยั่งยืน ภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนทั้งงบประมาณ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้โอกาสในการฝึกอาชีพ รวมถึงการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็ก ซึ่งขยายโอกาสการเรียนรู้ให้กว้างกว่าเพียงในห้องเรียน ทำให้เด็กได้พัฒนาทักษะในหลายด้าน และมีเส้นทางชีวิตที่ต่อยอดได้ เมื่อทั้งครอบครัว ชุมชน ภาคีเครือข่าย เดินไปในทิศทางเดียวกัน เด็กพิการจะเติบโตในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเข้าใจ ความเกื้อกูล และโอกาส เด็กจะได้ลองทำสิ่งใหม่ ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และมีแรงสนับสนุนรอบด้านให้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ สุดท้ายเด็กจะค่อย ๆ สร้างพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงขึ้น มีทักษะในการช่วยเหลือตัวเอง รู้จักสังคม และมีความสามารถที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมในอนาคตไม่ว่าจะอยู่ในช่วงวัยใด นี่คือการหมายของการนำพาเด็กพิการให้ก้าวไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 27 ตุลาคม 2568)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายเป็นปัจจัยเชิงระบบที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนพิการและการนำพาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบครัวมีบทบาทเป็นหัวใจของการเรียนรู้ต่อเนื่อง เนื่องจากการฝึกซ้ำและ

การสานต่อการจัดการเรียนรู้ที่บ้านช่วยให้ทักษะที่ได้รับจากศูนย์การศึกษาพิเศษเกิดการกลายเป็นพฤติกรรมและทักษะใช้งานจริง ผู้ปกครองที่ร่วมมือกับครูในลักษณะเป็นผู้ช่วยสอน และสร้างสภาพแวดล้อมฝึกฝนภายในบ้าน จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ชัดเจน มีความมั่นใจ และสามารถนำทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ชุมชนทำหน้าที่เป็นห้องเรียนภายนอก ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะสังคม การปรับตัว และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งส่งเสริมการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและลดความเหลื่อมล้ำ ภาศีเครือข่าย ทั้งหน่วยงานท้องถิ่น หน่วยบริการสาธารณสุข และองค์กรภาคประชาชน มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ ช่องทางฝึกงาน และโอกาสในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้กระบวนการพัฒนาของผู้เรียนไม่จำกัดอยู่แต่ภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่เชื่อมต่อสู่ชุมชนและตลาดแรงงานได้จริง การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบจำเป็นต้องประกอบด้วย การประสานงานที่สม่ำเสมอ เช่น การประชุมผู้ปกครอง ภาศีเครือข่าย การเยี่ยมบ้าน การใช้กรณีศึกษาในการออกแบบกิจกรรมและแผนการสอนที่สอดคล้องกันระหว่างบ้านและศูนย์การศึกษาพิเศษ และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนผู้ปกครองและครอบครัวที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ การมีนโยบายและการบริหารจัดการที่เอื้อต่อความร่วมมือดังกล่าว จะช่วยให้ผลลัพธ์เชิงพฤติกรรมและทักษะของผู้เรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาศีเครือข่าย เป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้การพัฒนาผู้เรียนพิการบรรลุเป้าหมายทั้งด้านทักษะชีวิต ทักษะสังคม และทักษะอาชีพ ซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5) การกำหนดนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

...สำหรับเรื่องนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษามองว่าสิ่งนี้มีความสำคัญมาก และมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนพิการให้ก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สิ่งแรกที่ยึดถือและให้ความสำคัญก็คือการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าศูนย์การศึกษาพิเศษจะเดินไปในทิศทางไหน และต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กอย่างไร ไม่ได้ตั้งเป้าหมายแค่ให้เด็ก “เตรียมความพร้อม” เพื่อใช้ชีวิตเท่านั้น แต่ต้องการเห็นพัฒนาการที่ชัดเจนและจับต้องได้ว่าเด็กเติบโตขึ้นจริง ๆ เป้าหมายหลักคือการพัฒนาเด็กให้ได้มากที่สุดตามศักยภาพของเด็ก เพื่อให้เด็กออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและมั่นใจในตัวเอง ในส่วนของนโยบายเองก็ยึดตามนโยบายของรัฐบาล คือแนวคิด “เรียนดี มีความสุข” เพราะ เชื่อว่าถ้าเด็กมีความสุขกับการมาเรียน เด็กจะเปิดใจเรียนรู้ และพัฒนาตัวเองได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ หรือทักษะชีวิตต่าง ๆ พอเห็นเด็กมีความสุขพัฒนาขึ้น ผู้ปกครองก็ภูมิใจ ครูเองก็ภูมิใจไปด้วยเหมือนกันอีกเรื่องที่ยึดมั่นมาก ๆ ก็คือความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษมีนโยบายชัดเจนว่า เรียนฟรีทุกคน และ บริการฟรีทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียน อุปกรณ์ที่จำเป็น การไปเยี่ยมบ้าน การทำกายภาพที่บ้าน หรือแม้แต่

การรับ-ส่งผู้เรียนที่เข้ามาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางศูนย์การศึกษาพิเศษรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด เพื่อให้ทุกครอบครัว ทุกฐานะ เข้ามาใช้บริการได้อย่างเท่าเทียม ก่อนเปิดภาคเรียนก็จะมีการเรียกประชุมผู้ปกครองทุกครั้ง เพื่อชี้แจงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแนวทางการทำงานให้เข้าใจตรงกัน ครูทำงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนพ่อแม่ก็ทำที่บ้าน ถ้ามีความเข้าใจและเป้าหมายที่ตรงกัน เด็กก็จะได้รับประโยชน์สูงสุด นโยบายที่มีความชัดเจนและเป็นระบบแบบนี้ทำให้การบริหารจัดการของศูนย์การศึกษาพิเศษดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนเกิดขึ้นจริง และยั่งยืนในระยะยาว... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2568)

...การกำหนดนโยบาย ทิศทาง และวิสัยทัศน์ของศูนย์การศึกษาพิเศษคิดว่าจุดตั้งต้นสำคัญที่สุด คือต้องมองไปที่ “อนาคตของเด็ก” ก่อนเป็นอันดับแรก ต้องถามตัวเองเสมอว่าเด็กที่มาเรียนที่นี่จะได้อะไรกลับไป ได้อะไรสำหรับชีวิตของเด็กในระยะยาว เพราะเป้าหมายคือให้เด็กพัฒนาตัวเองได้จริงและนำทักษะที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่ใช่แค่มาเรียนแล้วไม่เกิดพัฒนาการ ทิศทางหลักของศูนย์การศึกษาพิเศษคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขและมีความเท่าเทียม แนวคิดที่ใช้ก็สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ คือแนวคิด “เรียนดี มีความสุข” มีความเชื่อว่าสิ่งสำคัญที่สุดคือเด็กต้อง “มีความสุขก่อน” เด็กของศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นเด็กพิเศษ ไม่ใช่เด็กทั่วไป เด็กมีความต้องการเฉพาะและมีความละเอียดอ่อนทางอารมณ์สูงมาก ถ้าเด็กเครียดไม่สบายใจหรือถูกกดดัน เด็กจะไม่สามารถเรียนหรือแม้แต่ทำกิจกรรมพื้นฐานได้เลย ในทางกลับกันถ้าเด็กมีความสุข เด็กจะเปิดใจกล่าลองสิ่งใหม่ ๆ และพัฒนาตัวเองได้เร็วมาก จึงยึดหลักว่าทุกนโยบายต้องตอบโจทย์ “ความสุขของผู้เรียน” เป็นแกนกลางไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรม วิธีการสอน หรือแม้แต่การดูแลในชีวิตประจำวันของเด็ก เป้าหมายก็คือให้เด็กมาโรงเรียนแล้วมีความสุข อยากมาเรียน และมีพัฒนาการจริง นโยบายที่ดีไม่ใช่แค่สวยหรูบนกระดาษ แต่ต้องนำไปปฏิบัติได้จริง และต้องมองเห็นผลกับเด็กอย่างเป็นรูปธรรม เด็กต้องพัฒนาได้ มีทักษะเพิ่มขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือ “เด็กต้องมีความสุขกับการเรียนรู้ของตัวเอง”... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ตุลาคม 2568)

...การกำหนดทิศทางและเป้าหมายของศูนย์การศึกษาพิเศษควรคิดให้ยาวไกล ไม่ใช่เพียงแค่การดูแลในช่วงที่เด็กมาเรียน แต่ต้องมองไปถึงอนาคตของเด็กในระยะยาว ทั้งในเรื่องการศึกษาต่อและเรื่องอาชีพในอนาคต เพราะสำหรับเด็กพิเศษการเตรียมพื้นฐานให้เด็กสามารถยืนด้วยตัวเองได้ในอนาคตถือเป็นเรื่องสำคัญมาก ทิศทางที่ดีควรเริ่มจากการตั้งเป้าหมายเฉพาะด้านให้เด็กแต่ละคน อาจเป็นด้านกีฬา ด้านการอาชีพ หรือด้านทักษะเฉพาะทาง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถของตัวเอง และเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบไปพร้อมกัน การมีเป้าหมายที่ชัดเจนแบบนี้จะช่วยให้เด็กมีแรงจูงใจและภาคภูมิใจในตัวเองด้วย อีกเรื่องที่มีความสำคัญคือ การส่งต่อเด็กอย่างเสมอภาคตามศักยภาพ ถ้าเด็กมีความสามารถมากพอ ศูนย์การศึกษาพิเศษควรสนับสนุนให้เด็กไปเรียนต่อในโรงเรียนทั่วไป หรือในระดับที่สูงขึ้นได้ เช่น เทคนิค หรือระดับมัธยมศึกษา ตามความ

เหมาะสม สิ่งสำคัญคือการเปิดโอกาสให้เด็กเดินไปในเส้นทางที่เด็กสามารถพัฒนาได้จริง โดยมีศูนย์การศึกษาพิเศษคอยดูแลและประเมินอย่างรอบคอบ ปลายทางของการพัฒนาเด็กพิเศษคือการที่เด็กมีงานทำหรือมีสิ่งที่ชอบและต่อยอดได้ ไม่ว่าจะเป็นงานประจำ งานอิสระ หรือทักษะที่สร้างรายได้เล็กๆ น้อย ๆ ความสำเร็จไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกคน แต่ต้องให้เด็กมีโอกาสค้นหาตัวเอง และมีเครื่องมือสำหรับดำรงชีวิตได้อย่างภาคภูมิใจ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2568)

...นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษานั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือการวางแผนเพื่อให้เด็กมี “ความมั่นคงในชีวิต” ในอนาคต นโยบายควรไม่ได้หยุดอยู่แค่การดูแลเด็กในช่วงที่อยู่ในศูนย์การศึกษาพิเศษเท่านั้น แต่ควรมองไปไกลถึงวันที่เด็กต้องก้าวออกไปใช้ชีวิตจริงในสังคม และต้องสามารถดูแลตัวเองได้ ผู้ปกครองเล่าให้ฟังว่าการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของศูนย์การศึกษาพิเศษควรชัดเจน มุ่งเน้นให้เด็กสามารถประกอบอาชีพได้ ถึงแม้ว่างานที่ทำอาจจะไม่ได้ดูยิ่งใหญ่หรือเป็นงานที่สร้างรายได้สูงมาก แต่ถ้าเด็กสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้ ก็ถือว่าเป็นความสำเร็จที่มีคุณค่าแล้ว เพราะสำหรับเด็กพิเศษ ความสามารถในการยืนบนขาของตัวเองได้คือสิ่งที่สำคัญที่สุด ความเสมอภาคไม่ได้หมายถึงทุกคนต้องไปอยู่ในระบบเดียวกัน แต่หมายถึงการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพตามความถนัดและศักยภาพของตัวเอง ศูนย์การศึกษาพิเศษควรมีการฝึกอาชีพที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย เช่น การฝึกงานช่าง งานก่อสร้าง งานรับจ้างทั่วไปหรืออาชีพอื่น ๆ ที่เด็กสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และไม่จำเป็นต้องพึ่งระบบสนับสนุนภายใต้มาตรา 35 เสมอไป ผู้ปกครองเชื่อว่า ถ้าเด็กได้รับการเตรียมตัวอย่างเหมาะสม มีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพที่เพียงพอต่อให้เป็นงานเล็กๆ ที่ช่วยเลี้ยงชีพตัวเองได้ ก็ถือว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่ภาคภูมิใจแล้ว เพราะเป็นการสร้างโอกาสให้เด็กได้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคมเหมือนคนอื่น ๆ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2568)

...สิ่งสำคัญในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา คือ นโยบายต้องสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะเรื่องเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และเข้ามามีบทบาทในทุกด้านของชีวิต ดังนั้นศูนย์การศึกษาพิเศษต้องวางทิศทางให้ชัดเจนว่าการพัฒนาจะต้อง “ไม่หยุดนิ่ง” และต้องก้าวไปพร้อมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้บริหารที่ดูแลศูนย์การศึกษาพิเศษในแต่ละช่วงเวลานั้น ล้วนเป็นคนที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญในงานของตัวเองอยู่แล้ว แต่ในยุคปัจจุบัน ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาผสมผสานในการพัฒนาการเรียนการสอนและระบบบริหารจัดการต่าง ๆ เพราะการศึกษาไม่เคยหยุดนิ่ง ทั้งเด็กและครูเองก็ต้องพัฒนาตัวเองไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ตามทันโลกที่หมุนเร็วขึ้นทุกวัน อีกสิ่งที่สำคัญคือ ความเสมอภาคและโอกาส เด็กทุกคนมีความฝัน อยากเป็นนั่นเป็นนี่เหมือนเด็กทั่วไป แม้เด็กจะเป็นเด็กพิเศษหรือเด็กที่มีข้อจำกัดก็ตาม แต่หน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ คือการ “ส่งต่อโอกาสและความรู้” ให้กับเด็ก

ให้เด็กมีพื้นฐานที่ดี มีทักษะการเรียนรู้และการใช้ชีวิต และถ้าเด็กมีความพร้อม อยากไปต่อในเส้นทางไหน ศูนย์การศึกษาพิเศษก็ต้องช่วยสนับสนุนเต็มที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษได้เตรียมทุกอย่างไว้ให้เด็กทั้งทักษะด้านการเรียน ทักษะด้านการใช้ชีวิต รวมถึงกิจกรรมพื้นฐานอย่างการออกกำลังกาย เพื่อให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ที่สุด และสามารถเดินไปในเส้นทางของตัวเองได้ในอนาคต การบริหารจัดการที่มีคุณภาพว่าต้องไม่หยุดอยู่กับที่ ต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอยู่เสมอ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยงานท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อดึงทรัพยากร แนวคิดใหม่ ๆ หรือโครงการดี ๆ เข้ามาพัฒนาศูนย์การศึกษาพิเศษต่อไปเรื่อย ๆ เพราะการทำงานแบบโดดเดี่ยวไม่เพียงพออีกแล้ว ทุกอย่างต้องอาศัยเครือข่ายและความร่วมมือ เพื่อให้การพัฒนาเกิดขึ้นจริงและยั่งยืน... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2568)

...ในปัจจุบันศูนย์การศึกษาพิเศษของเรามีการกำหนดนโยบายและแนวทางการทำงานที่ค่อนข้างชัดเจน โดยมองเห็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งคือ ความยากลำบากในการเดินทางมารับบริการของผู้เรียนพิการ ซึ่งเป็นอุปสรรคใหญ่สำหรับหลายครอบครัว ทั้งเรื่องระยะทาง ค่าเดินทาง หรือภาระที่ผู้ปกครองต้องแบกรับ เพราะฉะนั้นศูนย์การศึกษาพิเศษจึงได้ปรับนโยบายใหม่ ด้วยการจัดตั้งหน่วยบริการในชุมชน เพื่อให้เด็กพิการสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เด็กไม่จำเป็นต้องเดินทางไกลมาที่ศูนย์การศึกษาพิเศษทุกครั้ง แต่ครูและทีมสหวิชาชีพสามารถออกไปให้บริการได้ถึงในพื้นที่ ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทำให้เด็กทุกคนมีโอกาสพัฒนาอย่างใกล้เคียงกันมากขึ้น ในส่วนของรูปแบบการสอน เราก็ปรับให้หลากหลายมากขึ้นครับ เพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก ทั้งด้านความพิการ ความสามารถ หรือสภาพครอบครัว นโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษจึงเน้นให้มีทางเลือกหลายแบบ ทั้งการสอนรายบุคคล การสอนกลุ่มเล็ก การสอนที่หน่วยบริการในชุมชน หรือแม้แต่การสอนที่บ้านในบางกรณี เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมกับเด็กแต่ละคนที่สุด นอกจากนี้ อีกส่วนหนึ่งที่สำคัญมากคือ การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้นำท้องถิ่น ผ่านนโยบายที่ส่งเสริมให้ทุกฝ่าย เห็นความจำเป็นในการพัฒนาคนพิการอย่างแท้จริง เพราะถ้าผู้ปกครองและชุมชนไม่ตระหนักถึงคุณค่าของการพัฒนา เด็กก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องที่บ้าน ศูนย์การศึกษาพิเศษจึงทำงานร่วมกับชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาของผู้เรียนในพื้นที่ สนับสนุนทรัพยากรหรือพื้นที่สำหรับการสอน เปิดพื้นที่ให้ครูเข้าไปจัดกิจกรรม เห็นความสำคัญของเด็กพิการมากขึ้น เมื่อมีนโยบายที่ชัดเจนแบบนี้ เด็กพิการจะได้รับบริการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ใกล้เคียง และเหมาะสม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และการเรียนรู้ในระยะยาว นโยบายและแนวทางที่ดี จะทำให้ทั้งเด็ก ครอบครัว และชุมชน เดินไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนพิการสามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...สิ่งที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมี ทิศทาง นโยบาย และเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าเราต้องการพัฒนาผู้เรียนพิการไปในรูปแบบไหน และอยากเห็นเด็กเติบโตเป็นคนแบบใดในอนาคต นโยบายไม่ได้มีผลแค่กับการเรียนการสอนในแต่ละวัน แต่เป็นตัวกำหนดภาพรวมของคุณภาพชีวิตเด็กด้วย ว่าสิ่งที่เด็กได้รับมันจะช่วยให้เด็กอยู่ร่วมกับสังคมได้หรือไม่ นโยบายที่ดีจึงไม่ใช่แค่การเน้นการเรียนหนังสืออย่างเดียว แต่ต้องครอบคลุมทุกมิติของผู้พิการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต เป้าหมายของเราคือช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กให้มากที่สุด ให้เด็กมีความพร้อมและสามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้จริง ไม่ใช่แค่ผ่านกิจกรรมภายในศูนย์การศึกษาพิเศษเท่านั้น สิ่งหนึ่งที่คิดว่าสำคัญมากในการสร้างความเสมอภาคให้กับผู้เรียนคือ นโยบายการเรียนรู้แบบรายบุคคล เพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นระดับความสามารถ ประสิทธิภาพการ หรือพื้นฐานครอบครัว การจัดการศึกษาแบบรายบุคคลจึงช่วยให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาในแบบที่ตรงจุด และเหมาะสมที่สุด นอกจากนี้นโยบายควรส่งเสริมเรื่องความเท่าเทียมและการเข้าถึงโอกาสโดยการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม เช่น จัดครูให้ตรงกับความต้องการของเด็ก จัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็น หรือสนับสนุนบริการเสริมต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องต่อผู้เรียนพิการ เพราะหากครูไม่เข้าใจความแตกต่างของเด็กจริง ๆ จะไม่สามารถออกแบบการสอนที่ตอบโจทย์เด็กแต่ละคนได้ อีกมุมหนึ่งที่สำคัญมากคือ ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องเปิดโอกาสให้ ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะการศึกษาไม่ได้เกิดแค่ในศูนย์การศึกษาพิเศษเท่านั้น แต่เกิดในบ้านและสังคมรอบตัวเด็กด้วย หากครอบครัวเข้าใจแนวทางของศูนย์การศึกษาพิเศษและร่วมมือกัน เด็กก็จะพัฒนาได้เร็วขึ้น ชุมชนเองก็มีบทบาทในการเปิดพื้นที่ให้เด็กได้ฝึกทักษะชีวิตจริง ๆ เมื่อทิศทาง นโยบาย และการปฏิบัติทำงานสอดคล้องกันแบบนี้ ผู้เรียนพิการก็จะได้รับโอกาสตามระดับความสามารถของเด็กเอง ได้รับการสนับสนุนแบบเฉพาะตัว ทั้งจากครู ครอบครัว และชุมชน ซึ่งทั้งหมดนี้จะนำไปสู่ระบบการศึกษาที่มีความเสมอภาค และทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตัวเองต่อไปได้เรื่อย ๆ ทั้งในวันนี้และในอนาคต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนพิการให้ไปถึงระดับการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องเริ่มจาก นโยบาย และทิศทางที่ชัดเจน ศูนย์การศึกษาพิเศษจะทำงานแบบวันต่อวันไม่ได้ แต่ต้องมีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านทักษะชีวิต ด้านการเข้าสังคม ไปจนถึงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพในอนาคต หนึ่งในกระบวนการที่ช่วยให้ศูนย์การศึกษาพิเศษกำหนดทิศทางได้อย่างเหมาะสมคือการทำ SWOT Analysis เพราะมันทำให้เราเห็นทั้ง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของศูนย์การศึกษาพิเศษอย่างเป็นรูปธรรม พอเห็นภาพชัดก็สามารถวางเป้าหมายที่เป็นจริงและตอบโจทย์ผู้เรียนพิการแต่ละกลุ่มได้มากขึ้น ไม่ใช่ตั้งเป้าหมายแบบกว้าง ๆ แต่เป็นเป้าหมายที่จับต้องได้และสะท้อนความต้องการจริง ๆ ของพื้นที่ นอกจากนี้นโยบายสำคัญที่

เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่ต้องชัดเจน ผู้เรียนพิการทุกคนควรได้รับการสนับสนุนตามความสามารถของเด็กเอง ไม่ใช่การเท่าเทียมแบบเหมือนกันหมด แต่เป็นความเท่าเทียมที่ตอบสนองความแตกต่าง เช่น เด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาทางการเคลื่อนไหว หรือเด็กที่มีภาวะออทิซึม ต้องได้รับการดูแลที่ตรงกับความต้องการของเด็กอย่างแท้จริง สิ่งที่เป็นกลไกสำคัญมากอีกอย่างคือการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน เพราะการพัฒนาผู้เรียนพิการไม่ใช่แค่เรื่องของศูนย์การศึกษาพิเศษ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบ้านด้วย การประชุมทำให้ผู้ปกครองเข้าใจนโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ เห็นทิศทางเดียวกัน และสามารถช่วยเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับในชั้นเรียนเองศูนย์การศึกษาพิเศษก็มีการจัดโฮมรูม เพื่อให้ครูได้พูดคุยแลกเปลี่ยนพัฒนาการของเด็กกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด ตรงนี้ช่วยให้เรารู้ว่าเด็กคนไหนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง มีปัญหาอะไร หรือกำลังพัฒนาในด้านใดเป็นพิเศษ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อการเขียนแผน IEP / IIP ให้ตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน อีกอย่างหนึ่งที่เราทำเป็นประจำคือ การเยี่ยมบ้าน การลงพื้นที่ช่วยให้เรามองเห็นสภาพความเป็นอยู่จริง ๆ ของเด็ก เห็นสิ่งแวดล้อม เห็นว่ามีข้อจำกัดอะไรบ้าง หรือมีศักยภาพอะไรที่บ้านสามารถช่วยเสริมได้ ข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านนำมาสรุปต่อยอดสู่ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษ สุดท้ายนโยบายที่ดีไม่ควรเป็นแค่ข้อเขียน แต่ต้องเป็น นโยบายที่ทำได้จริง และเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม สม่ำเสมอ และยั่งยืน คือสิ่งที่ผลักดันให้เด็กพิการสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ต่อไปในทุกช่วงชีวิต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 ตุลาคม 2568)

...สิ่งที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งคือศูนย์การศึกษาพิเศษต้องมี ทิศทาง นโยบาย และเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าเราต้องการพัฒนาผู้เรียนพิการให้เดินไปในเส้นทางแบบไหน และอยากเห็นเด็กเติบโตเป็นคนแบบใดในอนาคต เพราะนโยบายไม่ได้ส่งผลแค่กับการเรียนในห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นตัวกำหนดคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งระบบ ว่าเด็กจะมีความพร้อมพอที่จะใช้ชีวิตในสังคมได้หรือไม่ มองว่านโยบายที่ดี ไม่ใช่เน้นเพียงเรื่องวิชาการหรือความรู้หนังสือ แต่ต้องครอบคลุมทุกมิติของผู้เรียนพิการ ไม่ว่าจะเป็น พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะพื้นฐานทางอาชีพ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เพราะเป้าหมายสูงสุดของเราไม่ใช่แค่เด็กเรียนจบหลักสูตรแต่คือ เด็กสามารถใช้ชีวิตจริงได้ และมีพื้นฐานที่ทำให้เด็กเติบโตต่อไปได้ในระยะยาว อีกเรื่องที่สำคัญมากคือ นโยบายการเรียนรู้แบบรายบุคคล เพราะเด็กพิการแต่ละคนแตกต่างกันมาก บางคนมีความสามารถโดดเด่นในบางด้าน บางคนต้องใช้เวลาเพิ่ม บางคนมีข้อจำกัดเฉพาะตัว ดังนั้น ถ้านโยบายกำหนดให้เด็กทุกคนต้องเรียนเหมือนกันหมด ผลลัพธ์ก็肯定不会เกิด แต่ถ้าเรามีนโยบายที่เน้นการออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเด็กแต่ละคนก็จะได้รับการพัฒนาที่ตรงที่สุด เหมาะสมที่สุด และก้าวทันตามศักยภาพของเด็กเอง เมื่อ ทิศทาง นโยบาย การสอน การสนับสนุน เชื่อมโยงกันเป็น

ระบบ เด็กพิการก็จะได้รับโอกาสตามความสามารถของเด็ก ได้รับการสนับสนุนอย่างถูกต้อง และมีพื้นที่ในการเติบโตอย่างเป็นธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตทั้งตอนนี้และในอนาคตได้...(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 27 ตุลาคม 2568)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนพิการและการนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต นโยบายที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมองไปสู่อนาคตของผู้เรียนเป็นหลัก ไม่เพียงแต่การเตรียมความพร้อมระยะสั้นเท่านั้น หากต้องการเห็นการพัฒนาที่จับต้องได้ นโยบายต้องสนับสนุนการออกแบบหลักสูตรและแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IEP) ที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของแต่ละคน นโยบายที่มุ่งเน้นความเป็นอยู่ที่ดี (well-being) ของผู้เรียน สรุปเป็นแนวคิดว่า “เรียนดี มีความสุข” เป็นหลักการสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเปิดใจเรียนรู้และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน นโยบายต้องคำนึงถึงความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการ โดยจัดสรรทรัพยากรให้ผู้เรียนทุกกลุ่มไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ทั้งการให้บริการฟรี การจัดระบบรับ-ส่ง และการจัดหน่วยบริการเพื่อลดอุปสรรคด้านการเดินทาง ในเชิงรูปธรรม นโยบายต้องเชื่อมโยงกับการปฏิบัติ เช่น การประชุมผู้ปกครองเป็นประจำ การเยี่ยมบ้าน การทำ SWOT เพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นไปได้ การจัดรูปแบบการสอนหลายรูปแบบ ได้แก่รายบุคคล กลุ่มเล็ก หน่วยบริการชุมชน และสอนถึงบ้าน และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดึงทรัพยากรและโอกาสฝึกอาชีพเข้าสู่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ความยืดหยุ่นและการปฏิบัติได้จริงของนโยบายเป็นตัวกำหนดความยั่งยืนของผลลัพธ์ เมื่อนโยบาย ตลอดจนทิศทางการบริหาร เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและมีการติดตาม ประเมินผล ผู้เรียนจะได้รับบริการที่เหมาะสม มีศักยภาพในการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และมีโอกาสเข้าสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

6) การจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

...ศูนย์การศึกษาพิเศษพยายามเตรียมทุกอย่างให้พร้อมที่สุด เพื่อให้เด็กพิการได้รับโอกาสทางการเรียนรู้ที่เท่าเทียม และลดข้อจำกัดด้านการศึกษาให้ได้มากที่สุด อันดับแรกเลยคือ สื่อการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจหนึ่งของการสอนเด็กพิเศษจะจัดสื่อให้กับผู้เรียนเป็นประจำทุกปี และสื่อแต่ละชิ้นจะถูกคัดเลือกให้เหมาะสมกับประเภทความพิการและความต้องการเฉพาะของเด็กแต่ละคน ไม่ได้เลือกแบบรวม ๆ แต่จะเลือกให้ตรงกับตัวเด็กจริง ๆ เพื่อให้เด็กสามารถใช้ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด นอกจากสื่อแล้วการให้ความสำคัญกับการจัดพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน

การเรียนรู้เช่นกัน เด็กมีพื้นที่ออกกำลังกาย เครื่องเล่นต่าง ๆ สนามเด็กเล่น และที่ภูมิใจมากคือ สระว่ายน้ำ ที่มีนักกายภาพบำบัดคอยดูแล เพราะการว่ายน้ำเป็นกิจกรรมที่ดีมาก ช่วยให้เด็กได้ออกกำลังกายครบทุกส่วนของร่างกาย และช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางกายภาพได้ดีมาก ๆ เด็กหลายคนมีพัฒนาการที่ชัดเจนขึ้นจากการได้ลงน้ำและทำกิจกรรม ในด้านบุคลากรมีทีมสหวิชาชีพที่ครอบคลุมแทบทุกด้าน ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของศูนย์การศึกษาพิเศษ เช่น นักแก้ไขการพูดสำหรับเด็กที่ต้องการพัฒนาด้านภาษาและการสื่อสาร นักกายภาพบำบัดที่ช่วยฝึกการเดิน การยืน หรือการคาน เพื่อเสริมความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ รวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญด้านอื่น ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลเด็กเป็นรายบุคคล สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยวางรากฐานให้เด็กมีทักษะพื้นฐานทั้งด้านร่างกาย การสื่อสาร และการใช้ชีวิต ซึ่งเมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมครบทุกด้าน ก็จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องได้จริง และมีความพร้อมในการก้าวไปใช้ชีวิตในสังคมต่อไป... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2568)

...ในเรื่องของการจัดซื้อและทรัพยากรเพื่อช่วยลดข้อจำกัดทางการศึกษาของผู้เรียนพิการนั้น มองว่ามีหลายปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงพร้อมกัน ไม่ใช่แค่เรื่องการมีสื่อเท่านั้น แต่ต้องคิดให้รอบด้าน ตั้งแต่ความปลอดภัยไปจนถึงความเหมาะสมของงบประมาณอย่างแรกเลยคือ ความปลอดภัยของเด็กซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ทุกอย่างต้องเริ่มจากการทำให้พื้นที่และสื่อที่ใช้อย่างปลอดภัยก่อน เมื่อมั่นใจว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยแล้ว จึงค่อยไปโฟกัสเรื่องสื่อการเรียนรู้ หลังจากนั้นก็จะมาเป็นเรื่องของการคัดเลือกและผลิตสื่อการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ต้องตรงกับความต้องการและความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล ไม่ใช่สื่อทั่วไปที่ใช้ได้กับทุกคน แต่ต้องเลือกให้เหมาะกับลักษณะของเด็กแต่ละคน เพื่อให้สื่อเหล่านั้นช่วยพัฒนาศักยภาพของเด็กได้อย่างแท้จริง ในปัจจุบันงบประมาณที่ได้รับยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะงบสื่อการเรียนการสอนที่ให้ต่อคนประมาณ 2,000 บาทต่อปี ซึ่งในความเป็นจริง ไม่เพียงพอต่อการจัดหาสื่อที่มีคุณภาพ ควรเพิ่มงบประมาณอย่างน้อยเป็น 3,000 บาท เพื่อให้สามารถเลือกสื่อที่ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อยากให้มีการจัดซื้อที่ ทันสมัยกว่าเดิม เนื่องจากเทคโนโลยีและรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กยุคนี้เปลี่ยนไป สื่อควรพัฒนาตามด้วย เพื่อให้เด็กได้ใช้เครื่องมือที่ตอบโจทย์มากขึ้น และช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กก้าวทันโลก... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ตุลาคม 2568)

...การจัดหาเทคโนโลยีและทรัพยากรให้กับเด็กพิเศษเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะสิ่งเหล่านี้ช่วยส่งเสริมความสามารถเฉพาะบุคคล และเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปได้ตลอดชีวิต เด็กพิเศษหลายคนมีความสามารถเฉพาะตัวอยู่แล้ว โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยี เด็กบางคน “หัวไว” และเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ได้ดีมาก ดังนั้นศูนย์การศึกษาพิเศษควรมีคอมพิวเตอร์หรือสื่อเทคโนโลยีให้เด็กได้ฝึกใช้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบศักยภาพของตัวเอง และอาจต่อยอดไปสู่การใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การขายของออนไลน์ หรือทำงานที่

เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ที่บ้านได้ ศูนย์การศึกษาพิเศษมีการจัดกิจกรรมและทรัพยากรอื่น ๆ ได้ดีอยู่แล้ว เช่น การเรียนดนตรีอย่างการเล่นอังกะลุง ซึ่งช่วยให้เด็กได้พัฒนาด้านสมาธิ การประสานมือ-ตา และทักษะทางสังคม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพ เช่น สระว่ายน้ำและธาราบำบัด ที่ช่วยฟื้นฟูร่างกายและส่งเสริมพัฒนาการด้านกายภาพของเด็กได้อย่างชัดเจน รับรู้ถึงความตั้งใจและความใส่ใจของครูและผู้บริหารในการดูแลเด็กอย่างเต็มที่ เห็นได้จากการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษพยายามจัดทรัพยากรและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการฟื้นฟูร่างกาย ทักษะชีวิต หรือการพัฒนาความสามารถเฉพาะบุคคล ศูนย์ต้องมีการพัฒนาต่อไป ไม่หยุดอยู่ที่ เพราะโลกเปลี่ยนไปตลอดเวลา และการศึกษาของเด็กพิเศษก็ต้องพัฒนาไปพร้อมกับโลกเช่นกัน เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่ดีที่สุด และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมั่นใจและมีคุณค่า... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 ตุลาคม 2568)

...เทคโนโลยีถือเป็นส่วนสำคัญมากในยุคนี้ โดยเฉพาะสำหรับเด็กพิเศษ การเข้าถึงเทคโนโลยีไม่ได้เป็นแค่เรื่องของความทันสมัย แต่เป็นโอกาสสำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถต่อยอดไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคตได้จริง เทคโนโลยีจะช่วยลดข้อจำกัดที่เด็กพิเศษมักเผชิญ และเปิดโอกาสให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองมากขึ้น สื่อและเทคโนโลยีที่สำคัญ คือ คอมพิวเตอร์ เพราะเด็กหลายคนมีศักยภาพด้านนี้ หากได้รับการฝึกฝนอย่างเหมาะสม เด็กอาจสามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการทำงานได้ เช่น การขายของออนไลน์ หรืองานที่ต้องใช้โปรแกรมพื้นฐาน ซึ่งเหมาะกับเด็กที่ทำงานที่บ้านได้ การมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์จึงเป็นเหมือนกุญแจที่เปิดประตูให้เด็กเข้าถึงอาชีพที่หลากหลายและมีความเป็นไปได้สูง อีกด้านหนึ่งคือ การเรียนรู้ผ่านสื่อและโลกออนไลน์ แม้เด็กจะกลับบ้านไปแล้วการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ทางออนไลน์จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การดูคลิปสอน การเรียนออนไลน์ หรือโปรแกรมฝึกทักษะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสร้างนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็ก และไม่จำกัดความรู้ไว้แค่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ต้องมีการควบคุมให้มีความสมดุลในการใช้เทคโนโลยีด้วย ถึงแม้เทคโนโลยีจะมีประโยชน์มากแค่ไหน ก็ต้องสอนให้เด็กรู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างมีวินัย และควบคุมตัวเองได้ โดยเฉพาะเวลาที่ต้องหยุดใช้งาน เช่น โทรศัพท์มือถือ ต้องมีทักษะการควบคุมอารมณ์เมื่อไม่ได้ใช้เครื่องมือ หรือการรู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสม เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนควบคู่ไปกับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี เทคโนโลยีไม่ได้เป็นแค่เครื่องมือ แต่เป็นทั้ง “โอกาส” และ “ทักษะชีวิต” ที่เด็กพิเศษควรได้รับเพื่อก้าวไปสู่การใช้ชีวิตและการทำงานในอนาคต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, การสื่อสารส่วนบุคคล, 9 ตุลาคม 2568)

...เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ในการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้อีกต่อไป เพราะตอนนี้ทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนทั่วไปหรือศูนย์การศึกษาพิเศษต่างก็ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีในการทำงานและจัดการเรียนรู้ การสอนยุคนี้ “จะขาดเทคโนโลยีไม่ได้แล้ว” ถ้าไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุน การจัดการเรียนรู้จะไปได้ยากมาก เด็กเองก็เติบโตมากับเทคโนโลยี

การเรียนการสอนก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับโลกที่เปลี่ยนไป ครูและศูนย์การศึกษาพิเศษจึงต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาเสริมอยู่เสมอ เพื่อให้การสอนมีความทันสมัย และตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษมีทรัพยากรและสื่อการสอนที่พร้อมอยู่แล้วเกือบทุกอย่าง ทั้งอุปกรณ์ กิจกรรม และการสนับสนุนด้านต่าง ๆ แต่ถ้ายังมีอะไรที่ขาดก็ต้องเติมให้ครบ เพื่อให้เด็กได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเต็มที่ที่สุด หัวใจสำคัญคือการใช้เทคโนโลยีไม่ใช่เพียงเพื่อการเรียนรู้ในห้องเรียนเท่านั้น แต่เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็ก ให้เด็กสามารถเรียนรู้ ทักษะต่าง ๆ และปรับตัวให้เข้ากับสังคมในอนาคตได้จริง ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องไม่หยุดอยู่กับที่ ต้องพัฒนาและเสริมสิ่งที่ขาดเข้าไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันเด็กให้มีโอกาสที่ดีที่สุดในชีวิต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2568)

...ในส่วนของการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีนั้นมองว่าศูนย์การศึกษาพิเศษมีพื้นฐานที่ดีอยู่แล้ว มีการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นสื่อด้านทักษะชีวิต อุปกรณ์ทางการแพทย์ สื่อเสริมการเรียนรู้ หรือบริการจากนักสหวิชาชีพต่าง ๆ เรียกได้ว่าศูนย์การศึกษาพิเศษพยายามจัดเตรียมทุกอย่างเพื่อให้เด็กเข้าถึงการเรียนรู้ได้มากที่สุด แต่ถ้าถามว่าสิ่งเหล่านี้เพียงพอหรือยัง คิดว่ายังต้องพัฒนาให้ทันกับยุคสมัยมากขึ้น เพราะโลกเปลี่ยนเร็วมาก โดยเฉพาะเรื่องเทคโนโลยี การสื่อสาร การเรียนออนไลน์ และเครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ถ้าเราไม่อัปเดตให้ทัน เด็กพิการก็จะเสียโอกาสในการพัฒนา เทคโนโลยีสมัยใหม่หลายอย่างช่วยผู้เรียนพิการได้เยอะมาก เช่น โปรแกรมช่วยสื่อสารสำหรับเด็กพูดไม่ได้ แอปพลิเคชันฝึกอ่าน เขียน วิดีโอการสอนแบบโต้ตอบ คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ตที่ช่วยพัฒนาทักษะคิด เครื่องเล่นสื่อที่ช่วยฝึกความจำหรือทักษะการรับรู้ แต่หลายอย่างศูนย์การศึกษาพิเศษยังไม่มี หรือมีแต่ไม่ครบตามจำนวนผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมจึงส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของเด็กพิการ ยิ่งสื่อมีความทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนแค่ไหน เด็กก็จะพัฒนาได้เร็วและเห็นผลมากขึ้น ยกตัวอย่างง่าย ๆ ถ้าเด็กที่สนใจคอมพิวเตอร์ได้มีโอกาสเรียนจริง ๆ เด็กจะสามารถต่อยอดไปถึงทักษะอาชีพได้ เช่น การแต่งภาพ การขายของออนไลน์ หรือแม้แต่การทำงานด้าน IT เบื้องต้น ในอีกด้านหนึ่ง สื่อที่ดีและเหมาะสมยังช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้นด้วย เพราะครูจะสามารถออกแบบกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการแต่ละประเภทได้ดีขึ้น ลดความเครียด ลดภาระ และทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นแม้ว่าศูนย์การศึกษาพิเศษจะมีพื้นฐานด้านสื่อและทรัพยากรที่ดีอยู่แล้ว แต่เรายังจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เท่าทันเทคโนโลยี และเพื่อให้ผู้เรียนพิการได้รับสื่อที่เหมาะสม ทันสมัย และช่วยเสริมศักยภาพของเด็กได้จริง ๆ ซึ่งสิ่งนี้เองจะเป็นประตูสำคัญที่พาเด็กพิการก้าวไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...ถ้าพูดถึงเรื่องการจัดสื่อและทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนพิการ มองว่าศูนย์การศึกษาพิเศษมีความพยายามในการจัดเตรียมสื่อที่หลากหลายและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคนอยู่พอสมควร สื่อเหล่านี้ไม่ได้เป็นแค่สื่อพื้นฐานธรรมดาแต่เป็นสื่อที่ถูกคัดเลือกหรือออกแบบมาให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคลของผู้เรียนจริง ๆ อย่างเช่น เด็กที่มีปัญหาทางสติปัญญาจะใช้สื่อที่ช่วยกระตุ้นการคิด การจดจำ เด็กที่พูดไม่ได้ก็มีสื่อช่วยสื่อสาร เด็กที่มีปัญหาด้านการรับรู้ก็ใช้สื่อที่เน้นภาพ สี หรือเสียง ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเองมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือ ศูนย์การศึกษาพิเศษได้นำสื่อที่มีอยู่มาปรับให้เข้ากับยุคปัจจุบันมากขึ้นด้วย เช่น การใช้สื่อดิจิทัล แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะใหม่ ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์มากสำหรับเด็กที่มีความสัมพันธ์กับสื่อสมัยใหม่ พอเด็กได้ใช้สื่อที่เหมาะสมและทันสมัย เด็กจะมีโอกาสในการเรียนรู้มากขึ้นอย่างชัดเจน เด็กหลายคนที่ไม่เคยเรียนรู้อะไรได้ช้า พอได้สื่อที่ตรงกับความสามารถของเด็กจะเห็นพัฒนาการดีขึ้นแบบจับต้องได้ ทั้งด้านทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางสังคม หรือแม้แต่ทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนั้นสื่อที่ดีและเหมาะสมยังเป็นตัวช่วยสำคัญที่ทำให้เด็กพิการสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น เพราะสื่อไม่ได้สอนแค่ทักษะในห้องเรียน แต่ยังส่งเสริมการใช้ชีวิตจริง เช่น การฝึกให้ช่วยเหลือตนเอง การเรียนรู้มารยาทสังคม การฝึกอาชีพเบื้องต้น ทั้งหมดนี้ทำให้เชื่อว่าการจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ไม่เพียงช่วยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนสำคัญที่ผลักดันให้เด็กก้าวไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง ๆ เพราะเด็กมีพื้นฐานที่ดี มีความสามารถที่เพิ่มขึ้น และพร้อมที่จะพัฒนาตัวเองต่อไปในอนาคต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2568)

...สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากร และเทคโนโลยี ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในการพัฒนาผู้เรียนพิการ เพราะเด็กแต่ละคนมีความต้องการเฉพาะตัว และมีข้อจำกัดแตกต่างกัน การมีสื่อที่เหมาะสมจึงเป็นเหมือน ตัวกลาง ที่ช่วยให้เด็กเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น สื่อต่าง ๆ เหล่านี้สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาได้หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านร่างกาย เช่น อุปกรณ์ฝึกกล้ามเนื้อ สื่อออกกำลังกาย น้ำหนักมือ หรือการใช้สระว่ายน้ำเพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างพลกำลัง ด้านสติปัญญา เช่น บัตรคำ เกมการศึกษา สื่อฝึกทักษะคิด วิเคราะห์ จำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ด้านอารมณ์ เช่น สื่อศิลปะ ดนตรี การเล่นบ๊อบบี้ หรือกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กผ่อนคลายและควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น ด้านสังคม เช่น สื่อสำหรับฝึกทักษะการสื่อสาร การโต้ตอบ การเรียนรู้กฎกติกา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เมื่อเด็กได้ใช้สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเด็กจริง ๆ เราจะเห็นพัฒนาการที่รวดเร็วขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งด้านความมั่นใจ ความสามารถในการเรียนรู้ และทักษะการใช้ชีวิตในสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้คือพื้นฐานสำคัญที่เชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กพิการในอนาคต เพราะฉะนั้นสิ่งที่ศูนย์การศึกษาพิเศษต้องทำอย่างต่อเนื่องคือ 1. สำรวจความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้รู้ว่

สื่อแบบไหนจำเป็น และตรงกับลักษณะความพิการของเด็กแต่ละคน 2. จัดซื้อและพัฒนาสื่อให้เพียงพอและทันสมัย ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งงบประมาณที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีสอดคล้องกับความต้องการจริง 3. ประสานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่ายในการร่วมกันพัฒนา หรือสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ ทั้งในระดับชุมชนและระดับจังหวัด 4. จัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับสื่ออย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถค้นหาและนำไปใช้ได้ง่าย และทำให้การจัดสื่อมีความต่อเนื่อง ไม่ซ้ำซ้อนหรือสูญหาย ทั้งหมดนี้ทำให้เห็นชัดเจนว่า สื่อและเทคโนโลยี ไม่ใช่แค่เครื่องมือ แต่เป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยปลดล็อกศักยภาพของเด็กพิการ ทำให้เด็กมีทักษะเพื่อใช้ดำรงชีวิต และมีความสามารถต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ในระยะยาว ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8, การสื่อสารส่วนบุคคล, 22 ตุลาคม 2568)

...การจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาผู้เรียนพิการ เพราะไม่ว่าจะเป็นทักษะพื้นฐาน ทักษะชีวิต หรือการเรียนรู้ด้านวิชาการ เด็กพิการจะก้าวหน้าได้มากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับว่าเด็กได้รับสื่อและอุปกรณ์ที่ตรงกับความต้องการเฉพาะตัวหรือไม่ เท่าที่เห็นศูนย์การศึกษาพิเศษเองก็มีความพยายามอย่างมากในการจัดเตรียมสื่อที่หลากหลาย และสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละกลุ่ม สื่อที่ใช้ไม่ได้เป็นแค่ของทั่วไป แต่เป็นสื่อที่คัดเลือกหรือออกแบบมาเพื่อช่วยให้เด็กเข้าถึงการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น สื่อแต่ละประเภทถูกออกแบบให้ตอบโจทย์ความสามารถเฉพาะบุคคลจริง ๆ ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้มากขึ้น และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากกว่าเดิม อีกสิ่งหนึ่งที่ผมคิดว่าเป็นจุดเด่นของการจัดสื่อยุคนี้คือ การนำเทคโนโลยีเข้ามาเสริม ไม่ว่าจะเป็นสื่อดิจิทัล แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เด็กหลายคน โดยเฉพาะเด็กที่ไวต่อสื่อเทคโนโลยี จะตอบสนองและเรียนรู้ได้ดีมากเมื่อใช้สื่อเหล่านี้ เทคโนโลยียังช่วยเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะใหม่ ๆ ในรูปแบบที่หลากหลายกว่าเดิม ผลลัพธ์ที่เห็นชัดคือ เด็กที่ก่อนหน้านี้เรียนรู้ได้ช้า พอได้สื่อที่เหมาะสมกับเด็ก ก็มีพัฒนาการดีขึ้นแบบสังเกตได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะชีวิต ความสามารถในการสื่อสาร การเข้าสังคม หรือแม้แต่ทักษะด้านอาชีพ พื้นฐานที่สามารถต่อยอดในอนาคตได้ ที่สำคัญคือ สื่อที่เหมาะสมไม่ได้ช่วยแค่ในห้องเรียน แต่ยังช่วยให้เด็กพิการใช้ชีวิตจริงได้ดีขึ้น การจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ไม่เพียงช่วยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพในวันนี้เท่านั้น แต่ยังเป็นการวางรากฐานสำคัญให้เด็กสามารถเรียนรู้ต่อไปได้ตลอดชีวิต เพราะเด็กมีพื้นฐานที่ดีขึ้น มีทักษะที่มากขึ้น และมีความพร้อมที่จะพัฒนาตัวเองต่อไปในอนาคตอย่างมั่นใจ... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9, การสื่อสารส่วนบุคคล, 27 ตุลาคม 2568)

จากการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การจัดสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนพิการและการนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สื่อการเรียนรู้ต้องถูกคัดสรรและออกแบบให้สอดคล้องกับลักษณะและความต้องการเฉพาะบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน ไม่ใช่การจัดสื่อแบบรวมทั่วไป โดยสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมจะ

ช่วยลดข้อจำกัดทางการศึกษา ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทั้งด้านกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม รวมทั้งสนับสนุนการฝึกทักษะอาชีพพื้นฐานที่นำไปใช้ได้จริง ในเชิงปฏิบัติ การจัดสื่อที่มีคุณภาพต้องมีการคำนึงถึงความปลอดภัย งบประมาณที่เพียงพอ และการอัปเดตให้ทันยุคสมัย โดยเทคโนโลยีดิจิทัลและคอมพิวเตอร์ถูกเน้นว่าเป็นกุญแจสำคัญที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะเฉพาะตัวและต่อยอดสู่อาชีพ เช่น การค้าขายออนไลน์หรือทักษะดิจิทัลอื่น ๆ ทั้งนี้ต้องควบคู่กับการฝึกวินัยการใช้สื่อและการจัดสมดุลเวลาการใช้งาน ปัจจัยเสริมที่สำคัญได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะทาง (เช่น สระว่ายน้ำ สนามฝึก ทรัพยากรดนตรีและศิลปะ) และการมีทีมสหวิชาชีพที่ครอบคลุม ซึ่งช่วยให้การนำสื่อและเทคโนโลยีไปใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ การวางระบบบริหารจัดการสื่อ เช่น การสำรวจความต้องการเป็นรายบุคคล การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม การจัดเก็บสารสนเทศเกี่ยวกับสื่อ และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การจัดสื่อเป็นไปอย่างยั่งยืนและนำไปสู่ผลลัพธ์เชิงพัฒนา เช่น การเพิ่มทักษะการช่วยเหลือตนเอง การสื่อสาร การเข้าสังคม และความพร้อมในการประกอบอาชีพ ซึ่งรวมกันแล้วเป็นรากฐานสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

...การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการสิ่งที่สำคัญที่สุดไม่ใช่สื่อ ไม่ใช่หลักสูตร หรือวิธีการสอนเพียงอย่างเดียว แต่เริ่มต้นจาก ความสุขของครูและความสุขของผู้เรียน เชื่อว่าถ้าครูมีความสุขกับสิ่งที่ทำ เด็กจะมีพลัง มีแรงบันดาลใจ และมีความตั้งใจที่จะสอนเด็กอย่างเต็มที่ เด็กก็จะสัมผัสได้ถึง ความอบอุ่นและบรรยากาศที่ไม่กดดัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก โดยเฉพาะกับเด็กพิการที่ไวต่ออารมณ์และสภาพแวดล้อมรอบข้าง ในทางกลับกันเมื่อผู้เรียนรู้สึกมีความสุข รู้สึกปลอดภัย ได้รับความรัก ความเข้าใจ และความเอาใจใส่ พวกเด็กจะเปิดใจเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น กล้าลอง ผิดลองถูก และมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น นี่คือพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนรู้ การช่วยเหลือตนเอง รวมถึงทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น จึงอยากเสนอว่าศูนย์การศึกษาพิเศษควรให้ความสำคัญกับการสร้าง บรรยากาศการทำงานที่ดีสำหรับครู เช่น การแบ่งปันประสบการณ์ การสนับสนุนทางวิชาการ การอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หรือแม้แต่การดูแลสุขภาพแวดล้อมการทำงานให้ครูรู้สึกสบายใจ เพราะเมื่อครูมีความสุขในการทำงาน ผลดีทั้งหมดก็จะตกอยู่ที่เด็กในที่สุด... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ตุลาคม 2568)

...การทำงานของศูนย์การศึกษาพิเศษจะเข้มแข็งขึ้นมากถ้าเรามี การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาบ่อยขึ้น จากเดิมที่อาจประชุมเฉพาะช่วงเปิด-ปิดภาคเรียน อยากเห็นการประชุมที่มีความถี่มากขึ้น เพื่อให้มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง ได้เห็นภาพรวมของสิ่งที่ศูนย์การศึกษาพิเศษทำไปแล้ว มีอะไรที่ยังติดขัด หรือมีเรื่องไหนที่ต้องการความช่วยเหลือทันที การประชุมสม่ำเสมอจะทำให้

คณะกรรมการได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยกันวางแนวทางให้การทำงานของศูนย์การศึกษาพิเศษมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเหมือนเวทีที่ทุกฝ่ายได้เปิดใจพูดคุย ทั้งปัญหา ข้อมูลจริงที่พบในพื้นที่ รวมถึงสิ่งที่ควรปรับปรุง อีกอย่างที่ผมอยากเสนอคือ การเชิญภาคีเครือข่ายเข้ามาร่วมประชุมหรือร่วมทำงานด้วย ไม่ว่าจะเป็น อบต., เทศบาล, สาธารณสุข, โรงพยาบาล, หน่วยงานเอกชน หรือองค์กรชุมชนต่าง ๆ เพราะแต่ละหน่วยงานล้วนมีทรัพยากรและความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าร่วมมือกันจริง ๆ จะช่วยพัฒนาเด็กพิการได้แบบครบวงจร... (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5, การสื่อสารส่วนบุคคล, 11 ตุลาคม 2568)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ณ
บันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group transcript)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group transcript)

เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา

สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

สนทนากลุ่มวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2568 เวลา 10.00 น. ถึง 11.30 น.

สถานที่จัดสนทนากลุ่ม ห้องประชุมศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน

ประกอบด้วย

- 1) ชื่อ - นามสกุล นายโอภาส ศรีสันต์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
- 2) ชื่อ - นามสกุล นายนาวัน อนันตดา วิภาตนาวัน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
- 3) ชื่อ - นามสกุล นางสาวพรจนา แก้วเกิด หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล
ตำแหน่ง ครู
- 4) ชื่อ - นามสกุล นางสาวจรรจิดา โพธิ์ตาด หัวหน้ากลุ่มบริหารงานทั่วไป
ตำแหน่ง ครู
- 5) ชื่อ - นามสกุล นางสาวสุกฤษฎา พันจะบก ครูกิจกรรมเสริมหลักสูตรกายภาพบำบัด
ตำแหน่ง ครู
- 6) ชื่อ - นามสกุล นางสาวมณฑา กุมภะ ครูห้องเรียนออทิสติก
ตำแหน่ง ครู
- 7) ชื่อ - นามสกุล นางสาวจิณณฉัตร เรืองจ้อย ครูกิจกรรมเสริมหลักสูตรคอมพิวเตอร์
ตำแหน่ง ครู
- 8) ชื่อ - นามสกุล นางสาวกรแก้ว มิตรมากร หัวหน้าหน่วยบริการเกาเข้าง
ตำแหน่ง พนักงานราชการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษา สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดตราด

คำชี้แจง ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร
ศูนย์การศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การศึกษา
พิเศษ ประจำจังหวัดตราด ดังนี้

1. จากประสบการณ์ของท่าน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีบทบาทและ ส่งผลต่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไรบ้าง

...จากประสบการณ์ที่ผ่านมาหลักสูตรสำหรับเด็กพิการต้องเริ่มจากการยอมรับก่อนเลยว่า
เด็กพิการไม่เหมือนเด็กทั่วไป เพราะพื้นฐานและความสามารถของแต่ละคนแตกต่างกันมาก บางคน
ช่วยเหลือตัวเองได้บางส่วน บางคนต้องดูแลใกล้ชิด บางคนมีทักษะเด่นเฉพาะด้าน ดังนั้น การพัฒนา
หลักสูตรของศูนย์การศึกษาพิเศษต้องอ้างอิงศักยภาพรายบุคคลจริง ๆ ไม่ใช่ใช้หลักสูตรปกติมาเทียบ
แล้วปรับเล็กน้อย เพราะมันจะไม่ตรงกับความต้องการของเด็กเลย เวลาออกแบบหลักสูตรต้องมองว่า
ศูนย์การศึกษาพิเศษมีบริบทอะไร มีเป้าหมายแบบไหน เพราะบทบาทหลักของศูนย์การศึกษาพิเศษ
คือการเตรียมความพร้อมเด็กก่อนการส่งต่อ ไม่ว่าจะเป็นส่งต่อไปเรียนในโรงเรียนทั่วไป หรือ
การเตรียมไปสู่การดำรงชีวิต การช่วยเหลือตนเอง และการเข้าสู่สังคมได้ การพัฒนาหลักสูตรจึงไม่ใช่
แค่สอนหนังสือ แต่เป็นการเตรียมทักษะพื้นฐานทั้งหมดที่เด็กต้องใช้ชีวิตจริง จุดสำคัญคือ
หลักสูตรต้องช่วยปูทางให้เด็กสามารถ เรียนรู้ต่อไปได้ด้วยตัวเอง หรือที่เรียกว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ถ้าครูให้เขามีทักษะพื้นฐานที่ดี เช่น การช่วยเหลือตนเอง การคิดแก้ปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ การสื่อสาร
กับคนรอบตัว สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือที่ติดตัวเด็กไปตลอด เขาสามารถพัฒนาได้เองต่อไปในอนาคต
แม้พ้นจากศูนย์ไปแล้ว...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม,
26 กันยายน 2568)

...ศูนย์การศึกษาพิเศษมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากซึ่งอยากให้เด็กสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง
หรือ independent living เพราะสุดท้ายแล้วเด็กต้องเติบโตไปอยู่ในสังคมจริง ๆ ไม่ได้อยู่ในศูนย์ไป
ตลอดชีวิต ดังนั้นหลักสูตรที่ออกแบบต้องตอบโจทย์เรื่องนี้อย่างแท้จริง หลักสูตรควรมีความ
หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยต้องสอดคล้องกับบริบทรอบคร้วด้วย เช่น เด็กที่มี
ผู้ดูแลเพียงคนเดียว หรือเด็กที่ครอบครัวมีข้อจำกัดบางอย่าง ศูนย์การศึกษาพิเศษก็ต้องปรับหลักสูตร
ให้เหมาะสม และในศูนย์เองมีหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ซึ่งค่อนข้างยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ครู
บริหารการสอนและเลือกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้เหมาะกับเด็กแต่ละคนได้ดีขึ้น แต่การจัด
หลักสูตรคุณภาพจริง ๆ ต้องเริ่มจากการ วิเคราะห์ผู้เรียนอย่างละเอียด ซึ่งไม่ใช่ใช้เวลาแค่ไม่กี่วัน แต่
ต้องทำงานเป็นทีม และต้องมีนักสหวิชาชีพเข้ามาร่วมด้วย เช่น นักพูดบำบัด นักกิจกรรมบำบัด

นักกายภาพบำบัด เพื่อให้มองเห็นเด็กแบบรอบด้านว่าจุดเด่นคืออะไร ข้อจำกัดคืออะไร การวิเคราะห์ผู้เรียนแบบละเอียดนี้เองที่จะทำให้หลักสูตรตอบโจทย์จริง เมื่อหลักสูตรถูกต้อง เด็กก็จะพัฒนาได้จริง และต่อเนื่องไปจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...เวลาพูดถึงการทำหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลายคนอาจคิดว่าทำได้ง่าย แต่สำหรับเด็กพิการแล้วถือเป็นความท้าทายใหญ่ เพราะข้อจำกัดของแต่ละคนแตกต่างกันมาก การจะออกแบบกิจกรรมหรือเนื้อหาให้ตรงกับเขาจริง ๆ ต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ผู้เรียนให้ชัดเจนและแม่นยำ หากมีการวิเคราะห์ผู้เรียนผิดการออกแบบการเรียนการสอนทั้งหมดที่ตามมาจะพลาดเป้าหมายของการพัฒนาให้ตรงจุดทั้งหมด หลักสูตรจะไม่ตรงกับความต้องการเด็ก เด็กจะไม่พัฒนาหรือพัฒนาช้ากว่าที่ควร ดังนั้นการวิเคราะห์ผู้เรียนจึงเป็นหัวใจที่ขาดไม่ได้เลย หลักสูตรสำหรับเด็กพิการควรมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น มีหลักสูตรที่ปรับเนื้อหาตามระดับความสามารถ มีหลักสูตรเสริมทักษะเฉพาะทาง หรือหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับทักษะชีวิต ทั้งหมดนี้ทำให้เด็กไม่ถูกบังคับให้เรียนแบบเดียว แต่ได้เรียนตามศักยภาพจริง ๆ...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...เรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างมากคือ หลักสูตรอาชีพต้องเพิ่มและหลากหลายขึ้น เพราะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็กพิการจะเกิดขึ้นจริงก็ต่อเมื่อเขามีทักษะที่นำไปใช้ได้ในอนาคต หลักสูตรอาชีพไม่จำเป็นต้องเป็นงานที่ยาก แต่ต้องเป็นงานที่ทำได้จริง เช่น งานฝีมือเล็ก ๆ งานเกษตร งานเบเกอรี่ งานบริการ หรือแม้แต่งานที่ใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน แต่ที่สำคัญคือ ต้องมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาล เทศบาล บริษัท หรือชุมชน เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสฝึกงานจริง เมื่อเด็กได้ลงทำในสถานการณ์จริง ความรู้จะไม่หยุดอยู่ในศูนย์ แต่เขาจะพัฒนาไปได้เรื่อย ๆ กลายเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยธรรมชาติ...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...ทางศูนย์มีความคิดเห็นว่าควรมีหลักสูตรแกนกลาง ที่เป็นกรอบชัดเจน แต่ปรับให้ยืดหยุ่นได้ตามความสามารถของเด็กแต่ละคน จุดสำคัญคือหลักสูตรต้องส่งเสริมทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เช่น การช่วยเหลือตนเอง การสื่อสาร การอยู่ร่วมสังคม รวมถึงทักษะการทำกิจวัตรประจำวัน เมื่อทักษะพื้นฐานแน่น เด็กก็จะสามารถเรียนรู้ทักษะสูงขึ้นหรืออาชีพได้ง่ายขึ้น หลักสูตรที่ดีควรเป็นระบบที่มีทั้งโครงสร้าง และเปิดพื้นที่ให้ครูปรับได้ตามศักยภาพเด็กจริง ๆ จะช่วยให้เด็กมีรากฐานที่มั่นคง และเป็นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ใช่แค่เรียนให้ผ่านไปวันหนึ่ง ๆ...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...การจะทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนจริง ๆ ครูต้องใช้เวลาสังเกตผู้เรียนเป็นระยะเวลานาน เพราะเด็กพิการหลายคนมีพฤติกรรมที่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ บางครั้งวันแรกเด็กไม่ตอบสนอง แต่พออยู่ไปสักพักครูจะเห็นศักยภาพบางอย่างซ่อนอยู่ การเร่งรีบทำหลักสูตรโดยไม่รู้จักตัวเด็กให้ดีกว่าจะทำให้แผนการเรียนไม่ตรงจุดเลย การสังเกตระยะยาวช่วยให้ครูรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นนิสัย พฤติกรรมใดเป็นเฉพาะเหตุการณ์ พอข้อมูลชัดครูก็ออกแบบหลักสูตรได้ตรงและนำไปสู่การเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง เช่น เด็กที่ชอบทำงานซ้ำ ๆ ก็ออกแบบเป็นกิจกรรมฝึกอาชีพ เด็กที่ชอบขยับตัวก็ใส่กิจกรรมมอเตอร์สกีเข้าไปให้มากขึ้น สิ่งนี้ส่งผลดีต่อความสามารถที่เด็กจะพัฒนาต่อไปได้แม้ออกจากศูนย์ไปแล้ว...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

จากข้อมูลการสนทนากลุ่ม พบว่า การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนพิการมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยประเด็นหลักที่สอดคล้องกันจากทุกแหล่งข้อมูลระบุว่า การจัดหลักสูตรสำหรับผู้เรียนพิการไม่สามารถใช้รูปแบบหลักสูตรทั่วไปมาปรับเล็กน้อยได้ แต่จำเป็นต้องอ้างอิง ศักยภาพรายบุคคลอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากผู้เรียนพิการมีความสามารถ ความต้องการ และข้อจำกัดเฉพาะตัวที่แตกต่างกันมาก หลักสูตรที่ดีจึงต้องมีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง หัวใจสำคัญของการจัดหลักสูตร คือ การวิเคราะห์ผู้เรียนอย่างละเอียดและเป็นระบบ โดยต้องทำงานร่วมกันในรูปแบบทีมสหวิชาชีพ เช่น นักกิจกรรมบำบัด นักกายภาพบำบัด และนักแก้ไขการพูด เพื่อให้เห็นมิติต่าง ๆ ของผู้เรียนครบถ้วน การวิเคราะห์ที่ถูกต้องจะทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสม หากการประเมินเบื้องต้นคลาดเคลื่อน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดก็มีโอกาสผิดพลาด ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนในระยะยาว นอกจากนี้หลักสูตรต้องคำนึงถึงบริบทครอบครัวและชีวิตจริงของผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การช่วยเหลือตนเอง การสื่อสาร การเข้าสังคม และกิจวัตรประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง (Independent Living) และพร้อมพัฒนาตนเองต่อไปแม้พ้นจากศูนย์แล้ว อีกประเด็นสำคัญคือ การจัดหลักสูตรอาชีพและการเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างประสบการณ์จริงให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะไปใช้ได้ในอนาคต หลักสูตรอาชีพควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน รวมถึงเปิดโอกาสให้ฝึกงานหรือทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตในอนาคต

สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนพิการเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความเข้าใจรายบุคคล การทำงานแบบสหวิชาชีพ การคำนึงถึงทักษะชีวิต และการจัดประสบการณ์อาชีพอย่างเหมาะสม ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดนี้มีส่วนสำคัญต่อการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

2. ในมุมมองของท่าน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างไร

...ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ครูและบุคลากรมีความหลากหลายทางสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นครูการศึกษาพิเศษ ครูปฐมวัย ครูพลศึกษา ครูดนตรี นักกายภาพบำบัด และนักกิจกรรมบำบัด ความหลากหลายดังกล่าวทำให้การพัฒนาครูเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากหากขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนพิการได้อย่างทันทั่วถึง โดยเฉพาะในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี สื่อการสอน นวัตกรรมทางการแพทย์ และอุปกรณ์ที่ช่วยลดข้อจำกัดของความพิการที่ถูกพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและอัปเดตความรู้สม่ำเสมอ ไม่เพียงเฉพาะด้านวิชาการหรือทักษะเฉพาะทาง แต่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างองค์รวม เพื่อให้เข้าใจองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนอย่างรอบด้าน ทั้งความต้องการทางกาย การสื่อสาร อารมณ์ รวมถึงบริบทครอบครัว ซึ่งล้วนส่งผลต่อพัฒนาการโดยรวมของผู้เรียนพิการ นอกจากนี้การประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครูประจำชั้น ครูสหวิชาชีพ ผู้ปกครอง และผู้บริหาร เนื่องจากการจัดทำ IEP ไม่สามารถดำเนินการโดยบุคคลเพียงคนเดียวได้ แต่ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนข้อมูล การระดมความคิดเห็น และการสะท้อนปัญหาของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้แผนพัฒนาที่จัดทำขึ้นสามารถนำไปใช้ได้จริงกับผู้เรียนแต่ละราย ทั้งนี้ ด้วยความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเพิ่มขึ้นของความซับซ้อนในรูปแบบของความพิการเด็กรุ่นใหม่ ครูไม่สามารถพึ่งพาเพียงองค์ความรู้เดิมได้อีกต่อไป แต่ต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถดูแลและพัฒนาผู้เรียนพิการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษซึ่งการทำงานกับผู้เรียนพิการจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายสาขาวิชา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากไม่มีบุคลากรคนใดมีความรู้หรือทักษะครอบคลุมทุกมิติของความต้องการจำเป็นของผู้เรียนพิการ ผู้เรียนหนึ่งคนอาจต้องได้รับการดูแลจากครู นักแก้ไขการพูด นักกิจกรรมบำบัด นักกายภาพบำบัด ผู้ปกครอง รวมถึงบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกิดปัญหาในการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของผู้เรียน ครูและทีมสหวิชาชีพมักมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุด ความร่วมมือดังกล่าวทำให้สามารถมองเห็นผู้เรียนจากหลากหลายมุมมอง เกิดความเข้าใจเชิงลึกแบบองค์รวม และนำไปสู่การวางแผนพัฒนาเด็กที่ตรงกับสภาพจริงและความต้องการเฉพาะบุคคลมากยิ่งขึ้น การพัฒนาครูไม่ได้มุ่งเพียงการเพิ่มพูนความรู้

รายบุคคลเท่านั้น แต่จำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูเปิดใจเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านอื่น ๆ รวมทั้งทำงานร่วมกันในเชิงบูรณาการ การดำเนินงานในลักษณะนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สามารถส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนพิการได้อย่างเต็มที่และยั่งยืน...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด เห็นพัฒนาการ ปัญหา อุปสรรค รวมถึงจุดเด่นของผู้เรียนในแต่ละวันโดยตรง ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีของครูจึงมีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยิ่ง ครูที่มีเพียงความรู้เชิงวิชาการแต่ขาดทัศนคติที่เหมาะสมจะไม่สามารถทำงานกับผู้เรียนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้เรียนกลุ่มนี้มีความละเอียดอ่อน ต้องการเวลาเรียนรู้มากกว่าปกติ รวมถึงต้องการเทคนิคเฉพาะและการสนับสนุนเชิงอารมณ์อย่างต่อเนื่อง การทำงานของศูนย์การศึกษาพิเศษไม่ได้ยึดครูเป็นศูนย์กลางเพียงคนเดียว แต่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพ ผู้ปกครอง และชุมชน การแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ระหว่างกันทำให้การจัดการเรียนรู้มีความรอบด้านมากขึ้น แต่ละคนสามารถนำมุมมองของตนมาช่วยเติมเต็มแนวทางการสอนได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการออกแบบแผนการพัฒนาและการดูแลผู้เรียนให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคล ในภาพรวม เมื่อครูมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เปิดรับมุมมองใหม่ และปฏิบัติงานร่วมกับทีมอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนพิการก็จะได้รับการสนับสนุนที่มีคุณภาพสูงสุด ส่งผลให้พัฒนาการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...การพัฒนาครูถือเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยเฉพาะในบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษซึ่งผู้เรียนมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งด้านพัฒนาการ ความสามารถ และข้อจำกัดเฉพาะบุคคล ครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้ที่รอบด้าน ไม่จำกัดเฉพาะความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนเองเท่านั้น แต่ต้องเสริมทักษะเพิ่มเติมในหลายด้าน เช่น เทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิการ การสังเกตพฤติกรรม การฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับลักษณะความพิการแต่ละประเภท หากขาดการพัฒนาต่อเนื่อง ความรู้และทักษะของครูจะล้าหลังต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนและสังคม เพราะเด็กแต่ละยุคมีความต้องการที่ต่างออกไป และนวัตกรรมทางการศึกษาหรืออุปกรณ์ช่วยเหลือใหม่ ๆ ก็ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการพัฒนาตนเองของครูจึงต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นระบบ ทั้งนี้ไม่ใช่เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนจริง การแบ่งปันความรู้ภายในทีมก็เป็นส่วนสำคัญ ครูไม่สามารถทำงานได้อย่างโดดเดี่ยว การพัฒนาเด็กพิการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายศาสตร์ ทั้งแพทย์ ผู้ปกครอง และบุคลากรสหวิชาชีพ มาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์

ร่วมกันทำให้แผนการพัฒนาผู้เรียนมีความชัดเจน ถูกต้อง และเหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคล ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนจึงเกิดขึ้นจากการที่ครูพัฒนาตนเองควบคู่กับการทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างเป็นทีม...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

จากข้อมูลการสนทนากลุ่มพบว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบ สำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ และเป็นรากฐานที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ เป็นงานที่มีความเฉพาะทางสูงและต้องอาศัยความรู้หลากหลายด้าน เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่าง ระหว่างบุคคลสูง ทั้งด้านพัฒนาการ ความสามารถ และข้อจำกัดเฉพาะบุคคล ครูจึงจำเป็นต้องมี ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ถูกต้อง รวมถึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความ ต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาครูในศูนย์การศึกษาพิเศษจำเป็นต้องครอบคลุมทั้ง ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนรู้ อุปกรณ์ช่วยคนพิการ และองค์ความรู้ด้านการแพทย์และ การบำบัด ซึ่งล้วนส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ครูจึงต้องได้รับการพัฒนาในลักษณะ “องค์รวม” ไม่ใช่เฉพาะด้านวิชาการ แต่ต้องมีความเข้าใจผู้เรียนในมิติร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรม การสื่อสาร และบริบทรอบครัว เพื่อให้สามารถวางแผนสนับสนุนผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและ สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ การทำงานแบบ ทีมสหวิชาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเด็กพิการ เนื่องจากไม่มีผู้ใดสามารถดูแลผู้เรียนได้ครบทุกมิติ กระบวนการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันในการ จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน และการบูรณาการองค์ ความรู้หลายสาขา ช่วยให้งานพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างรอบด้านเป็นระบบ และตรงตามความจำเป็น จำเป็นของเด็กแต่ละราย อีกประเด็นสำคัญที่ได้รับการเน้นย้ำคือ เจตคติของครูต่อผู้เรียนพิการ ซึ่งมี ผลต่อกระบวนการเรียนการสอนไม่แพ้ความรู้หรือทักษะ ครูที่มีทัศนคติที่ดีจะมองเห็นศักยภาพของ ผู้เรียน ปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่าง และสามารถสร้างแรงสนับสนุนทางบวกให้ ผู้เรียนได้ในระยะยาว นอกจากนี้ครูที่พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและแบ่งปันองค์ความรู้ให้เพื่อน ร่วมงาน จะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของทั้งองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลโดยตรงต่อคุณภาพของการบริการ ทางการศึกษา ความเข้าใจผู้เรียน และการออกแบบแผนพัฒนารายบุคคล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ ผู้เรียนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ อย่างแท้จริง

3) ในความคิดเห็นของแต่ละท่านการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการได้อย่างไร

...สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียนพิการ โดยเฉพาะในบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษซึ่งต้องรองรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นหลากหลายรูปแบบ การออกแบบอาคารและห้องเรียนจึงจำเป็นต้องยึดหลัก Universal Design อย่างจริงจัง ไม่ใช่มุ่งเน้นเพียงความสวยงามหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยเท่านั้น แต่ต้องสามารถเข้าถึงและใช้งานได้จริงสำหรับผู้เรียนทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้รถเข็น ผู้ที่มีความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว เด็กออทิสติก หรือผู้เรียนที่ต้องการพื้นที่ที่ปลอดภัยเป็นพิเศษ เมื่อสภาพแวดล้อมได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนพิการอย่างแท้จริง ผู้เรียนจะรู้สึก “พื้นที่นี้เป็นของเขา” สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้มีความมั่นใจ กล้าที่จะเคลื่อนไหว สำรวจ และเรียนรู้มากขึ้น ตรงกันข้าม หากสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเข้าถึง เช่น พื้นที่ดินลื่นลำบาก ขาดราวจับ หรือการจัดวางสื่อไม่เป็นระบบ ย่อมทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่ปลอดภัยและไม่กล้าลงมือทำกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ไม่เต็มศักยภาพ ดังนั้น สภาพแวดล้อมที่ดี เหมาะสม และปลอดภัย จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนพิการในทุกด้านอย่างเป็นรูปธรรม...(ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาการของผู้เรียนพิการ โดยเฉพาะในบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเด็กเล็กหรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นหลากหลายรูปแบบ ผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ได้ต้องการเพียงโต๊ะ เก้าอี้ หรือห้องเรียนแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ต้องการพื้นที่ที่สามารถใช้ในการเคลื่อนไหว เล่น สนทนา และฝึกทักษะชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม การจัดสภาพแวดล้อมจึงต้องเริ่มต้นจาก “ความต้องการของผู้เรียน” เป็นหลัก เช่น เด็กที่จำเป็นต้องพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ควรมีพื้นที่สำหรับการเคลื่อนไหวที่ปลอดภัย เด็กที่เรียนรู้ได้ดีในบรรยากาศสงบต้องมีพื้นที่หรือมุมสงบเฉพาะ และเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรได้รับสื่อที่มีความชัดเจน เห็นภาพง่าย และช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น สภาพแวดล้อมจึงต้องมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ และรองรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนพิการแต่ละราย ไม่ใช่บังคับให้เด็กเป็นฝ่ายปรับตัวเข้าหาสภาพแวดล้อมที่ไม่ตอบโจทย์ความต้องการของเขา นอกจากบทบาทในด้านการเรียนรู้แล้ว สภาพแวดล้อมยังส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนใช้เวลาอยู่ที่ศูนย์หลายชั่วโมงต่อวัน สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจึงมีส่วนช่วยอย่างมากต่อความก้าวหน้าในการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะร่างกาย อารมณ์ ความสามารถทางสังคม หรือความมั่นใจในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงและตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคล คือปัจจัยสำคัญที่ส่งผล

ต่อความเร็วและคุณภาพของพัฒนาการผู้เรียนพิการอย่างชัดเจน...(ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...สภาพแวดล้อมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้เรียนกลุ่มนี้มักต้องใช้เวลาในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากกว่าเด็กทั่วไป หากผู้เรียนรู้สึกวุ่นวายในที่ที่ตนอยู่มีความปลอดภัย อบอุ่น และเป็นมิตร จะทำให้เกิดความไว้วางใจ และความสบายใจ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเปิดรับการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ให้แก่ผู้เรียน ทำให้เขารู้สึกว่าศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นพื้นที่ที่เชื่อถือได้ ไม่ถูกตัดสินหรือถูกกดดัน และสามารถเรียนรู้ผ่านการลองผิดลองถูกได้อย่างอิสระ ผู้เรียนบางคนโดยเฉพาะผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลสูง จะตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่มีการจัดระเบียบที่ดีอย่างชัดเจน เช่น ห้องเรียนที่มีการจัดวางสื่ออย่างเป็นระเบียบ มีพื้นที่ทำกิจกรรมที่แบ่งเขตชัดเจน หรือมีมุมพักผ่อนสำหรับผ่อนคลายความตึงเครียด สภาพแวดล้อมเช่นนี้ช่วยเพิ่มสมรรถนะ ลดความกังวล และส่งเสริมความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ จากประสบการณ์การจัดการเรียนรู้พบว่า เมื่อสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนพิการ จะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่รวดเร็วและครอบคลุม ทั้งด้านทักษะชีวิต การเข้าสังคม การควบคุมอารมณ์ และความสามารถทางวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานทางจิตใจที่มั่นคง รู้สึกปลอดภัย และพร้อมต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาศักยภาพอย่างยั่งยืน...(ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

จากข้อมูลการสนทนากลุ่ม พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่มีผลโดยตรงต่อพัฒนาการของผู้เรียนพิการ และเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สภาพแวดล้อมสำหรับเด็กพิการต้องได้รับการออกแบบโดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะบุคคล และต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงพื้นที่และทำกิจกรรมได้ด้วยตนเองอย่างปลอดภัยและมั่นใจ สภาพแวดล้อมในศูนย์การศึกษาพิเศษจึงจำเป็นต้องยึดหลัก Universal Design เพื่อให้รองรับความหลากหลายของความพิการ ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนที่ใช้รถเข็น ผู้เรียนออทิสติก หรือผู้เรียนที่ต้องการพื้นที่ยืดหยุ่นสำหรับเรียนรู้เฉพาะด้านการออกแบบพื้นที่ให้เด็กสามารถเคลื่อนไหวสำรวจ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ลดความกลัว และกระตุ้นให้เด็กกล้าลองปฏิบัติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ตามพัฒนาการตามธรรมชาติ ผู้ให้ข้อมูลยังระบุว่าการจัดพื้นที่ย่อยให้สอดคล้องกับลักษณะความต้องการของผู้เรียน เช่น มุมสงบ พื้นที่ฝึกกล้ามเนื้อ หรือพื้นที่กิจกรรมกลุ่ม มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้เรียนใช้เวลาอยู่ในศูนย์หลายชั่วโมงต่อวัน พื้นที่ที่เหมาะสมจึงช่วยให้เด็กเกิดความผูกพัน ความรู้สึกปลอดภัย และความไว้วางใจ ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมอย่างชัดเจน เด็กที่รู้สึกวุ่นวาย “พื้นที่นี้เป็นของตนเอง” จะมีสมาธิ

ความพร้อมในการเรียนรู้ และกล้าลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองมากขึ้น สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงไม่เพียงช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านทักษะชีวิต การช่วยเหลือตนเอง และการเข้าสังคมที่ดีขึ้น แต่ยังส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นองค์ประกอบหลักที่สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ พร้อมก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างยั่งยืน

4) ในประสบการณ์ของแต่ละท่านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่ายส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร

...ครอบครัวคือฐานสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเด็กพิการประเภทไหน การพัฒนาเขาจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ ครอบครัวคือคนที่กำหนดทิศทางอยู่มาก เหมือนเป็นคนที่อยู่ใกล้ตัวเด็กที่สุด เห็นเขาในทุกช่วงเวลา ทั้งเวลาที่เขาเรียนรู้ ทำกิจวัตร หรือเจอสถานการณ์ยาก ๆ สิ่งหนึ่งที่เห็นชัดมากคือ เด็กที่ครอบครัวสนับสนุน กับเด็กที่ครอบครัวไม่สนับสนุน พัฒนาการต่างกันอย่างมาก เด็กกลุ่มแรกจะเรียนรู้เร็ว กล้าลองสิ่งใหม่ ๆ เพราะได้รับกำลังใจและพื้นที่ ขณะที่เด็กที่ไม่ได้รับการสนับสนุน มักไม่มั่นใจ ขาดความต่อเนื่องในการฝึก และบางครั้งถอยหลังด้วยซ้ำ ชุมชนเองก็มีผลไม่แพ้กัน เด็กพิการจำนวนมากเจอปัญหาเรื่องการไม่ยอมรับหรือความเข้าใจผิดในสังคม แต่ถ้าชุมชนเปิดใจจริง ๆ เข้าใจธรรมชาติของเด็กพิการ จะเป็นเหมือนพื้นที่ปลอดภัยที่ทำให้เด็กได้ลองใช้ชีวิตจริง การมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง สิ่งเหล่านี้ช่วยสร้างทักษะชีวิตที่ในห้องเรียนให้ได้ทั้งหมด...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...เด็กพิการจะพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ต้องมีสะพานเชื่อม ระหว่างศูนย์กับบ้าน และสะพานนั้นก็คือครอบครัว เพราะศูนย์ช่วยวางรากฐานวิเคราะห์ศักยภาพ ออกแบบกิจกรรม ฝึกทักษะต่าง ๆ แต่พอเด็กกลับบ้านไป เด็กจะอยู่กับครอบครัวเป็นหลัก ถ้าบ้านช่วยเสริมเด็กจะต่อยอดได้แบบก้าวกระโดด บางครั้งพบว่าเด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษแต่กลับกลับบ้านผู้ใหญ่ให้ความช่วยเหลือทั้งหมด เด็กจึงไม่ได้ฝึกซ้ำและไม่เกิดการเรียนรู้จริง ครอบครัวจึงเป็นตัวเร่ง หรือตัวหน่วง พัฒนาการของเด็กได้ รวมถึงภาคีเครือข่ายในพื้นที่ อบต. เทศบาล โรงพยาบาล ก็คือกลไกสำคัญ เพราะการทำงานของศูนย์ไม่สามารถทำคนเดียวได้ ต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันเพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของตนเองให้ได้มากที่สุด...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...ทัศนคติของครอบครัวและชุมชน เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนพิการ ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนตรงกันว่า ทัศนคติที่คลาดเคลื่อน เช่น ความเชื่อว่าเด็กพิการไม่สามารถพัฒนาได้ หรือมองว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นสำหรับเด็ก ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาหรือ

การฝึกทักษะอย่างเหมาะสมตั้งแต่ช่วงแรกเริ่ม ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาการและศักยภาพในอนาคตของเด็ก หากครอบครัว ชุมชน และบุคคลรอบตัวขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียน ก็เท่ากับเป็นการลดทอนโอกาสในการพัฒนาตั้งแต่ต้นทาง ในทางตรงกันข้าม เมื่อครอบครัวมีทัศนคติที่เปิดกว้างและพร้อมสนับสนุนเด็กอย่างต่อเนื่อง จะพบว่าเด็กสามารถพัฒนาได้อย่างชัดเจนและมีความก้าวหน้าจริง การออกเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามพัฒนาการพบว่า ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เช่น การพาบุตรหลานมาเข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ การเปิดโอกาสให้เด็กลองทำงานบ้านง่าย ๆ หรือให้ฝึกทักษะด้วยตนเองในชีวิตประจำวัน ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กอย่างมาก ทัศนคติที่ดีจากครอบครัวและชุมชนจึงถือเป็น “รากฐานสำคัญ” ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการ เพราะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมทั้งด้านอารมณ์ ความมั่นใจ และแรงจูงใจภายใน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาตนเองในระยะยาว...(ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...แนวคิด “บวร” (บ้าน-วัด-โรงเรียน) เป็นโมเดลที่ได้รับการยอมรับว่าเหมาะสมอย่างยิ่งต่อบริบทสังคมไทย และสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนพิการ โดยเฉพาะในระดับศูนย์การศึกษาพิเศษ โมเดลดังกล่าวสะท้อนการบูรณาการความร่วมมือจากสามภาคส่วน ได้แก่ บ้าน ในฐานะแหล่งการเรียนรู้แรกเริ่มที่เด็กใช้ชีวิตประจำวันและฝึกทักษะพื้นฐาน วัดหรือชุมชน ในฐานะสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เด็กสามารถเรียนรู้มารยาท การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ และ โรงเรียนหรือศูนย์การศึกษาพิเศษ ในฐานะสถานที่จัดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเป็นระบบตามหลักสูตรและเป้าหมายเฉพาะบุคคล เมื่อองค์ประกอบทั้งสามทำงานอย่างประสานสอดคล้องกัน จะส่งผลให้ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม ตัวอย่างเช่น กิจกรรมในชุมชนหรือวัดช่วยส่งเสริมทักษะสังคมและการปรับตัว ขณะที่ครอบครัวทำหน้าที่เสริมทักษะชีวิตจริงอย่างต่อเนื่อง ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษรับบทบาทด้านการวิเคราะห์ วางแผน และพัฒนาทักษะเป้าหมายอย่างมีทิศทาง ด้วยเหตุนี้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง อีกประเด็นที่มีความสำคัญคือ การทำงานของทีมสหวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยครู แพทย์ นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด และครอบครัว การแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในกระบวนการวางแผนพัฒนาผู้เรียน มีส่วนช่วยลดความคลาดเคลื่อนด้านข้อมูล ทำให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาเป็นไปอย่างแม่นยำ ตรงกับความต้องการเฉพาะบุคคล และเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจนและต่อเนื่องมากขึ้น...(ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...ปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในระดับชุมชนอย่างชัดเจน ชุมชนมีความเปิดกว้างและให้การยอมรับผู้เรียนพิการมากขึ้น เมื่อเทียบกับในอดีตที่ผู้คนจำนวนไม่น้อยยังมีอคติหรือขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความพิการ ขณะนี้หลายพื้นที่ให้ความร่วมมือในรูปแบบที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมร่วมกัน การสนับสนุนงบประมาณ หรือการเปิดพื้นที่สาธารณะ

สำหรับให้เด็กพิการได้เข้าร่วมกิจกรรมจริงในชุมชน ซึ่งล้วนเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะชีวิตและทักษะสังคมในบริบทจริง อีกประเด็นหนึ่งที่สะท้อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของครอบครัว จากเดิมที่บางครอบครัวมีความกังวล หรือมองว่าบุตรหลานของตนไม่สามารถทำกิจกรรมบางอย่างได้ ทำให้การส่งเสริมทักษะของเด็กเกิดข้อจำกัด อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันหลายครอบครัวเริ่มเข้าใจบทบาทของตนในฐานะผู้สนับสนุนหลัก เปิดใจเรียนรู้ และปฏิบัติตามแนวทางที่ศูนย์การศึกษาพิเศษแนะนำมากขึ้น ส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนมีความต่อเนื่อง และเกิดความหมายในเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้น การมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งจากชุมชน ครอบครัว และภาคีเครือข่าย มีบทบาทเหมือน “แรงเสริม” ที่ช่วยสนับสนุนให้การพัฒนาผู้เรียนพิการเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียน แต่ขยายไปสู่การใช้ชีวิตจริง ช่วยวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการต่อไป...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

จากข้อมูลการสนทนากลุ่มพบว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนพิการและการก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ครอบครัวถูกมองว่าเป็นฐานการพัฒนาที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด และมีบทบาทสำคัญในการเสริมทักษะ การฝึกซ้ำอย่างต่อเนื่อง และการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ซึ่งล้วนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ กล้าลองสิ่งใหม่ และมีพัฒนาการที่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวทางที่ศูนย์การศึกษาพิเศษพัฒนามาไว้ ในขณะที่ชุมชนมีบทบาทเป็นพื้นที่เรียนรู้จริงที่ผู้เรียนพิการสามารถนำทักษะต่าง ๆ ไปฝึกใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งด้านทักษะชีวิต การเข้าสังคม การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมถึงการลดทัศนคติลบของสังคมที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เมื่อชุมชนเปิดรับและเข้าใจผู้เรียนพิการมากขึ้น ย่อมทำให้เด็กมีโอกาสดีกประสบการณ์ชีวิตอย่างปลอดภัยและเหมาะสม นอกจากนี้ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล โรงพยาบาล หรือหน่วยงานด้านสาธารณสุข มีบทบาทเป็นกลไกสนับสนุนที่สำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนพิการเข้าถึงบริการที่จำเป็นอย่างครบวงจร ทั้งในด้านสุขภาพ การฟื้นฟู อุปกรณ์ช่วยเหลือ ตลอดจนการประสานข้อมูลเพื่อให้การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การทำงานแบบบูรณาการระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษ ครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย เป็นองค์ประกอบหลักที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนพิการอย่างรอบด้าน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง

5) แต่ละท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ การกำหนดนโยบาย และแนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการ

...ทิศทาง บริบท และวิสัยทัศน์ของศูนย์การศึกษาพิเศษตอนนี้ถือว่าเดินมาถูกทางแล้ว แนวคิดหลักหลายอย่างสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและครอบครัวจริง ๆ ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเรื่องความเสมอภาค การจัดบริการใกล้บ้าน หรือการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล แต่สิ่งสำคัญคือ นโยบายที่ดีต้องลงไปสู่การปฏิบัติได้จริง บางครั้งศูนย์มีนโยบายที่ดีบนเอกสาร แต่เมื่อไปถึงขั้นการทำงานจริงกลับติดปัญหาเรื่องบุคลากร งบประมาณ หรือข้อจำกัดในพื้นที่ ซึ่งทำให้ผลลัพธ์ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ดังนั้นนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษในตอนนี้ดำเนินการมาถูกทิศทางแล้ว แต่ต้องลงมือปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การสร้างความเข้าใจร่วมกันในทีม การชี้แจงนโยบายให้ครอบคลุม การสนับสนุนครู และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นโยบายเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนพิการจริง...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...เมื่อพิจารณาภาพรวมของนโยบายจากต้นสังกัด คือ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จะพบว่านโยบายที่กำหนดมีลักษณะค่อนข้างกว้าง ทำให้ศูนย์การศึกษาพิเศษในแต่ละพื้นที่นำไปปฏิบัติได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากบริบทของแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน เช่น จังหวัดตราดเป็นจังหวัดขนาดเล็ก มีพื้นที่กระจาย และมีความต้องการจำเพาะที่ไม่เหมือนจังหวัดขนาดใหญ่ อีกทั้งการมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งยังสร้างความสับสนให้กับศูนย์หลายแห่ง และบางครั้งจำเป็นต้องปรับกระบวนการทำงานใหม่ในหลายส่วน แต่มีนโยบายบางประการที่มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง โดยเฉพาะประเด็น “ความเสมอภาค” ซึ่งเป็นแนวทางที่ส่งเสริมการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียมของผู้เรียนพิการ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือการจัดตั้งหน่วยบริการประจำอำเภอ ครอบคลุมอำเภอในจังหวัดตราด ช่วยลดภาระการเดินทางของผู้เรียนพิการ และเปิดโอกาสให้เด็กได้รับบริการพื้นฐานตามสิทธิอย่างทั่วถึงมากขึ้น นโยบายที่มีประสิทธิภาพควรมุ่งเน้นการพัฒนาตาม “ศักยภาพเฉพาะบุคคล” ของผู้เรียนพิการ เนื่องจากผู้เรียนมีความต้องการและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ไม่สามารถใช้เกณฑ์เดียวกันได้ทั้งหมด รวมถึงต้องมีนโยบายในการสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการยอมรับและสนับสนุนผู้เรียนพิการ เพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ การดำเนินงานตามนโยบายจะเกิดผลได้จริงต่อเมื่อมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย รวมทั้งต้องมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้พิการในทุกภาคส่วน เพราะเจตคติที่ถูกต้องถือเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้การพัฒนาด้านการจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...ในการกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ จุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด คือ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน ไม่ว่าจะเป็นด้านพัฒนาการ ทักษะพื้นฐาน บริบทครอบครัว หรือข้อจำกัดตามประเภทความพิการ ดังนั้น นโยบายที่มีประสิทธิภาพควรมุ่งเน้นการออกแบบการเรียนรู้แบบรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมที่สุดกับความต้องการของแต่ละบุคคล รวมถึงการสร้างเจตคติที่ดีของผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายเป็นองค์ประกอบสำคัญ เนื่องจากหากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยังขาดความเข้าใจ หรือไม่ให้ความร่วมมือ การพัฒนาผู้เรียนก็อาจไม่เกิดผลอย่างเต็มที่ นอกจากนั้นในมิติการบริหารจัดการ นโยบายที่ดีจำเป็นต้องมีแผนงานที่ชัดเจน มีระบบตรวจสอบคุณภาพ และมีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ครูและบุคลากรต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม ไม่ใช่ต่างคนต่างปฏิบัติ เพราะการดำเนินงานจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีความสอดคล้องประสานระหว่างทุกหน่วยงาน ดังนั้นนโยบายที่ดีต้องสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในระดับห้องเรียนได้จริง ไม่ใช่จำกัดอยู่เพียงในระดับเอกสาร เมื่อนโยบายถูกนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนพิการก็จะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการก้าวไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มพบว่า นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนพิการให้ก้าวสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต นโยบายที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านพัฒนาการ ความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล และบริบทครอบครัวของผู้เรียนพิการ ทั้งนี้ แนวทางแบบเหมารวมไม่สามารถตอบสนองความแตกต่างที่หลากหลายของผู้เรียนได้อย่างเพียงพอ แม้ว่าทิศทางและวิสัยทัศน์ของศูนย์การศึกษาพิเศษในปัจจุบันจะถือว่าเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยเฉพาะแนวนโยบายด้านความเสมอภาคและการจัดบริการใกล้บ้าน แต่ประสิทธิภาพของนโยบายยังขึ้นอยู่กับ การนำไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งยังคงพบข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ งบประมาณที่จำกัด จำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอ และความแตกต่างของบริบทพื้นที่ในแต่ละจังหวัด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการสื่อสารนโยบายอย่างชัดเจน การสนับสนุนครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แนวนโยบายเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อผู้เรียนพิการ นโยบายที่ดีต้องส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการระหว่างครู ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และภาคีเครือข่าย พร้อมทั้งต้องให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องต่อผู้พิการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาเกิดขึ้นได้จริง เมื่อทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างมีทิศทาง ผู้เรียนพิการจะได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมและมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

6) แต่ละท่านมีความคิดเห็นในการจัดหาสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยี มีความสำคัญและส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนได้อย่างไร

...โลกในตอนนี้เปลี่ยนเร็วมาก ทั้งสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการศึกษาดำเนินหน้าเร็วแบบก้าวกระโดด ซึ่งหมายความว่าศูนย์การศึกษาพิเศษเองก็ต้อง วิ่งให้ทัน และต้องพัฒนาตามให้ทันยุคทันสมัยอยู่เสมอ แต่ความท้าทายคือการสนับสนุนจากต้นสังกัดยังคงค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณ ทำให้บางครั้งศูนย์เองไม่สามารถจัดซื้อสื่อหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสมได้ตามจำนวนหรือคุณภาพที่ต้องการ ศูนย์จึงต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือหน่วยงานในพื้นที่เข้ามาช่วยอยู่พอสมควร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรท้องถิ่น มูลนิธิ หรือผู้ใหญ่ใจดีในชุมชน เพราะสุดท้ายแล้วสื่อและเทคโนโลยีที่ดี ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงจริง ๆ เด็กหลายคนเมื่อได้ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับเขา เช่น โปรแกรมช่วยสื่อสาร แอปพลิเคชันอ่านเขียน หรืออุปกรณ์ช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหว จะเห็นได้ชัดเลยว่าการเรียนรู้ของเขาก้าวหน้าเร็วขึ้น พึ่งพาตัวเองได้มากขึ้น และเริ่มมีทักษะที่ต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองในอนาคต พุดง่าย ๆ สื่อและเทคโนโลยีไม่ได้เป็นแค่ของประกอบการสอน แต่เป็น กุญแจสำคัญ ที่ทำให้เด็กพิการสามารถเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม และพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตจริง ๆ... (ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษา ส่งผลให้ศูนย์การศึกษาพิเศษจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง แต่การดำเนินงานยังเผชิญข้อจำกัดด้านงบประมาณจากต้นสังกัด ทำให้ศูนย์ไม่สามารถจัดหาสื่อหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็นได้อย่างเพียงพอหรือมีคุณภาพตามความต้องการ จึงต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาคเอกชนและหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ หรือผู้สนับสนุนในชุมชน เพื่อช่วยเติมเต็มทรัพยากรที่ขาดแคลน ทั้งนี้สื่อและเทคโนโลยีที่มีคุณภาพมีผลโดยตรงต่อพัฒนาการของผู้เรียนพิการอย่างชัดเจน การใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น โปรแกรมช่วยสื่อสาร แอปพลิเคชันฝึกทักษะการอ่านและเขียน หรืออุปกรณ์ช่วยเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ช่วยให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าเร็วขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และพัฒนาทักษะที่ต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะยาว จะเห็นได้ว่า สื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีไม่ได้เป็นเพียงอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเท่านั้น แต่เป็น “องค์ประกอบสำคัญ” ที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม และเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและก้าวไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง...(ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...การจัดสื่อและเทคโนโลยีถือเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนพิการ จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้กับเด็กแต่ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องเป็นสื่อที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ไม่ใช่สื่อแบบเดียวกันสำหรับทุกคน เพราะเด็กพิการแต่ละคนมีความพร้อม ความต้องการ และข้อจำกัดเฉพาะตัว การเลือกสื่อให้เหมาะกับเขาจึงเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เช่น บางคนเรียนรู้จากสิ่งที่จับต้องได้ บางคนเรียนรู้จากภาพ บางคนตอบสนองต่อเสียงหรือ วิดีโอมากกว่า การใช้สื่อที่ถูกต้อง จะทำให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เรียนง่ายขึ้น ลดอุปสรรคในการเรียนรู้ และ ช่วยให้ทักษะของเขาพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งในระยะยาวก็จะช่วยสร้างศักยภาพในชีวิตประจำวัน รวมถึงพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย...(ครูและบุคลากรทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

จากข้อมูลการสนทนากลุ่มพบว่า การจัดหาสื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็น ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ โดยเป็น องค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการ ความสามารถในการเรียนรู้ และการก้าวสู่การเรียนรู้ตลอด ชีวิตของผู้เรียน สื่อและเทคโนโลยีที่ได้รับการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการเฉพาะบุคคลของ เด็ก เช่น โปรแกรมช่วยสื่อสาร แอปพลิเคชันฝึกทักษะ หรืออุปกรณ์ช่วยการเคลื่อนไหว ช่วยลด ข้อจำกัดจากความพิการ ทำให้เด็กเข้าถึงการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถพัฒนาได้ อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามศูนย์การศึกษาพิเศษยังเผชิญข้อจำกัดด้านงบประมาณจากต้นสังกัด ส่งผล ให้ไม่สามารถจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่จำเป็นได้อย่างเพียงพอ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจาก ภาคเอกชน หน่วยงานท้องถิ่น และชุมชน เพื่อเติมเต็มช่องว่างด้านทรัพยากร การสนับสนุนเหล่านี้มี บทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนพิการได้รับสื่อที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับศักยภาพของตน

โดยสรุป สื่อ ทรัพยากร และเทคโนโลยีไม่ได้เป็นเพียงอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน แต่ เป็น “กลไกหลัก” ที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม พัฒนาทักษะสำคัญ ในการดำรงชีวิต และต่อยอดไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองในระยะยาว ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

...การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความยั่งยืนมิได้เป็นเพียงภารกิจของศูนย์การศึกษาพิเศษเท่านั้น หากแต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในลักษณะของ “พลังร่วม” โดยเฉพาะชุมชนและ เครือข่ายสนับสนุนต่าง ๆ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานด้านแรงงาน หน่วยงาน สาธารณสุข มูลนิธิ และภาคเอกชนในพื้นที่ ชุมชนควรมีทัศนคติที่ถูกต้องและมองเห็นคุณค่าของ ผู้เรียนพิการในฐานะสมาชิกของสังคม ไม่ใช่มองเพียงในมิติของผู้ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเท่านั้น การมีทัศนคติที่ดีของชุมชนและภาคีเครือข่ายจะช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีพื้นที่ในการพัฒนาต่ออย่าง

หลากหลาย โดยเฉพาะในช่วงเปลี่ยนผ่านจากศูนย์ไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมจริง นอกจากนี้ควรมีหน่วยงานหรือกลไกเฉพาะที่ทำหน้าที่สนับสนุนด้านการจัดหางานหรือส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนพิการแต่ละคน เพื่อให้เกิดการส่งต่ออย่างมีระบบและมีความหมาย การมีอาชีพ รายได้ และบทบาทในสังคมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและพัฒนาต่อเนื่องได้อย่างยั่งยืน ซึ่งนับเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนพิการในระยะยาว... (ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...บทบาทสำคัญของผู้ดูแลผู้พิการ ทั้งบิดา มารดา และผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนพิการในทุกช่วงวัย ในทางปฏิบัติพบว่าผู้ดูแลจำนวนมากยังขาดข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ทราบช่องทางในการเข้าถึงสิทธิและการสนับสนุนภายในระบบ ทั้งด้านสวัสดิการ การฝึกอาชีพ โครงการสนับสนุนต่าง ๆ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีช่วยเหลือผู้พิการ หากผู้ดูแลได้รับความรู้ที่เหมาะสมและเข้าใจวิธีการเข้าถึงทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การเลือกเข้าร่วมโครงการพัฒนาการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือการฝึกทักษะต่อเนื่องที่บ้านตามแนวทางของศูนย์ ผู้เรียนพิการจะมีโอกาสพัฒนาได้รวดเร็วขึ้นและคงความต่อเนื่องของพัฒนาการได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่ผู้เรียนออกจากศูนย์การศึกษาพิเศษ การที่ผู้ดูแลมีความพร้อม มีความรู้ และมีทักษะในการส่งเสริมการใช้ชีวิตประจำวัน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ด้วยตนเอง ลดการพึ่งพาผู้อื่น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ศูนย์การศึกษาพิเศษควรจัดอบรมหรือให้ข้อมูลแก่ผู้ดูแลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดูแลและพัฒนาผู้เรียนพิการอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว... (ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)

...การทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนพิการ เนื่องจากการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนไม่สามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพียงลำพัง แต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียนพิการจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมอย่างครอบคลุมทั้งด้านทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และทักษะทางสังคม ซึ่งการพัฒนาแต่ละด้านจะเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายทำงานสอดประสานกันเป็นระบบ เช่น การที่ครูฝึกทักษะในศูนย์ ผู้ปกครองช่วยเสริมกิจกรรมต่อเนื่องที่บ้าน ชุมชนเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และหน่วยงานท้องถิ่นสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานหรือโอกาสทางการเรียนรู้เพิ่มเติม ดังนั้น ความร่วมมือในลักษณะบูรณาการจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนพิการพัฒนาได้อย่างมั่นคง สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ด้วยตนเอง และท้ายที่สุดนำไปสู่เป้าหมายสำคัญ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนพิการอย่างยั่งยืน... (ครูและบุคลากรทางการศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษ, การสื่อสารสนทนากลุ่ม, 26 กันยายน 2568)